

Vlaams
Parlement

ingediend op **939** (2016-2017) – Nr. 1
21 oktober 2016 (2016-2017)

Beleidsbrief

Omgeving
2016-2017

ingediend door minister Joke Schauvliege

INHOUD

LIJST MET AFKORTINGEN	6
MANAGEMENTSAMENVATTING	8
1 INLEIDING	10
2 STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN	11
SD1. Vergroening van de economie	11
OD1. Economische actoren stimuleren om hun milieu-impact te verminderen	11
OD2. Verlagen van de milieu-impact van consumentengedrag	11
OD3. Externe milieukosten internaliseren in de prijzen van producten en diensten	12
OD4. Inzetten op de ontwikkeling van kennis, vaardigheden en attitudes voor een meer milieuvriendelijke en duurzame maatschappij	12
OD5. Interne milieuzorg versterken en verankeren in de werking van de Vlaamse overheid	13
OD6. Hervorming financiering milieu- en natuurverenigingen	13
SD2. Omgevingsbeleid georiënteerd op Europese beleidskaders	13
OD7. Bepalen van lange termijn doelen en bijhorende trajecten	13
OD8. Een doelgerichte deelname aan het internationaal beleid	14
SD3. Eenvoudige en doeltreffende instrumenten	14
OD9. Operationalisering decreet omgevingsvergunning	14
OD10. Operationalisering decreet complexe projecten – verruiming proceswinsten	15
OD11. Geïntegreerde planning verzekert versnelde, vereenvoudigde en sluitende procedure	15
OD12. Verdere modernisering voor bruikbare en sluitende instrumenten	16
OD13. Inzet op vooroverleg en bemiddeling: iedereen VIP	16
OD14. Verdere uitbouw gericht handhavingsbeleid	17
OD15. Optimaliseren milieuhygiëneregelgeving	18
OD16. Verder optimaliseren van de doeltreffendheid en de integratie van de erkenningen leefmilieu	18
OD17. Werken aan een vernieuwd wettelijk kader en vereenvoudigd instrumentarium voor bos, natuur en water	19

SD4. Dynamisch, gebiedsgericht en realisatiegericht ruimtelijk ontwikkelingsbeleid	19
OD18. Goedkeuring BRV dat verder bouwt op krachtlijnen RSV	19
SD5. Geïntegreerde gebiedsontwikkeling voor een kwaliteitsvolle leefomgeving met een evenwichtige mix van functies	20
OD19. Geïntegreerd regisseren en afstemmen van ruimtevragen op maat van het gebied	20
OD20. Verdere gebiedsgerichte ruimtelijke ontwikkeling via ruimtelijke uitvoeringsplannen	21
OD21. Landbouw en natuur: partners in een multifunctioneel landelijk gebied	21
OD22. Bijkomende woongelegenheid	21
OD23. Ruimte om te ondernemen en logistiek	22
OD24. Opvolging ruimte voor sport en recreatie	22
SD6. De milieukwaliteit van de leefomgeving verhogen	23
OD25. Ruimte voor water	23
OD26. Een doelmatige afvalwatersanering tegen een betaalbare prijs	24
OD27. Garanderen van voldoende, gezond en betaalbaar drinkwater	25
OD28. Opmaak tweede generatie stroomgebiedbeheerplannen met focus op gebiedsgerichte investeringen	26
OD 29. Verbetering van de grondwaterkwantiteit en –kwaliteit	26
OD30. Initiatieven in het kader van waterschaarste en droogte	27
OD31. Sluitende financiering van het waterbeleid op lange termijn	27
OD32. Kiezen voor een gebiedsgerichte aanpak van de mestproblematiek in het nieuwe mestactieplan	28
OD33. Duurzaam bodembeheer faciliteert ruimtelijke ontwikkeling	28
OD34. Investeren in brown- en blackfieldontwikkeling	28
OD35. Voorkomen van nieuwe bodemverontreiniging en de verspreiding ervan	29
OD36. Duurzaam bodembeheer faciliteert de economische ontwikkeling	29
OD37. Duurzaam bodembeheer is essentieel voor een gezonde en kwaliteitsvolle leefomgeving	30
OD38. Ontsluiten en aanbieden van kwalitatieve informatie met betrekking tot bodemverontreiniging	30
OD39. Actief de bodem beschermen tegen verlies van organische stof, erosie, verdichting en afdichting	31

OD40. Een kader scheppen voor duurzaam beheer van de ondergrond met het oog op een milieuveilige en efficiënte valorisatie van natuurlijke rijkdommen	31
OD41. Verdere vermindering van luchtverontreinigende emissies	32
OD42. Lokale luchtkwaliteit verbeteren in hotspotzones zoals stedelijke gebieden, industriegebieden en landbouwzones	32
OD43. Verhogen van de lokale leefkwaliteit	32
OD44. Blootstelling aan overmatig geluid, geur of licht verminderen	33
OD45. Kwantificeren en verminderen van de impact van milieuverstoring op de gezondheid met specifieke aandacht voor de kwetsbare groepen in onze maatschappij	33
OD46. Verankering en vrijwaring van natuur- en bosgebieden	34
OD47. Het behoud en de ontwikkeling van meer en betere natuur in de nabije buurt van alle Vlamingen stimuleren	34
OD48. Werken aan het behoud, het herstel en de versterking van biodiversiteit en ecosystemen	35
OD49. Voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen wordt tegen 2020 70% van de benodigde oppervlakte onder correct beheer gebracht en 16 habitats worden in een gunstige of verbeterde staat van instandhouding gebracht	36
OD50. Voor verzurende en vermestende stikstofdeposities wordt een programmatische aanpak ontwikkeld	36
SD7. Vlaanderen op weg zetten naar een kringlooeconomie	37
OD51. Het Vlaams Materialenprogramma realiseert de transitie duurzaam materialenbeheer	37
OD52. De hoeveelheid restafval van burgers en bedrijven vermindert verder	38
OD53. Via samenwerking materiaalkringlopen sluiten en kringlooeconomie stimuleren	38
OD 54. Op een duurzame en geïntegreerde manier omgaan met biomassa(rest)stromen	39
OD55. We bouwen en verbouwen materiaalbewust in Vlaanderen	40
SD8. Naar een klimaatvriendelijke samenleving	40
OD56. Uitvoeren en versterken korte termijn klimaatbeleid	40
OD57. Evolueren naar een koolstofarm Vlaanderen tegen 2050	41
SD9. Het omgevingsbeleid wordt wetenschappelijk onderbouwd. We stimuleren de doorwerking van het omgevingsbeleid in relevante beleidsvelden en sectoren	42
OD58. We stemmen de Vlaamse beleidsplannen, rapporten en programma's op elkaar af en integreren waar mogelijk	42
OD59. Proactieve sector- en grensoverschrijdende ruimtelijke samenwerking	43

OD60. Verminderen van de milieu-impact van de transportsector	43
OD61. De waarde van de natuur meenemen in beleidsbeslissingen	43
OD62. Extra kansen creëren voor natuur bij infrastructuur- en bouwwerken	44
OD63. Een nieuw milieubeleidsplan (2016-2020) opstellen en de uitvoering initiëren	44
OD64. Versterken van de kennisbasis voor het milieubeleid	44
OD65. Versterken van de kennisbasis voor het natuurbeleid	45
OD66. Verdere onderbouwing van het luchtbeleid	45
SD10. Interbestuurlijk samenspel in vertrouwen tussen bestuurskrachtige, verantwoordelijke partners	46
OD67. Consequente subsidiariteit	46
OD68. Bouwen aan bestuurskracht	46
OD69. Naar een geïntegreerde omgevingsadministratie	47
OD70. Installatie van een Bouwmeestercollege	47
OD71. Omgevingsadministratie als kennis- en expertisecentrum	47
OD72. Klantvriendelijk, evenwichtig en oplossingsgericht	48
3 BIJLAGEN	49
Bijlage 1: Uittreksel uit regelgevingsagenda	49
Bijlage 2: overzicht van de wijze waarop gevolg werd gegeven aan de resoluties en moties van het Vlaams Parlement tijdens de legislatuur	67
Bijlage 3: Inhoudelijke rapportering over de opvolging van de aanbevelingen van het Rekenhof	68
Bijlage 3.1: Actieplan – audit Bossencompensatie Rekenhof	74
Bijlage 4: overzicht van de wijze waarop gevolg werd gegeven aan de arresten van het Grondwettelijk Grondwettelijk Hof en van het Hof van Justitie waarin Vlaamse decreten werden vernietigd of ongrondwettig of strijdig met het EU-recht werden bevonden.	79

Lijst met afkortingen

AGNAS	Afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur
ANB	Agentschap voor Natuur en Bos
BBT	Beste Beschikbare Technologie
BIV	Belasting op inverteersstelling
BRV	Beleidsplan Ruimte Vlaanderen
CE	Circulaire Economie
DABM	Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid
EFRO	Europees fonds voor regionale ontwikkeling
EFSI	Europees fonds voor strategische investeringen
ESPO	European observation network for territorial development and cohesion
ESR	Effort Sharing Regulation
ETS	Emissions trading system
FITA	Flanders International Technical Agency
GRUP	Gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan
GPBV	Geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging
GFT	Groente-, fruit- en tuinafval
IHD	Instandhoudingsdoelstellingen
ILVO	Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek
INBO	Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek
LEZ	Lage Emissiezone
LNE	Leefmilieu, Natuur en Energie
MAP	Mestactieplan
MBO	Milieubeheersovereenkomst
MER	Milieu-effectrapportage
MOS	Milieuzorg op school
MP 1.1	Managementplannen (eerste versie)
NARA	Natuurrapport
NEC	National emission ceilings
NME	Natuur- en milieueducatie
NO _x	Stikstofoxiden
OSPAR	Oslo Paris Convention for the Protection of the Marine Environment of the North-East Atlantic
OVAM	Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij
PAS	Programmatorische Aanpak Stikstof
RIE	Risico inventarisatie en –evaluatie
RO	Ruimtelijke Ordening
RSV	Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen
RUP	Ruimtelijk uitvoeringsplan
RV	Departement Ruimte Vlaanderen
RWO	Ruimtelijke ordening – woonbeleid – onroerend erfgoed
SBZ	Speciale Beschermingszone
SDG	Sustainable development goals
S-IHD	Specifieke instandhoudingsdoelstellingen
SGBP	Stroomgebiedbeheerplan
T.OP	Territoriaal ontwikkelingsprogramma
TWOL	Toegepast wetenschappelijk onderzoek leefmilieu
UP HA	Uitvoeringsplan huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval
VCRO	Vlaamse codex ruimtelijke ordening
VIP	Vlaamse en strategische investeringsprojecten
VITO	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
VLAKO	Vlaams Kenniscentrum Ondergrond
VLAREL	Vlaams Reglement Erkenningen
VLAREM	Vlaams Reglement Milieuvergunningen
VLAREMA	Vlaams Reglement Materialen- en Afvalbeheer
VLAREME	Vlaams Reglement Mest

VLM	Vlaamse Landmaatschappij
VLIF	Vlaams Landbouwinvesteringsfonds
VMM	Vlaamse Milieumaatschappij
V-PAS	Voorlopige Programmatorische Aanpak Stikstof
VVP	Vereniging Vlaamse Provincies
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten

Managementsamenvatting

De beleidsnota Omgeving en het Regeerakkoord 2014-2019 verwoordden reeds de ambitie doorheen mijn omgevingsbeleid: doordacht en zuinig ruimtegebruik dat de ruimtelijke organisatie van Vlaanderen versterkt en waarbij de leef- en omgevingskwaliteit verbetert. Deze ambitie realiseer ik doorheen 2017.

In 2016 stelde de Vlaamse Regering haar ambities op lange termijn scherp in haar visie 2050: 'het creëren van welvaart en welzijn op een slimme, innovatieve en duurzame manier in een sociaal, open, veerkrachtig en internationaal Vlaanderen, waarin iedereen meetelt. Die ambitie willen we realiseren door een nieuwe circulaire economie, voor een inclusieve samenleving en binnen de ecosysteemgrenzen van onze planeet'. Ook de transitieprioriteiten die werden gedefinieerd, ondersteun ik. Voor de transitieprioriteit Circulaire Economie (CE) zet ik in op een doorgroei naar een Vlaams Programma CE.

Het integrerend omgevingsbeleid ondersteunt deze ambities. Ik denk eerst en vooral aan klimaatbeleid. Tijdens de Vlaamse Energie- en klimaattop op 1 december 2016 wordt een stand van zaken gemaakt van de door stakeholders en overheden ingediende engagementen, en sluit ik samen met mijn collega's een Vlaams Klimaatpact af. Verder realiseer ik deze ambities ook doorheen de voorbereiding van mijn ruimtelijk beleid, waar de ambitie is de bijkomende inname van ruimte terug te dringen naar 0 hectare per dag. Met het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) beoog ik een ommekeer in de ruimtelijke ontwikkeling door harde ruimtefuncties zoals wonen, werken of voorzieningen maximaal een plaats te geven binnen de goed gelegen plekken van het ruimtebeslag. De druk op de open ruimte zal verminderen zodat deze maximaal kan worden gevrijwaard. Deze strategische lijnen van het ruimtelijk beleid, reeds geschetst in het ontwerp witboek BRV, verfijn ik verder tot een ontwerp-BRV met operationele onderdelen.

Ik realiseer mijn ambities via vereenvoudigde, sluitende instrumenten. De startdatum van de omgevingsvergunning ligt vast op 23 februari 2017. In de aanloop daarvan werk ik verder aan het digitale loket voor de indiening en behandeling van omgevingsvergunningsaanvragen, de oprichting en operationalisering van de Gewestelijke Omgevingsvergunningscommissie en de opmaak van een eerste meerjarenprogramma voor de evaluaties van bepaalde omgevingsvergunningen. Ik zet verder in op de ondersteuning van de lokale besturen.

Daarnaast wordt in 2017 het instrumentarium voor geïntegreerde ruimtelijke planning verder geoptimaliseerd en omgevormd naar een effectieve omgevingsplanning. Via het omgevingsbesluit moet het mogelijk worden de besluitvorming voor een vergunning en flankerende bestemmingswijzigingen of andere noodzakelijke maatregelen in één proces af te werken.

De voorbereiding van het Instrumentendecreet is op kruissnelheid. De Vlaamse Regering keurde een conceptnota goed en een Task Force klaarde de grote lijnen van het decreet uit. De ontwikkeling van het decreet loopt vanuit een samenspel tussen deeltrajecten, die in het najaar 2016 verwerkt worden tot één samenhangend geheel. Daarnaast worden gerichte verbeteringen aan bestaande instrumenten voorbereid, onder meer vanuit de opgedane ervaringen met het decreet landinrichting.

De vernieuwde omgeving maken we samen. Ik veranker mijn ambities op het terrein verder via geïntegreerde gebiedsontwikkeling als gangbare werkpraktijk om samen een antwoord te bieden op de maatschappelijke uitdagingen. Ik vergroot de inzet op bovenlokale processen die

streven naar realisatiegerichte samenwerking waardoor projecten en acties van individuele partijen elkaar kunnen versterken. Ik speel in op de Vlaamse transitieprioriteiten en detecteer gebieden en initiatieven waar vooruitstrevende ambities en visies over ontwikkelingsstrategieën worden gedeeld. Het Europese beleid inzake territoriale cohesie blijft een bron van inspiratie. De ervaring met afgestemde gebiedsontwikkeling in de open ruimte stel ik scherp als basishouding voor ontwikkelingen rond natuur, water en landbouw. De programmering van openruimteprocessen evolueert verder naar een beleidsdomeinoverschrijdende programmering van planningsprocessen én inrichtingsprojecten waarbij gebiedsgerichte investeringen vanuit verschillende uitvoerende Vlaamse agentschappen maximaal gebundeld en afgestemd worden.

Ik blijf consequent inzetten op verdere subsidiariteit en versterkte bestuurskracht, bijvoorbeeld door de afstemming met koepelorganisaties zoals VVP, VVSG en Vlinter. De lokale initiatieven benader ik proactief vanuit de VIP-houding. Via de wijzigingen aan de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) wordt het mogelijk om subsidies beter in te zetten in functie van nieuwe maatschappelijke en ruimtelijke uitdagingen, een versterkt interbestuurlijk samenspel en de gebiedsgerichte realisatie op het terrein.

Ook voor milieu-uitdagingen stimuleer en ondersteun ik via concrete projecten lokale overheden. Via vorming voorzie ik ondersteuning aan de lokale besturen voor de uitbouw van blauwgroene netwerken. Om in te spelen op de klimaatverandering voorzie ik de komende jaren middelen voor lokale initiatieven rond klimaat.

Met de invoering van de omgevingsvergunning neemt de bestuurskracht van de lokale besturen toe. Ik werkte dan ook een flankerend beleid uit voor hen.

Om bos- en natuurgebieden te vrijwaren en te verankeren, laat ik de procedure voor afwijking op het verbod tot ontbossen en de kaart van de meest kwetsbare waardevolle bossen definitief vaststellen. Het project 'Natuur in je Buurt' voer ik verder uit door de realisatie van parken en stadsrandbossen in verstedelijkte gebieden en 1000 ha bijkomend toegankelijk groen in de Vlaamse Rand. Ik realiseer de Europese natuurdoelen via de verdere opmaak en uitvoering van soortenbeschermingsprogramma's en de realisatie van instandhoudingsdoelstellingen.

Het definitief goedgekeurde beleidsplan voor huishoudelijke en gelijkaardige bedrijfsafvalstoffen wordt uitgevoerd en de strijd tegen zwerfvuil wordt verder opgevoerd. Ik maak werk van het strategisch project inzake asbestafbouw en zet verder in op het voorkomen van nieuwe bodemverontreiniging. Ook ijver ik verder voor de oprichting van een Belgisch stookolietankfonds.

Ter ondersteuning van mijn ambities, krijgt het departement Omgeving vorm vanuit een samengaan tussen het departement Ruimte Vlaanderen (RV) en het departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE).

1 Inleiding

Deze beleidsbrief is de doorvertaling van mijn beleidsnota Omgeving voor het jaar 2017. Ik volg de structuur van de beleidsnota, met inbegrip van de daarin opgenomen strategische en operationele doelstellingen.

Per operationele doelstelling neem ik u doorheen deze beleidsbrief mee voor een terugblik naar het afgelopen jaar van deze legislatuur, om vervolgens vooruit te kijken naar de beleidsinitiatieven die ik vooropstel voor het volgende jaar. Voor de omgevingsanalyse verwijs ik naar mijn beleidsnota, het groenboek BRV, de milieu- en natuurrapporten en het boek Vlaamse Regionale Indicatoren (VRIND, 2016) waarin gerapporteerd wordt over belangrijke beleidseffecten.

Meer dan de beleidsnota gaat deze beleidsbrief uit van een geïntegreerde omgevingsbenadering.

2 Strategische en operationele doelstellingen

SD1. Vergroening van de economie

OD1. Economische actoren stimuleren om hun milieu-impact te verminderen

De Groene Economie Convenant biedt een groot potentieel om door middel van vrijwillige overeenkomsten bedrijven en sectoren bij te staan in hun vergroeningsproces en in het kader van de transitie naar een circulaire economie. In overleg met diverse partners uit de bedrijfswereld bakende ik pilootcases af om dit concept uit te testen en te verfijnen. Ik bouw onder andere voort op de resultaten van het Vlaams integraal milieuoverleg met de voedingssector. Eind 2016 start ik met de pilootcases in overleg met de bevoegde collega's. De pilootcases laten toe het potentieel van de convenant te evalueren en de praktische organisatie uit te werken.

Met de opmaak van de derde integrale milieuanalyse van de voedingssector rond ik het doelgroepprogramma Vlaamse voedingsnijverheid 2011-2016 af.

Het vijfde mestactieprogramma zet in op een gebiedsgerichte en bedrijfsmatige aanpak van stikstof- en fosforverliezen naar het grond- en oppervlaktewater. Ik blijf daarnaast land- en tuinbouwers informeren en sensibiliseren om een goede water- en bodemkwaliteit te bereiken en te behouden, onder andere via begeleiding inzake duurzaam nutriënten- en bodemgebruik door bedrijfsadviseurs en het Coördinatiecentrum Voorlichting en Begeleiding duurzame Bemesting.

Ik grijp de herziening van de meststoffenverordening aan om een kader te creëren dat de economische actoren stimuleert in het recuperen van nutriënten en organische stof. In samenwerking met mijn collega, bevoegd voor economie, faciliteer ik de uitwisseling tussen technologieleveranciers, ondernemers en gebruikers zodat ingezet wordt op de meest veelbelovende technieken. Ter stimulering van de circulaire economie zet ik verder in op een versterkte verankering van het Vlaams Materialenprogramma (OD 51) en geïntegreerde gebiedsontwikkeling (OD19).

OD2. Verlagen van de milieu-impact van consumentengedrag

In samenwerking met de retail en bedrijven met bedrijfsrestaurants startte ik een project op om het potentieel van gedragswetenschappen te onderzoeken. Er werden testen uitgevoerd om hun consumenten en werknemers naar een milieuverantwoorde voedingskeuze te sturen. Op basis van de resultaten van het project rond gedragswetenschappen zet ik acties op om de geleerde principes breder toe te passen en de kennis rond gedragswetenschappen verder te ontwikkelen.

In het kader van de Europese piloten 'Product Environmental Footprint' (PEF) en 'Organisation Environmental Footprint' (OEF) werd een project afgerond dat input moet geven aan de Europese Commissie. Samen met één retailer en drie van zijn toeleveranciers werden de PEF- en OEF-methodologie doorlopen en werden eerste stappen gezet om betekenisvol te communiceren over de milieu-impact van producten.

In samenwerking met het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie en Ziektepreventie zette ik stappen om de link tussen milieu, gezondheid en landbouw op het vlak van voeding te concretiseren. Ik diep die link verder uit en creëer samenwerkingsopportuniteiten.

Met de partners binnen de Ketenroadmap Voedselverlies 2020 zette ik in op het sensibiliseren, inspireren en engageren van de consument om voedselverlies met 15% te doen dalen tegen 2020. Ik startte twee onderzoeksprojecten naar voedingsgedrag in de

schoolomgeving en bij huishoudens. Ik ontsloot de beschikbare informatie over deze en andere acties via de nieuwe website www.voedselverlies.be. Ik richtte in samenwerking met enkele partners het 'Vlaams netwerk lokale overheden tegen voedselverlies' op. Het actieprogramma consument binnen de roadmap voedselverliezen wordt uitgevoerd. Ik monitor het consumentengedrag van de Vlaming en onderzoek hoe ik in Vlaanderen informatie over de milieu-impact van goederen en diensten kan inzetten om duurzamere consumptiepatronen te stimuleren. Zo onderzoek ik de invoering van een Mobiscore om ervoor te zorgen dat burgers bij de keuze van een woonlocatie meer rekening houden met de impact op hun mobiliteitsgedrag.

OD3. Externe milieukosten internaliseren in de prijzen van producten en diensten

In samenwerking met de beleidsdomeinen MOW, FB en WSE werd een groene kilometerheffing voor personenwagens onderzocht. Als sluitstuk van de vergroening van de verkeersfiscaliteit zal ik, samen mijn collega, bevoegd voor financiën, de jaarlijkse verkeersbelasting voor de lichte vracht vergroenen.

OD4. Inzetten op de ontwikkeling van kennis, vaardigheden en attitudes voor een meer milieuvriendelijke en duurzame maatschappij

Ook Milieuzorg op School (MOS) zette ik verder met specifieke aandacht voor het werven van scholen, de internationale uitwerking en de jurering van kandidaat-groenevlagscholen. Om kinderen en jongeren van kleins af te sensibiliseren om duurzame keuzes te maken, voer ik het MOS-programma ook in 2017 verder uit. In samenwerking met mijn collega, bevoegd voor onderwijs en vorming, leg ik in 2017 de nadruk op het uitwerken van een klimaat- en natuurtraject, circulaire economie en een verdere implementatie van de doelstellingen van MOS in de curricula en de lespraktijken. Binnen het Ecocampusprogramma integreerde ik duurzaamheid verder in het hoger onderwijs. Lerende netwerken werden georganiseerd en educatieve filmpjes en andere tools werden uitgewerkt. In 2017 bouw ik binnen het Ecocampusprogramma ook het thema leiderschap uit, waarbij ik een aanbod uitwerk voor pioniers van duurzaam hoger onderwijs en het leidinggevend kader uit hogeronderwijsinstellingen, en ontwikkel ik een online interactief platform. In het kader van het Programma Natuur- en Milieueducatie (NME) zette ik in op de projecten 'Open Kaart. Regio onder de loep' en 'Buurten met Erfgoed' en de campagnes 'Week van de Bij' en 'Een beestige boel! Dieren onderweg'. Om vormingswerkers te professionaliseren organiseerde ik een innovatielab, een traject 'technologie, educatie en duurzaamheid' en een NME-dag. In de Vlaamse Kennis- en Vormingscentra voor Natuur en Milieu testte ik nieuwe educatieve programma's uit en wisselden verschillende tijdelijke tentoonstellingen elkaar af. In 2017 zet ik prioritair in op de vorming van educatoren, leerkrachten, lerarenopleiders en andere vormingswerkers om met complexe duurzaamheidskwesties, zoals het klimaatvraagstuk, aan de slag te gaan. Zo geef ik uitvoering aan het Global Action Programme on Education for Sustainable Development van de VN. Met 'Pimp je Speelplaats' ontwikkelen we meer groene speelruimte. Het proeftuinproject 'Open kaart. Regio onder de loep' zet ik verder met focus op het thema 'duurzame voeding' en de campagne 'Week van de Bij' met focus op de landbouw. In 2017 krijgen de Vlaamse Kennis- en Vormingscentra voor Natuur en Milieu een nieuwe permanente tentoonstelling en een tijdelijke tentoonstelling rond klimaat.

OD5. Interne milieuzorg versterken en verankeren in de werking van de Vlaamse overheid

In 2016 coördineerde ik de uitwerking van doelstellingen en een aanpak voor de vermindering van de klimaatimpact van de interne werking van de Vlaamse overheid. Ik droeg bij aan de actieplannen energie-efficiëntie, mobiliteit en gedrag die hieraan invulling geven. Ook zorgde ik voor de oprichting en coördinatie van een interdepartementale werkgroep Klimaatimpact Vlaamse overheid. Daarnaast zette ik, in samenwerking met mijn collega, bevoegd voor bestuurszaken, in op de ontwikkeling en actualisatie van duurzaamheidscriteria voor overheidsopdrachten. In het kader van de naleving van de milieuwetgeving werd, in samenwerking met Het Facilitair Bedrijf, een raamcontract afgesloten voor de uitvoering van conformiteitsaudits met betrekking tot de milieuwetgeving in gebouwen van de Vlaamse overheid.

In 2017 zet ik niet alleen in op de verankering van milieuzorg als principe binnen de entiteiten van de Vlaamse overheid, maar ook op het faciliteren en coördineren van concrete milieuzorgacties over verschillende thema's. Ik neem mijn coördinerende rol bij het terugdringen van de klimaatimpact van de interne werking van de Vlaamse overheid verder op en draag bij aan de uitvoering van de verschillende actieplannen. In samenwerking met de collega, bevoegd voor bestuurszaken, worden de entiteiten verder ondersteund via de ontwikkeling van instrumenten, hulp bij concrete acties en informatieverbreiding. Ik draag er onder meer toe bij dat de Vlaamse overheid haar doelstellingen inzake duurzame en innovatieve overheidsopdrachten haalt. Dat doe ik via adviesverlening op overheidsopdrachten, de ontwikkeling van instrumenten (zoals duurzaamheidscriteria) die aankopers ondersteunen, en door verder mee te werken aan de ontwikkeling van een structurele monitoring van duurzame en innovatieve overheidsopdrachten.

OD6. Hervorming financiering milieu- en natuurverenigingen

Het hervormde subsidiestelsel voor milieu- en natuurverenigingen geldt sinds 1 januari 2016 voor de erkenning van de verenigingen en geldt vanaf 1 januari 2017 voor de subsidiëring. Ik ontwikkelde een webtoepassing om de aanvraagdossiers in te dienen. Onafhankelijke experts van de advies- en erkenningscommissie beoordelen de aanvraagdossiers en formuleren een advies. Vóór 1 december 2016 ontvangen de verenigingen de uiteindelijke beslissing. Reeds erkende verenigingen krijgen een voorlopige erkenning die uiterlijk op 1 januari 2018 wordt omgezet in een erkenning, op voorwaarde dat de vereniging voldoet aan de activiteitsnormen (ledenaantal, aantal gemeenten, ...). In 2017 worden de richtlijnen en sjablonen voorbereid die de verenigingen moeten gebruiken bij de jaarlijkse rapportering die begint vanaf 2018.

SD2. Omgevingsbeleid georiënteerd op Europese beleidskaders**OD7. Bepalen van lange termijn doelen en bijhorende trajecten**

Begin dit jaar keurde de Vlaamse Regering de Visienota 2050 goed. Deze visie bevat tal van elementen die reeds eerder in mijn integrerend klimaat-, milieu- en ruimtelijk beleid werden uitgediept. Meer specifiek werd ook voor een slimme omgang met materialen, een koolstofarme samenleving en een robuust watersysteem een visie voor 2050 uitgeschreven. De transitieprioriteiten worden verder uitgerold doorheen 2017. Voor de transitieprioriteit Circulaire Economie treed ik samen met mijn collega, bevoegd voor economie en innovatie,

op als trekkend minister (OD 51). Verder ben ik samen met collega-ministers betrokken bij de 'transitie richting industrie 4.0' en een 'vlot en veilig mobiliteitssysteem'. Ik waak erover dat ook de andere transitie's hun bijdrage leveren aan een leefbaar Vlaanderen met een evenwichtige, duurzame ruimtelijke ontwikkeling. Het territoriale cohesiebeleid blijft doorheen langetermijndoelen en -trajecten een bron van inspiratie met zijn aandacht voor sectoroverschrijdende gebiedsontwikkeling, stedelijke regio's en slimme regionale specialisatie.

OD8. Een doelgerichte deelname aan het internationaal beleid

De implementatie van de Agenda 2030 en de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (sustainable development goals of SDG's) is gestart. Ik volg de milieu- en omgevingsaspecten van de SDG's verder op en geef er uitvoering aan via internationale projecten en samenwerking met gelijkgestemde partnerlanden en -regio's. Ik nam de rol van covoorzitter op in het Network of Regional Governments for Sustainable Development (nrg4SD) en onderstreef er onder andere de belangrijke plaats van regio's en van Vlaanderen voor SDG's. Op multilateraal niveau volg ik de lopende processen met betrekking tot klimaat (Marrakesh) en biodiversiteit (Cancun) en open ruimte verder op. Ik zorgde voor instemming met de Klimaatovereenkomst van Parijs met het oog op de Belgische ratificatie. Ik werk aan de ratificaties van het Kwikverdrag (Minamata), het protocol inzake strategische milieubeoordeling (SEA-protocol) en de wijzigingen aan het LRTAP-verdrag.

De internationale klimaatafspraken blijven op Europees, Belgisch en Vlaams niveau veel inspanningen vergen met de besprekingen van de revisie van het Emissiehandelsstelsel (ETS) en de interne Europese lastenverdeling (non-ETS) naast de uitwerking van het pakket circulaire economie. Ik draag via het EU-semester en bijhorend overleg met de Commissie bij aan de Europa 2020-strategie. Samen met mijn Vlaamse en Belgische collega's steunde ik voluit de totstandkoming van de stedelijke agenda van de EU. Ik plan actief mee te gaan werken aan de stedelijke partnerschappen die nu worden opgezet. Begin 2017 overleg ik met de Commissie over de doorlichting van het Vlaams milieubeleid binnen de tweejaarlijkse Environmental Implementation Review (EIR).

Ik zette Europese cofinanciering in via het integratiespoor leefmilieu/klimaat en de programma's Interreg, EFRO en LIFE. Met Nederland wordt een Horizon 2020-project ingediend inzake ruimtelijke ordening en infrastructuurbeleid. Om lokale besturen beter te informeren over beschikbare EU-middelen voor ruimtelijke projecten publiceer ik een EU-subsidiewijzer. De uitvoering van EU-verplichtingen pak ik proactief en planmatig aan door een tijdige en adequate aanpassing van Vlaamse wetgeving en beleidskaders.

Over de toegang tot en eerlijke verdeling van genetische rijkdommen (Nagoya) legde ik intra-Belgische afspraken vast die we verder uitwerken in Vlaamse (handhavings-)maatregelen.

SD3. Eenvoudige en doeltreffende instrumenten

OD9. Operationalisering decreet omgevingsvergunning

Op 23 februari 2016 werd het omgevingsvergunningenbesluit gepubliceerd. Daarmee ligt de startdatum van de omgevingsvergunning vast op 23 februari 2017. Ik zorg voor een verdere optimalisatie van de regelgeving door een tijdige goedkeuring van aanpassingen aan decreet en besluit. Zo bevat het regelgevend traject van het ontwerp van decreet tot

wijziging van de VCRO (de codextrein) nog aanpassingen aan het decreet omgevingsvergunning en de regelgeving inzake handhaving.

Bij de inwerkingtreding van de omgevingsvergunning zullen digitale indiening, advisering en afhandeling mogelijk zijn (OD72). In het kader van de operationele ondersteuning van de lokale besturen ondernam ik reeds in 2016 diverse acties, zoals de organisatie van vormingsdagen voor gemeentelijke milieu- en stedenbouwkundige ambtenaren. De 'leidraad omgevingsvergunning voor gemeentebesturen' werd opgesteld, doorgegeven aan alle lokale besturen en gepubliceerd op de website www.omgevingsloket.be. Ik finaliseer een subsidiebesluit dat voorziet in een financiële ondersteuning van de lokale besturen om de instap in de digitale omgevingsvergunning te faciliteren. In 2017 ondersteun ik verder de lokale besturen door onder meer een FAQ/kennisdatabank aan te bieden en infodagen te organiseren.

Ik werk in 2017 verder aan de operationalisering van de Gewestelijke Omgevingsvergunningscommissie, de verdere optimalisering van het digitale loket voor de indiening en behandeling van omgevingsvergunningsaanvragen en van een digitaal omgevingsvergunningsregister waarin de data, documenten en beslissingen van de omgevingsvergunningsaanvragen digitaal worden bewaard, geraadpleegd kunnen worden en hergebruikt en aan de opmaak van een eerste meerjarenprogramma voor de evaluaties van bepaalde omgevingsvergunningen, zodat de omgevingsvergunning in 2017 een goede start kent.

OD10. Operationalisering decreet complexe projecten – verruiming proceswinsten

Het regelgevend kader voor complexe projecten is operationeel sinds 1 maart 2015. De focus ligt op een procesmatige begeleiding van projecten. Inmiddels startten een tiental projecten de verkenningsfase op ter voorbereiding van een startbeslissing. Vier leidden in 2016 al tot een formele startbeslissing.

Ik werk voortdurend aan het verhogen van de doeltreffendheid van het instrument Complexe Projecten. De website www.complexeprojecten.be bevat informatie over opgestarte projecten en tips voor een degelijke procesaanpak. Om kennisoverdracht te bewerkstelligen, monitor ik de noden om opleiding op maat te voorzien voor toekomstige projectleiders. Bij de begeleiding van de projecten stem ik af met de VIP-werking.

OD11. Geïntegreerde planning verzekert versnelde, vereenvoudigde en sluitende procedure

In 2016 werd de decretale aanpassing van de VCRO, het DABM, het decreet Natuurbehoud en het decreet complexe projecten voor een doorgedreven integratie en optimalisatie van de milieueffect- en veiligheidsrapportage en andere effectbeoordelingen in de ruimtelijke uitvoeringsplannen uitgewerkt. Op 19 augustus werd het decreet in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. De nodige uitvoeringsbesluiten worden uitgewerkt. Voor dit geïntegreerde proces voor de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen laat ik in 2017 een dynamische online handleiding opmaken, waardoor de integratie optimaal en maatgericht kan worden gerealiseerd. Die handleiding moet een hulpmiddel zijn waarin de reeds opgedane, maar ook de toekomstige expertise, gedocumenteerd wordt als een dynamisch kennis- en informatiesysteem voor alle bestuursniveaus en betrokken actoren.

Verder optimaliseer ik de volgende jaren het instrumentarium voor geïntegreerde ruimtelijke planning naar een effectieve omgevingsplanning. Ik ga na in hoeverre een 'omgevingsbesluit' de besluitvorming voor planningsprocessen en projectontwikkelingen

eenvoudiger en transparanter kan maken. Het instrument 'omgevingsbesluit' beoogt de besluitvorming voor specifieke planningsprocessen of meer projectgedreven ontwikkelingen te integreren in één aaneengesloten, coherent besluitvormingsproces, dat juridisch robuust is.

OD12. Verdere modernisering voor bruikbare en sluitende instrumenten

De voorbereiding van het Instrumentendecreet zit op kruissnelheid. De Vlaamse Regering keurde een conceptnota goed. De Task Force volgt het traject op en klaarde de grote lijnen van het decreet uit. Samen met het voorontwerp van decreet leg ik het raamwerk voor een gebruiksvriendelijke digitale tool voor.

Ik werk aan een vereenvoudigde en verbeterde versie van de typevoorschriften, onder meer om waardering te geven aan de landschapswaarde van een gebied en het verminderen van het aantal specifieke bedrijventerreinen. Hierbij houd ik onder meer rekening met het Regeerakkoord, de rechtspraak, de adviezen van de Raad van State –en het arrest van het Grondwettelijke Hof.

In uitvoering van de conceptnota 'Integratie van attesten voor woningen en gebouwen bij nieuwbouw, renovatie en overdracht' liet ik, samen met mijn collega bevoegd voor energie, multisectoraal verschillende pistes onderzoeken. Op basis van de onderzoeksresultaten integreer ik via een overzichtsportaal alle nodige en beschikbare keuringen en attesteringen. Verder concretiseer ik de voorgestelde integratie van enkele keuringen en attesten en werk ik een voorontwerp van decreet uit inzake het as-builtattest. Daarnaast werk ik ook een legaliteitsattest uit voor bestaande gebouwen op basis van resultaten van de lopende studie rond het 'historisch passief' (OD14).

In navolging van de afschaffing van alle bindende adviezen, vervangt de wijziging van de VCRO, gestart door de Vlaamse Regering op 15 juli 2016, het bindend advies van het agentschap Onroerend Erfgoed inzake afwijkingen voor constructies die beschermd zijn als monument of die deel uitmaken van een beschermd stads- of dorpsgezicht of cultuurhistorisch landschap of archeologische site door een niet-bindend advies. Na het doorlopen van de procedure dien ik deze decreetswijziging in in het Vlaams Parlement.

Ik onderzoek onder meer in samenwerking met de ter zake bevoegde collega's de mogelijkheid om te experimenteren met regelluwe zones en werk ik hiervoor een rechtskader uit.

De evaluatie van de gewestelijke stedenbouwkundige toegankelijkheidsverordening door mijn collega, bevoegd voor gelijke kansen, zal ik ondersteunen.

OD13. Inzet op vooroverleg en bemiddeling: iedereen VIP

Mijn VIP-begeleiding leidt jaarlijks honderden dossiers in goede banen. De begeleiding gebeurt voor gemeentelijke, provinciale en gewestelijke strategische investeringsprojecten en voor stedenbouwkundige vergunningsaanvragen binnen de reguliere en bijzondere procedure. Ook kan het gaan over een planningsproces waar later een vergunningstraject op volgt of over aanvragen voor planologische attesten.

Ik zet verder in op vooroverleg als maatstaf en moedig initiatiefnemers hier ook toe aan.

OD14. Verdere uitbouw gericht handhavingsbeleid

De gewestelijke milieuhandhavingsinstanties stelden hun meerjarenprogramma 2015-2019 op en voerden hun jaarprogramma's en -plannen 2016 uit. De toepassing van de bestuurlijke dwangsom in milieudossiers werd geëvalueerd.

Het bepalen van de jaarlijkse prioriteiten volgens het Handhavingsprogramma ruimtelijke ordening (RO) was de eerste stap in de uitvoering ervan. Vóór de inwerkingtreding van de omgevingsvergunning deel ik de gewestelijke en gezamenlijke prioriteiten RO in het kader van het Handhavingsprogramma RO mee aan de Vlaamse Regering.

Een eerste handhavingsrapport RO 2015 werd opgemaakt, naar analogie met de jaarlijkse milieuhandhavingsrapporten. De VHRM gaf mee vorm aan het handhavingsbeleid door de opmaak van handhavingsrapporten milieu en ruimtelijke ordening, door informatie-uitwisseling tussen de handhavingsactoren milieu en ruimtelijke ordening en door in te zetten op klantgericht handhaven. Op basis van de verbeterde datakwaliteit binnen de handhavingsmonitor worden in 2017 stappen gezet naar een handhavingsbeleid RO op basis van risicoanalyse. Ik verfijn de jaarlijkse rapportering.

De aanbevelingen uit het onderzoek over het historisch passief zullen toelaten om tot beleidsmatige, operationele en logistieke aanpassingen te komen.

De uitvoering van het Samenwerkingsakkoord inzake het strafrechtelijk vervolgingsbeleid startte, onder meer door de opname van milieuhandhavingsprioriteiten in de Kadernota Integrale Veiligheid en in het Nationaal Veiligheidsplan, en via versterking van het overleg met het expertisenetwerk leefmilieu en RO van het Parket-Generaal. De Vlaamse prioriteiten voor milieu en RO worden afgelijnd en desgevallend opgenomen in een algemene richtlijn Vlaams vervolgingsbeleid.

Ik gaf de handhaving van de omgevingsvergunning verder vorm. Met het oog op de inwerkingtreding van de handhaving van de omgevingsvergunning in 2017 worden de uitvoeringsbesluiten en de aanpassingen aan de Codex gefinaliseerd. Ik werk een visie uit over een geïntegreerd omgevingshandhavingsbeleid. De Vlaamse Regering besliste dat het toezicht op de klasse 2-inrichtingen in hoofde van het Gewest geleidelijk aan wordt afgebouwd en verschoven naar de gemeenten. Hierbij wordt ingezet op structurele ondersteuning van de gemeenten. Ook worden rollende meerjarenprogramma's voor de evaluatie van omgevingsvergunningen, waar mogelijk, afgestemd op de jaarlijkse inspectieplannen. De regelgeving inzake milieuhandhaving wordt verder geoptimaliseerd (bijv. bijkomend depenaliseren van VLAREM-schendingen waarvoor bestuurlijke sanctionering het meest gepast is).

Ik zet het (nieuw) handhavingsinstrumentarium ruimtelijke ordening optimaal, efficiënt en effectief in. Daarvoor ontwikkel ik een bestuurlijk boetekader en laat ik het toepassen met focus op rechtszekerheid en uniformiteit, en waar zinvol, afgestemd op het boetekader inzake milieu. Er wordt ingezet op een efficiënte inning van bestuurlijke boetes en dwangsommen.

Ik creëerde een belangrijke synergie door de inkanteling van inspectie- en handhavingstaken van RO naar het departement LNE, met meer efficiëntie en een beter afgestemde dienstverlening. Ook werk ik verder richting een Omgevingsdepartement (OD69) zodat ook handhavingsuitvoering en -beleid van RO en milieu verder maximaal op elkaar afgestemd worden. De VHRM ondersteunt in 2017 ook de uitbouw van het omgevingshandhavingsbeleid door de verdere integratie tussen ruimte en milieu te begeleiden, te bevorderen en te stroomlijnen.

OD15. Optimaliseren milieuhygiëneregelgeving

Vorbereidingen werden getroffen voor de opmaak van een nieuwe VLAREM-trein . Er werd werk gemaakt van de omzetting van de Europese BBT-conclusies naar titel III van het VLAREM voor inrichtingen voor de productie van platen en panelen van hout.

De indelingslijst van VLAREM werd herwerkt en een voorstel werd uitgewerkt voor een tweede declassering.

Naar aanleiding van de lopende regelgevende initiatieven, zoals de omzetting van de project-MER-richtlijn en het decreet voor integratie van planmilieueffectrapportage en andere effectbeoordelingen in het planningsproces voor ruimtelijke uitvoeringsplannen, heb ik in het voorjaar 2016 een interne evaluatie uitgevoerd van de processen en procedures en de rol en verantwoordelijkheden van alle betrokken actoren inzake milieueffectrapportage. Na een stakeholdersoverleg laat ik de vereiste regelgevende initiatieven nemen, waaronder ook de werking van de diensten Mer en VR, en andere (niet-regelgevende) instrumenten inzetten. Belangrijke uitgangspunten blijven evenwel administratieve vereenvoudiging en het maximaal responsabiliseren van de diverse actoren. Ik heb een gelijkaardige evaluatie uitgevoerd inzake veiligheidsrapportering. Ik besloot, na raadpleging van de betrokken bedrijfsfederaties en verder onderzoek, dat de Vlaamse omzetting van Seveso III-richtlijn niet verder gaat dan wat Europees vereist wordt. Ik stem de Vlaamse VR-methodiek ook verder af met deze die toegepast worden in onze buurlanden.

De ontwikkelde methodiek voor het bepalen van de risico's van transport van gevaarlijke stoffen werd op internationaal niveau verder afgestemd. Ik heb in het voorjaar een webtool laten ontwikkelen, die met betrokken partners in het najaar getest wordt.

In 2017 gaat een nieuwe VLAREM-trein in publieke consultatie. Verder wordt titel III van het VLAREM blijvend aangevuld met BBT-conclusies van bepaalde GPBV-installaties.

Er wordt onderzocht welke Vlaamse BBT-studies moeten gestart worden in functie van de Vlaamse beleidsprioriteiten. De sector voor het chemisch reinigen van textiel is hier een voorbeeld van. De referentietaken ILVO en VITO worden verder ingezet in functie van de beleidsnoden.

In 2017 evalueer ik de proportionaliteit en de functionaliteit van de MER-rapporten in functie van de besluitvorming in vergunning- en planningsprocessen. De resultaten moeten de basis vormen voor een systeem dat de efficiëntie en effectiviteit van MER in Vlaanderen periodiek monitort en bijstuurt.

OD16. Verder optimaliseren van de doeltreffendheid en de integratie van de erkenningen leefmilieu

De vijf besluiten van de Vlaamse Regering voor de certificering van bedrijven en personeel betreffende gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen en de uitvoering van de nieuwe verordening betreffende gefluoreerde broeikasgassen werden geïntegreerd in het VLAREL.

De webtoepassing waarin naast de verwarmingsaudit ook de keuring en het onderhoud van centrale stooktoestellen geïntegreerd werden, werd opgeleverd in maart 2016 en wordt in gebruik genomen eind 2016, zodat deze rapporten ook digitaal ter beschikking zijn.

Het Milieuhandavingsprogramma 2014-2019 werd geëvalueerd en wordt continu geactualiseerd waar nodig. Er werd uitvoering gegeven aan het milieuhandavingsplan 2016. Het milieuhandavingsplan 2017 werd opgesteld en wordt uitgevoerd, waarbij maximaal blijft ingezet worden op een risicogebaseerde aanpak..

In de loop van 2017 en de daaropvolgende jaren geef ik uitvoering aan de nieuwe bepalingen van het VLAREL, in het bijzonder voor de erkenningen van bedrijven en personeel betreffende gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen. Ik zet verder in op een maximale responsabilisering van alle betrokkenen, zowel erkende deskundigen als hun opdrachtgevers, en op kwaliteitsborging in de hele keten van studies, rapporten, analyses,... die moeten uitgevoerd worden door erkende deskundigen.

OD17. Werken aan een vernieuwd wettelijk kader en vereenvoudigd instrumentarium voor bos, natuur en water

Ik maakte drie ontwerpbesluiten op in uitvoering van het gewijzigde decreet Natuurbehoud. Het ontwerpbesluit inzake natuurbeheerplannen voorziet in een grondige integratie met het beheerplan in uitvoering van het Onroerendergoeddecreet. De eerste principiële beslissing werd genomen voor het ontwerpbesluit inzake de criteria duurzaam natuurbeheer. Het ontwerpbesluit inzake financiering en het ontwerpdecreet inzake fiscale gunstmaatregelen die verbonden zijn aan natuurbeheerplannen werd voorbereid. Het regelgevend proces voor de vier vermelde initiatieven wordt verder gezet met het oog op de definitieve vaststelling en inwerkingtreding. Daarnaast zet ik de tweede fase van het project 'Wetsintegratie Natuur en Bos' door met het oog op het voorleggen van een ontwerp van decreet. Het hoofdbestanddeel vormt de integratie van de bestaande regels inzake vergunningen, afwijkingen, machtigingen en dergelijke met betrekking tot natuur en bos. De nog resterende bepalingen in het Natuurdecreet en het Bosdecreet neem ik onder de loep met het oog op volledige integratie van de regelgeving inzake natuur en bos.

Als eerste stap om tot een echt waterwetboek te komen werd de Vlaamse Regering gemachtigd tot codificatie en coördinatie van teksten die tot de bevoegdheden waterbeleid en drinkwaterprijzen behoren. In 2017 volgen de Wet Oppervlaktewateren, het Grondwaterdecreet en Wet Onbevaarbare Waterlopen. Een volledige modernisering, inzake onder andere het feitelijke beheer van de waterlopen, het grachtenbeheer, het afstemmen op de omgevingsvergunning en de handhaving wordt voorbereid in overleg met VVSG, VVPW en VVP.

SD4. Dynamisch, gebiedsgericht en realisatiegericht ruimtelijk ontwikkelingsbeleid

OD18. Goedkeuring BRV dat verder bouwt op krachtlijnen RSV

Ik zette het traject naar een BRV verder. Ik beoog met het BRV een ommekeer in de ruimtelijke ontwikkeling door harde ruimtefuncties zoals wonen, werken of voorzieningen maximaal een plaats te geven binnen de goed gelegen plekken van het ruimtebeslag. De druk op de open ruimte zal zo verminderen zodat deze maximaal kan worden gevrijwaard. Onder andere op basis van aanbevelingen uit de gebiedswerking in het kader van het BRV werd een werktekst witboek BRV opgemaakt, die een consultatie- en reflectieronde onderging. Hieruit vloeide een Witboek BRV voort, momenteel voorwerp van bespreking binnen de Vlaamse Regering. Na goedkeuring van het Witboek organiseer ik een consultatie en start ik een traject voor beleidsoperationalisering in partnerschap op. Ik zorg voor een heldere brochure met de krachtlijnen van het ruimtelijk beleid.

Ik betrek minstens de verschillende BRV-fora verder bij de uitwerking van het BRV: (1) het ambtelijk forum met oog op beleidsafstemming met andere beleidsplannen, (2) de beleidsatria lokale besturen met oog op draagvlak en doorwerking in relatie tot het lokaal ruimtelijk beleid, (3) de strategische adviesraden met oog op draagvlak in het

maatschappelijk middenveld en (4) het partnerforum met oog op brede betrokkenheid bij de beleidsvorming. Met het oog op een goede afstemming tussen Vlaamse, provinciale en lokale beleidsplanning zullen we ook goed afstemmen met VVSG en VVP. Op basis van de resultaten hiervan stel ik een ontwerp-BRV op dat in 2017 voor goedkeuring wordt voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Specifiek voor het verhogen van ruimtelijk rendement, nam ik in 2016 maatregelen in de VCRO op die remmen op rendementsverhoging wegnemen. De dagelijkse ruimte-inname zal zo verminderen. Ook in 2017 stimuleer ik een kwalitatieve verhoging van het ruimtelijk rendement. Zo spoort ik via bewustmaking doelgroepen aan om gewoonteregels verantwoord los te laten en gemeenschappelijke wooninitiatieven maximale kansen te geven. Een inspirerende webtool met goede praktijken ondersteunt hierbij. Early adopters van ruimtelijk rendement ondersteun ik. Naast de regelgeving inzake ruimtelijke ordening, screen ik ook andere regelgeving binnen mijn bevoegdheden op het vlak van ruimtelijk rendement. Ik zal het niet gebruikt juridisch aanbod evalueren door vanuit de ruimtelijke ontwikkelingsprincipes in het BRV na te gaan welke bestemde terreinen goed of slecht gelegen zijn. Ik zet daarnaast in op een permanente monitoring van het ruimtebeslag.

SD5. Geïntegreerde gebiedsontwikkeling voor een kwaliteitsvolle leefomgeving met een evenwichtige mix van functies

OD19. Geïntegreerd regisseren en afstemmen van ruimtevragen op maat van het gebied

De vernieuwde omgeving maken we samen. Ik veranker geïntegreerde gebiedsontwikkeling als gangbare werkpraktijk en vergroot de inzet op bovenlokale processen die streven naar een realisatiegerichte samenwerking waardoor projecten en acties van individuele partijen elkaar kunnen versterken. Om dat te faciliteren, stel ik een uitgebreide instrumentenkoffer ter beschikking die in 2016 verder op punt werd gesteld (OD 10, 12, 13, 67, 68, 71).

De geïntegreerde gebiedswerking in het kader van de relance van het BRV resulteerde in meer dan vijftig quick-wins waarvoor een realisatiegericht vervolgtraject werd opgezet. Op 15 juli 2016 rapporteerde ik voor de tweede keer aan de Vlaamse Regering over de stand van zaken van deze quick-wins. De aanbevelingen om in het vervolgtraject werk te maken van een goed opvolgingssysteem is ter harte genomen. Vanuit de diverse projecten en/of gebiedswerking is teruggekoppeld met de voorzitters van de diverse werkgroepen.

Met het instrument subsidiëring van strategische projecten beloon ik de gebieds- en actorgeïntegreerde procesaanpak en de grondverwervingsstrategieën van projecten die een impact hebben op Vlaams niveau.

De ervaring met afgestemde gebiedsontwikkeling in de open ruimte diep ik verder uit. Ik laat de programmering van de openruimteprocessen verder evolueren naar een beleidsdomeinoverschrijdende programmering van planningsprocessen én inrichtingsprojecten waarbij de gebiedsgerichte investeringen vanuit de verschillende uitvoerende agentschappen van de Vlaamse overheid maximaal gebundeld en afgestemd worden.

Ik waak erover dat de open ruimte versterkt wordt en zich ontwikkelt in samenhang met de bebouwde ruimte. In 2017 zet ik in op landinrichtings-, natuurinrichtings- en ruilverkavelingsprojecten waar samen wordt gewerkt met verschillende Vlaamse en lokale overheden en lokale actoren aan de uitvoering van geïntegreerde, gedragen plannen.

Ik bewaak de samenhang en complementariteit tussen de verschillende instrumenten en maatregelen die ingezet worden en vergroot de expertise en structurele inbedding van samenwerkingstrajecten (OD 58, 59, 67, 68).

OD20. Verdere gebiedsgerichte ruimtelijke ontwikkeling via ruimtelijke uitvoeringsplannen

De in OD19 geschetste gebiedsontwikkeling voer ik uit, onder meer via de opmaak van (gewestelijke) RUP's. Ik rondde enkele belangrijke RUP's af met een definitieve of voorlopige vaststelling.

OD21. Landbouw en natuur: partners in een multifunctioneel landelijk gebied

De Vlaamse Regering stelde drie RUP's voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur (AGNAS) definitief vast, met name RUP Gasthuisvelden - Donderheide, RUP Dijlevallei Werchter - Bonheiden en RUP Gerkenberg - Herenbossen. Met deze plannen werd ca. 400 ha bijkomend natuur- en bosgebied en ca. 1.700 ha agrarisch gebied definitief vastgelegd.

Ik werkte drie voorstellen voor ontwerpen van RUP's uit in functie van een voorlopige vaststelling door de Vlaamse Regering: RUP Bouvelobos, Hemsrodebos en steilrand van Moregem en RUP Munsterbos. Voor het RUP Munsterbos wordt het openbaar onderzoek dit najaar afgerond. Deze plannen bevatten voorstellen voor ca. 300 ha bijkomend natuur- en bosgebied en ca. 2300 ha vast te leggen agrarisch gebied.

Ik startte de decretale goedkeuringsprocedure op met de organisatie van een plenaire vergadering voor drie voorontwerpen van RUP's: RUP Vallei van de Nederaalbeek in Maarkedal, RUP Kustpolders tussen Oudenburg Jabbeke en Stalhille en RUP Vallei van de Tappelbeek in Broechem.

Ik zet de reeds opgestarte goedkeuringsprocedures voor de genoemde RUP's verder en leg ze als ontwerp-RUP voor aan de Vlaamse Regering. Ik start de decretale goedkeuringsprocedure op voor de RUP's waarvoor het voortraject is afgerond. Voor de Demervallei van Diest tot Werchter wordt beslist over het voorkeursscenario waarna het RUP voor dat gebied verder wordt uitgewerkt.

Vanuit de opgedane kennis uit de BRV-gebiedswerking (OD18) bekijk ik hoe in de open ruimte efficiënter omgegaan kan worden met reglementering en voorschriften, ook met het oog op een meer multifunctionele invulling.

In 2016-2017 zetten we in op landinrichtings-, natuurinrichtings- en ruilverkavelingsprojecten waar we samen met de verschillende Vlaamse en lokale overheden en lokale actoren werken aan de uitvoering van geïntegreerde en gedragen inrichtingsplannen (OD 19).

De Vlaamse Grondenbank ondersteunt via een 30-tal lokale grondenbanken diverse overheidspartners in de verwerving van projectgebieden door betrokken landbouwers ruilgronden aan te bieden. Dit stelt de betrokken landbouwers in staat om hun bedrijfsvoering verder te zetten en de overheidspartners vermijden de verplichting tot onteigenen.

OD22. Bijkomende woongelegenheid

Conform het regeerakkoord zet ik voor het creëren van bijkomend woonaanbod in op meerdere sporen. Ik stimuleer het verhogen van het ruimtelijk rendement binnen de bestaande bebouwde ruimte (OD18). Voor de verhoging van het ruimtelijk rendement staat een aantal maatregelen op stapel. De Vlaamse Regering keurde reeds een voorontwerp van

decreet (Codextrein) een eerste keer principieel goed waarmee een aantal wijzigingen worden doorgevoerd aan de VCRO die rendementsverhoging mogelijk maken:

- een vereenvoudiging van de wijzigingsprocedure van verkavelingen op verzoek van de eigenaar(s);
- een vereenvoudiging van de herzienings- en opheffingsprocedure van verkavelingen op initiatief van de gemeente;
- de schrapping van verkavelingsvoorschriften van verkavelingen ouder dan 15 jaar, als weigeringsgrond voor aanvragen tot stedenbouwkundige vergunning;
- de invoering van een vereenvoudigde procedure tot wijziging van verouderde inrichtingsvoorschriften van bijzondere plannen van aanleg en gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen.

Ik finaliseer dit regelgevend traject en zorg voor de verspreiding van informatie aan gemeenten en handleidingen over de toepassing van deze ruimtelijk rendementsmaatregelen.

Betreffende de woonreservegebieden keurde de Vlaamse Regering een conceptnota goed waarin wordt voorgesteld om te werken met een positieve en negatieve lijst van woonreservegebieden. De tekstvoorstellen voor decretale vertaling van de conceptnota zijn in bespreking in de schoot van de Vlaamse Regering.

Het onderzoek naar een systeem van verhandelbare bouwrechten is afgerond. Ik bekijk hoe we, rekening houdend met de conclusies van dit onderzoek, dit systeem al dan niet regelgevend incorporeren.

OD23. Ruimte om te ondernemen en logistiek

Ik bereidde meerdere RUP's voor in functie van het voorzien van voldoende ruimte voor bedrijvigheid en logistiek. In de gebiedsontwikkeling laat ik mijn administraties ook verkennen welke ruimte nodig is voor nieuwe economieën als circulaire economie en logistiek (OD 19, 33). Ik ga op die weg verder.

Ik wil een bijstelling van die typevoorschriften doorvoeren, onder meer een vereenvoudiging door het verminderen van het aantal specifieke bedrijventerreinen. Bovendien wordt het verschil tussen regionale en lokale bedrijventerreinen weggewerkt. Doelstelling is de invulling van bedrijventerreinen in de praktijk eenvoudiger te maken, onduidelijkheid weg te werken, maar toch aandacht te behouden voor zeer specifieke soorten van bedrijventerreinen vanuit hun plaatsgesteldheid of doel, zoals watergebonden terreinen. Ook het voorzien van hernieuwbare energiebronnen en bij uitbreiding alle duurzame bedrijfsinvesteringen moeten beter gefaciliteerd kunnen worden.

Via de toepassing van het decreet houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten en de evaluatie hiervan neem ik acties om ook bestaande, relatief omvangrijke bedrijfsruimten te revaloriseren. Leegstaande of verwaarloosde bedrijfsruimten vormen immers vaak een smet op onze leefomgeving terwijl ze potenties inhouden voor nieuwe ontwikkelingen, vaak ook omdat ze middenin bebouwingskernen zijn gesitueerd. Ook op die wijze verhoog ik het ruimtelijk rendenet binnen de bebouwde ruimte.

OD24. Opvolging ruimte voor sport en recreatie

Ik voorzie voldoende ruimte voor sport en recreatie, onder meer via de opmaak van (gewestelijke) RUP's. Ik denk hierbij aan voetbalstadions zoals dat van Brugge (via een aanpassing van het afbakenings-RUP). Voetbalstadions en andere grootschalige

infrastructuren krijgen omwille van hun maatschappelijk belang en hun impact op de omgeving een VIP-statuuut (OD13).

Tijdens de vorige legislatuur werden in overleg met de havenbedrijven locaties gevonden voor oefenterreinen voor de motorcross. Ik volg de aanwending van die haventerreinen op. Daarnaast zoek ik in overleg met de ontginningssector actief verder naar locaties voor motorcross in ontginningsgebieden in exploitatie en start hiervoor de nodige ruimtelijke bestemmingswijzigingen op.

Er werd een transversaal overleg gestart met de collega's, bevoegd voor sport en openbare werken, om verder te zoeken naar duurzame oplossingen voor geluidsproducerende en ruimtebehoevende sporten.

Inzake zonevreemde jeugdverblijven, sportterreinen en -lokalen werk ik actief mee aan een oplossing voor de nog beperkte resterende problemen. Het gaat overwegend om lokale problematieken waar deze aangemoedigd worden om een planologisch initiatief te starten. Via gebiedsontwikkeling stimuleer ik in overleg met de terzake bevoegde entiteiten de realisatie van belevingsroutes als geïntegreerde projecten die de ontwikkeling van fietsinfrastructuur koppelen aan omgevingskwaliteit (OD19, 43).

SD6. De milieukwaliteit van de leefomgeving verhogen

OD25. Ruimte voor water

De inspanningen om de meerlaagse waterveiligheid in de praktijk te brengen worden verdergezet. Inzake preventie bouw ik het beleid rond signaalgebieden verder uit. De Vlaamse Regering beslist over het vervolgtraject en de beleidsopties voor 152 signaalgebieden (reeks 3). Voor de signaalgebieden waar een herbestemming nodig is, neemt Vlaanderen het voortouw door via een aanpassing van de VCRO de mogelijkheid te voorzien om gebieden aan te duiden als watergevoelig openruimtegebied met het oog op de vrijwaring van het waterbergend vermogen, waarbij meteen wordt aangegeven welke werken, handelingen en wijzigingen nog zijn toegelaten. Zo zorg ik voor duidelijkheid en rechtszekerheid voor die signaalgebieden waarvoor geen RUP werd opgemaakt. Ook blijf ik investeren in de begeleiding van lopende lokale initiatieven tot herbestemming.

Met het hemelwaterplan kunnen gemeenten invulling geven aan de brongerichte aanpak van hemelwater en hemelwater uit de riolering houden. We bekijken hoe we gemeenten nog sterker kunnen aanmoedigen om zo'n hemelwaterplan op te maken en hoe we actoren kunnen stimuleren om hemelwater uit de riolering te houden.

De bekkensecretariaten inventariseerden de overstromingen van januari 2016 en van mei-juni 2016 in het overstromingskarteringsloket. Dit is de basis voor een actualisatie van de watertoetskaart. Ik maak afspraken met de waterbeheerders om zo snel mogelijk een aanpak uit te werken om de inventarisatie van overstromingen met luchtbeelden te ondersteunen.

De opmaak van een nieuwe afstromingsgevoelige kaart met een resolutie van 2x2m werd succesvol getest voor groot-Antwerpen en Beersel. Ook de overstromingsgevaarkaarten worden geactualiseerd met de nieuwste klimaatprojecties en het nieuwste digitale terreinmodel.

Ik werk verder aan een kader voor het in kaart brengen van overstromingsrisico's op perceelsniveau. Een degelijk kader, dat ook rekening houdt met de maatregelen die aan een gebouw zijn genomen, kan bijdragen om waterbestendige gebouwen in de verf te zetten.

Ik concretiseer de maatregelen die nodig zijn voor het waterrobuust bouwen. Hiervoor laat ik de mogelijkheden onderzoeken om het project voor de lokale bescherming van woningen en gebouwen uitgevoerd in Beersel en Sint-Genesius-Rode verder uit te rollen op Vlaams niveau. Op basis van bestaande “best practices” ondersteun ik de architecten via onder meer de waterconsulent bij NAV.

De neerslagradar in Helchteren is operationeel. Een systeem is in voorbereiding om “in near real-time” gebiedsdekkend over Vlaanderen te waarschuwen waar lokale wateroverlast optreedt.

Ook voeren we investeringswerken uit om het overstromingsrisico te verminderen, met onder meer de afwerking van diverse pompgemalen. Op basis van de ervaringen met de gebiedsgerichte toepassing van meerlaagse waterveiligheid in het pilootproject voor de Maarkebeek laat ik nieuwe projecten opzetten.

De samenwerking met hulpdiensten versterken we verder op het vlak van uitwisseling van informatie en procedures. Ter ondersteuning komt er een communicatieplan om de bewustwording bij de bevolking te verhogen en burgers ertoe aan te zetten om ook zelf beschermingsmaatregelen te nemen. De communicatie bouwt voort op de campagne ‘hoog water zonder kater’. Op basis van een bevraging van de vastgoedsector en de notarissen werden aanbevelingen geformuleerd om het instrument informatieplicht en de communicatie erover te optimaliseren. Enkele communicatie-aanbevelingen worden op korte termijn verder uitgewerkt.

OD26. Een doelmatige afvalwatersanering tegen een betaalbare prijs

De herziene zoneringsplannen (ZPn) en gebiedsdekkende uitvoeringsplannen (GUP's) werden goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Ze zijn online te consulteren via een geoloket. De jaarlijkse actualisatie van de zoneringsplannen wordt voorbereid.

Het gemeentelijk subsidieprogramma 2016 - deel 2 is goedgekeurd. Dat programma omvatte 35 rioleringsprojecten voor een totaal investeringsbedrag van bijna 40 miljoen euro. Recent werd het eerste deelprogramma van 2017 goedgekeurd, goed voor 29 gesubsidieerde projecten voor een investeringsbedrag van meer dan 50 miljoen euro. In het najaar wordt het tweede deelprogramma van 2017 opgemaakt. De aanpassing van het subsidiebesluit voor gemeentelijke rioleringen wordt geïnitieerd.

305 gemeenten vulden in 2015 de rapportering in over de gemeentelijke saneringsinfrastructuur om de kosten voor riolering en de ecologische indicatoren in kaart te brengen. Naast het rapport “Kosten voor riolering”, dat een globaal beeld geeft over de gemeentelijke sanering, zijn er sinds dit jaar ook individuele fiches beschikbaar voor de gemeenten en rioolbeheerders zodat ze zich via de benchmark gemeentelijk rioolbeheer op het vlak van kostenefficiëntie kunnen vergelijken. In 2016 werd een individuele terugkoppeling op gemeentelijk niveau gestart. Verder wordt ook het economisch beheer van alle RWZI's in kaart gebracht aan de hand van economische indicatoren en via een visualisatietool weergegeven. Ten slotte nam ik initiatief om de rapporteringslast te verminderen door een onderzoek naar de afstemming met de beheers- en beleidscyclus.

Het ecologisch bovengemeentelijk indicatorenkader werd toegepast voor 158 zuiveringsgebieden. Die vertegenwoordigden samen ongeveer 95% van de huishoudelijke vuilvracht van Vlaanderen. De indicatorenset werd ook verder uitgebreid met de belangrijkste zuiveringsgebieden uit de speerpunt- en aandachtsgebieden uit de stroomgebiedbeheerplannen. Het bovengemeentelijk indicatorenkader wordt verder uitgebreid met de opvolging van kritische bergbezinkingsbekkens.

Aan de projectmatige controle van investeringsprojecten bij de nv Aquafin werd een luik met themagerichte onderzoeken toegevoegd waarbij processen of onderdelen van processen geauditeerd worden. Het eerste thematisch onderzoek “Van optimalisatieprogramma naar technisch plan” werd afgerond. De eerstvolgende audit wordt voorzien in het eerste semester van volgend jaar.

Het model voor de vergoeding van de werkmiddelen van de NV Aquafin werd geëvalueerd en wordt verder gekalibreerd. De finalisatie is voorzien tegen eind 2016 met het oog op een mogelijke aanwending van het model tijdens budgetaanpassingen voor begrotingsjaar 2017.

Het leertraject Rio-Leren ondersteunt de gemeentelijke rioolbeheerders door via infomomenten tegemoet te komen aan kennishiaten. Zo werden toelichtingen gegeven omtrent omgaan met archeologie bij rioleringsprojecten, aandachtspunten bij de opmaak van bestekken, riothermie en dergelijke meer. Ook wordt via Rio-Leren een platform aangeboden waar de rioolbeheerders van elkaar kunnen leren. In dit traject worden de benchmarkresultaten verder uitgediept.

OD27. Garanderen van voldoende, gezond en betaalbaar drinkwater

Ik voerde budgetneutrale fundamentele wijzigingen door in de wijze waarop de watermaatschappijen de kosten voor drinkwatervoorziening en sanering moeten doorrekenen aan hun abonnees. Deze nieuwe, over Vlaanderen uniforme tariefstructuur voor de integrale waterfactuur moet ervoor zorgen dat de kosten voor deze waterdiensten op een billijke en duurzaam watergebruik stimulerende manier doorgerekend worden aan de gebruikers. In 2017 evalueren we of de vooropgestelde doelstellingen gerealiseerd worden. Voor de volgende periode zet ik verder in op communicatie, gericht op een betere bekendheid van de beschikbare sociale maatregelen bij zowel de kwetsbare doelgroep als bij de intermediairen. Daarnaast zie ik toe op de correcte aanrekening door een gerichte steekproefcontrole van de facturen voor de huishoudelijke klanten. De waterfactuur voor de bedrijven wordt meer transparant door het gebruik van eenduidige terminologie door alle watermaatschappijen en een optimale afstemming van de integrale waterfactuur met de heffing.

Ik verzeker de tijdige omzetting van de gewijzigde Europese Drinkwaterrichtlijn en stuur de huidige wetgeving rond drinkwaterkwaliteit bij. Nieuwe stofgroepen vormen hierbij een belangrijk aandachtspunt.

De leveringsplannen van de drinkwatermaatschappijen worden, samen met de langetermijnvoorzieningsplannen, verder geëvalueerd. Ik start een evaluatie van het Algemeen Waterverkoopreglement in samenspraak met de drinkwaterbedrijven en andere belanghebbenden. De bestaande klankbordgroep zal ook de problematiek van waterarmoede specifiek behandelen.

De campagne ‘Gezond water ook jouw zorg’ liep in de periode 2015-2016 en onderstreept het belang van veilige waterleidingen in huis en de kwaliteitsbewaking van putwater. Zowel het Putwateractieplan als het actieplan Loodpreventie in drinkwater worden verder uitgevoerd in de komende periode. Bijzondere aandacht gaat naar materialen in contact met drinkwater en het correct gebruiken van regenwater.

Ik werk verder aan de actie voor het thema drinkwater die voorzien is in het Vlaams actieplan armoedebestrijding (VAPA2). Ik maak werk van een code van goede praktijk water voor de lokale adviescommissies. Onder het project Water in Armoede zijn een reeks workshops gepland in het najaar van 2016. Het project loopt verder in 2017.

OD28. Opmaak tweede generatie stroomgebiedbeheerplannen met focus op gebiedsgerichte investeringen

Eind 2015 keurde de Vlaamse Regering de stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas 2016-2021 goed. De stroomgebiedbeheerplannen zetten verder in op een gebiedsgericht waterbeheer via de aanduiding van 17 speerpuntgebieden en 56 aandachtsgebieden voor oppervlaktewater en van actie- en waakgebieden in het kader van de herstelprogramma's voor grondwater. In speerpuntgebieden wil Vlaanderen tegen 2021 oppervlaktewater van goede kwaliteit, in aandachtsgebieden tegen 2027.

Om in speerpunt- en aandachtsgebieden sneller tot resultaat te komen, brengen de bekkensecretariaten er alle betrokkenen samen in een gebiedsgericht overleg. Zo wordt er hard ingezet op win-wins met het landbouwbeleid (onder meer MAP 5, erosiebeleid, beheersovereenkomsten, landinrichting).

De middelen worden prioritair ingezet in de speerpunt- en aandachtsgebieden. Onder meer wordt de vallei van de Zwarte Beek in Beringen en Lummen volledig heringericht met het inschakelen van meanders, het dempen van rechtgetrokken tracés en het aanleggen van vispassages en paaiplaatsen. Ook de Grote Nete te Balen, de Aa te Kasterlee, Lille en Vorselaar, de Poekebeek en de Oude Kale in Nevele en de Kemmelbeek in Lo-Reninge en Ieper worden natuurtechnisch heringericht en van visdoorgangen voorzien. In 2016 werd 2.450.000 euro extra vrijgemaakt voor de financiering van de acties uit de stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021. Ook proberen we extra financiering vanuit Europa te verwerven via het LIFE-project BELINI met maatregelen voor het speerpuntgebied Ijse.

Het eerste wateruitvoeringsprogramma (WUP) bij de stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021 wordt opgemaakt. Met behulp van een nieuw webgebaseerd rapporteringsinstrument beperken we de rapporteringslast voor de waterbeheerders en uniformiseren we de gerapporteerde info.

Om een langetermijnfinanciering voor de stroomgebiedbeheerplannen en het waterbeleid uit te werken, startte een overlegplatform en wordt overleg gevoerd met de adviesraden over dit thema (OD 31).

In overeenstemming met de Europese richtlijn Prioritaire stoffen bouwt Vlaanderen het meetnet biota verder uit en stemt het dit af op het meetnet waterbodembodem en het 'passive sampling'-onderzoek. Ook de Europees aangeduide aandachtstoffen worden gemonitord. De impact van scrubbers en waswaters van de scheepvaart wordt onderzocht in samenwerking met met UA en het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen. Vlaanderen blijft verder investeren in de ontwikkeling van het modelleninstrumentarium, vooral met het oog op de evaluatie van de effecten van maatregelen en acties in functie van de voorbereiding van de volgende generatie stroomgebiedbeheerplannen en actieprogramma's Nitraatrichtlijn.

OD 29. Verbetering van de grondwaterkwantiteit en –kwaliteit

Via de bestaande monitoringprogramma's wordt de kwantitatieve en kwalitatieve evolutie van het grondwater opgevolgd. Wat grondwaterkwaliteit betreft, blijven pesticiden en nitraat de voornaamste probleemstoffen. Voor nitraat werd er de voorbije jaren een vermindering van de input naar het grondwater vastgesteld. Voor pesticiden laat ik de kwetsbaarheid van het grondwater beter in kaart brengen. Die kaarten gebruik ik in de toekomst om een gebiedsgericht beleid vorm te geven. Ook nieuwe en opkomende verontreinigende stoffen krijgen de nodige aandacht. De opties voor een oriënterende monitoring worden onderzocht en benut.

Een nieuwe tussentijdse evaluatie van de toestand van de grondwaterlichamen wordt uitgevoerd. De tweede generatie stroomgebiedbeheerplannen zet de krijtlijnen uit voor het herstel van grondwaterlichamen in een ontoereikende kwantitatieve toestand. De herstelprogramma's zijn omgezet in een nieuwe gebiedspecifieke aanpak voor de advisering van grondwatervergunningen. Er zijn infomomenten georganiseerd om belanghebbenden te informeren. Ik laat de grondwaterheffing bijsturen, zodat ze de gebiedspecifieke aanpak van het grondwaterbeheer optimaal stuurt. Ik werk verder aan de herziening van de overige aspecten van het grondwaterdecreet en de aanpak van illegale winningen voortbouwend op de in 2015 uitgewerkte methodiek.

Op het vlak van grondwatermodellering investeer ik verder in het tijdsafhankelijk maken van grondwatermodellen zodat beter in kaart kan worden gebracht wanneer de gunstige evolutie van de grondwaterpeilen kan worden verwacht. Lopende projecten rond de interdisciplinaire en grensoverschrijdende afstemming en de verdere ontwikkeling van geologische kaarten in 3D worden voortgezet. Die vormen in de toekomst de basis voor het geharmoniseerd beheer van diverse aspecten van de ondergrond.

OD30. Initiatieven in het kader van waterschaarste en droogte

Via waterinfo.be worden meerdere meteorologische en hydrologische droogte-indicatoren gebiedsdekkend over Vlaanderen dagelijks automatisch berekend en ontsloten. Tegen eind 2016 wordt een Vlaams bodemvochtmeetnet ter verbetering van de inschatting van de bodemvochttoestand uitgebouwd. Dit past in de ontwikkeling van een hydrologisch model specifiek voor het beheer van waterschaarste en droogte. Ik maak verder werk van het in kaart brengen van de verziltingstoestand van de kustvlakte en polders. Aansluitend laat ik nagaan welke acties kunnen ondernomen worden om de zoetwaterbeschikbaarheid te verhogen, rekening houdend met een klimaatadaptieve aanpak en de noodzaak om de kwetsbare diepe watervoerende lagen in deze regio te ontlasten.

De milieukwantiteitsdoelstellingen voor oppervlaktewater, die begin 2016 in VLAREM II zijn verankerd, werk ik verder uit om ze toe te passen in de derde generatie stroomgebiedbeheerplannen. Omdat er in de praktijk nog veel vragen zijn over waar en wanneer infiltratie haalbaar is, laat ik een afwegingskader opmaken om infiltratiemogelijkheden lokaal en projectgericht te objectiveren en te integreren. Dat kader vormt de basis voor een passende communicatiestrategie en verdere ondersteuning van lokale actoren (lokale besturen, projectontwikkelaars, studiebureaus,...) bij de invulling van de Hemelwaterverordening.

Ik investeer in de ontsluiting van de freatische grondwaterstandsindicator zodat we informatie over het grondwaterregime op een gebruiksvriendelijke manier kunnen aanbieden aan de eindgebruikers.

OD31. Sluitende financiering van het waterbeleid op lange termijn

De eerste aangifteperiode voor waterheffingen via het digitaal aangifteloket is goed verlopen. In 2016 werd ingezet op een verdere optimalisatie van het loket. De regelgeving wordt aangepast om de aangifte verplicht via het digitaal loket te laten verlopen. In 2016 werden de krijtlijnen van het maatschappelijk debat over de financiering van het integraal waterbeleid verder verfijnd en werd een effectiviteitsanalyse van de instrumenten binnen het waterbeleid gestart. Een overlegplatform met vertegenwoordigers van de administraties en een aantal maatschappelijke actoren zal worden samengesteld. Hiervoor wordt een draaiboek opgemaakt en worden bijkomende analyses uitgevoerd ter voorbereiding van de

besprekingen binnen het overlegplatform in het voorjaar van 2017. Ook zetten we verder in op het invoeren van een regulerende heffing die de milieukosten van het lozen van afvalwater internaliseert en bedrijven aanzet tot milieuefficiënte investeringen. We actualiseren de bestaande coëfficiënten voor de forfaitaire berekeningswijze verder en onderzoeken hoe deze kunnen toegepast worden voor de regulerende heffing.

OD32. Kiezen voor een gebiedsgerichte aanpak van de mestproblematiek in het nieuwe mestactieplan

De implementatie van de bedrijfsmatige en gebiedsgerichte aanpak van het vijfde Mestactieplan is gestart en wordt verder uitgevoerd. Ik actualiseer verder verschillende uitvoeringsbesluiten bij het Mestdecreet. In het kader van vereenvoudiging en harmonisering voeg ik de verschillende besluiten samen tot één besluit: het VLAREME (Vlaams Reglement Mest). De bepaling van de nieuwe bemestingsmogelijkheden op landbouwbedrijven zijn op kruissnelheid. De focusbedrijven zijn aangeduid op basis van evaluaties van het nitraatresidu en de waterkwaliteit. De gebiedsgerichte en bedrijfsspecifieke maatregelen voor focusbedrijven worden verder uitgerold zodat de bemesting beter in evenwicht wordt gebracht. De voorziene omschakeling van administratieve controles naar gerichte terreincontroles en bedrijfsdoorlichtingen is ingezet en wordt volledig operationeel.

Ik zet in op een verbeterde kennis van de mestsamenstelling als voorwaarde voor precisiebemesting. Ik begeleid land- en tuinbouwers daarbij en zet in op kennisoverdracht, mede door leernetwerken te organiseren.

Ik finaliseer het beleidsvoorbereidend onderzoek over het valoriseren van bewerkte dierlijke mest en start een aantal nieuwe onderzoeken op waaronder onderzoek dat het inzicht in de relaties tussen nitraatconcentraties in het grondwater en in het oppervlaktewater moet verbeteren en onderzoek over het effect van bemestingsvrije stroken langs de waterlopen.

Ik voer in 2017 een tussentijdse evaluatie van het vijfde actieprogramma uit waarvan de resultaten de basis vormen voor een eventuele bijsturing van het mestbeleid.

OD33. Duurzaam bodembeheer faciliteert ruimtelijke ontwikkeling

In het kader van administratieve vereenvoudiging bij bodemsaneringen werkte ik nieuwe standaardprocedures uit: papieren rapporten voor bodemonderzoeken zijn niet meer verplicht sinds 1 september 2015. Voor bodemsaneringsprojecten voorzie ik dat in 2017. De frequentie voor het indienen van tussentijdse rapporten is aangepast naar 3 jaar en ook de digitalisering en externe archivering van bodemdossiers is voltooid.

Een duurzaamheidsmeter voor de herontwikkeling van verontreinigde sites werd uitgewerkt en afgetoetst aan de hand van praktijkcases. De beleidsmatige maximale concentraties voor (rest)verontreiniging zijn geactualiseerd en worden in samenspraak met de sector geïmplementeerd.

Ik voorzie de start van drie nieuwe modelprojecten als best practice rond geïntegreerde ambtshalve sanering bij niet-saneringsplichtige eigenaars, waaronder minstens één modelproject met een lokaal bestuur.

OD34. Investeren in brown- en blackfieldontwikkeling

Drie nieuwe brownfieldconvenanten werden afgesloten (juli 2015 – juni 2016). De dossiers worden prioritair bekeken op basis van haalbaarheid (planologische bestemming, lopende planprocessen, financiering, sanering,...). In een van de convenanten treedt de OVAM ook

ambtshalve op naar aanleiding van een vrijstelling van saneringsplicht. In dezelfde periode zijn zes realisatieconvenanten afgesloten, waardoor de actoren geen financiële zekerheid moeten stellen.

Voor gronden in eigendom van de OVAM worden voorbeeldprojecten opgezet rond een geïntegreerd en duurzaam ruimtelijk, materialen- en bodembeleid. Een kandidaatdossier voor de site “De Potterij – een circulair laboratorium en nieuwe baken in de stad” werd ingediend voor het traject “Terug in Omloop”. Via dat traject, dat ik samen met mijn collega’s, bevoegd voor economie en stedenbeleid, en het team Vlaamse Bouwmeester uitwerk, worden vijf pilootprojecten opgezet rond stedelijke transformaties, economische transitie en geïntegreerde bodemsanering.

Het beleid rond geblokkeerde brownfields in prioritaire gebieden wordt verder uitgerold. De eerste screenings werden uitgevoerd waardoor een selectie van relevante dossiers kan worden opgemaakt. Ik breng extra ambitie in de brownfieldherontwikkeling door meer te focussen op geïntegreerde oplossingen op vlak van ruimtelijke ontwikkeling, duurzaam materialenbeheer en bodemsanering.

Ter ondersteuning van andere overheden bij het valoriseren van hun vastgoed, treedt de OVAM op als ‘huissaneerder’ voor brown- en blackfields in overheidseigendom. De rol van huissaneerder wordt toegepast voor lokale besturen (dertien gasfabrieken), scholen en collega-overheden.

OD35. Voorkomen van nieuwe bodemverontreiniging en de verspreiding ervan

Aan de prioritaire doelgroep bedrijven worden preventiemaatregelen voorgelegd die zowel technische als gedragsmatige aanpassingen inhouden. Ook wordt nagegaan voor welke nieuwe risico-inrichtingen bijkomende preventieve maatregelen mogelijk zijn, zodat het risico op bodemverontreiniging uiterst klein wordt en die inrichtingen in de toekomst niet langer als risico-inrichtingen moeten worden beschouwd. Aan de milieucoördinatoren wordt een leidraad aangereikt waardoor het aspect bodemkwaliteit makkelijker kan worden opgevolgd en toegevoegd aan het jaarverslag.

Op basis van de in 2015 uitgevoerde evaluatie en screening van het grondverzet werk ik een vernieuwd beleidskader uit. Het gebruik van uitgegraven bodem en bepaalde materiaalstromen in het Bodemdecreet, het Materialendecreet en hun uitvoeringsbesluiten wordt in overleg met de stakeholders op elkaar afgestemd zodat het gebruik van alle bodemmaterialen conform de bodemwetgeving verloopt. Wat de traceerbaarheidsprocedures en afzetmogelijkheden betreft, besteed ik extra aandacht aan de aanwezigheid van asbest.

Op vraag van de Europese Commissie zetelt mijn administratie in de expertengroep voor bodembescherming die het veld moet verkennen en kijken wat mogelijk is voor de uitwerking van een Europees beleidskader.

OD36. Duurzaam bodembeheer faciliteert de economische ontwikkeling

Bij de garagesector is de haalbaarheid van de oprichting van een sectorfonds onderzocht en worden de krachtlijnen voor dat specifieke sectorfonds in samenwerking met de sector uitgewerkt.

Een evaluatie van de cofinancieringsregeling werd uitgevoerd. Een aanzet tot een uitbreiding van het toepassingsgebied wordt uitgewerkt om extra perspectieven te kunnen bieden bij de herontwikkeling van brown- en blackfields en bij waterbodems.

Ik verlaag de financiële zekerheden bij overdrachten indien de saneringsplicht wordt overgenomen door de verwerver.

Minstens 3% van de middelen die beschikbaar zijn voor ambtshalve sanering, wordt besteed aan innovatieve onderzoeks- en saneringsopdrachten met focus op zachte technieken (inzet van planten en bacteriën, nieuwe in situ-technieken,...).

OD37. Duurzaam bodembeheer is essentieel voor een gezonde en kwaliteitsvolle leefomgeving

Ik blijf ijveren bij de federale regering voor de oprichting van een Belgisch stookolietankfonds.

De geïntegreerde aanpak van bodemsanering en renovatie bij scholen wordt verder gestimuleerd. Ik werk een aankoopcentrale uit voor scholen voor de uitvoering van oriënterende bodemonderzoeken, en zorg voor de uitvoering van een asbestinventaris bij 300 vrijwillig aangemelde Vlaamse scholen om zo een asbestafbouwbeleid op maat van de scholen te kunnen initiëren.

De stad en de gemeente staan centraal in de aanpak van woonzones. In de periode juli 2015 – juni 2016 werden meer dan 750 percelen opgenomen via een versnelde inventarisatie en werden waar nodig ambtshalve gesaneerd.

De huidige aanpak voor risicogronden in de beschermingszones voor grondwaterwinning, de woonzones en de geïntegreerde aanpak van bodemsanering en renovatie worden verdergezet en uitgebreid. Ik zit op schema om tegen midden 2019 alle noodzakelijke bodemonderzoeken en -saneringen van reeds gekende risicogronden in de beschermingszones voor grondwaterwinning te hebben gestart.

Beleidsinitiatieven worden voorbereid die ervoor zorgen dat het onderzoek en de sanering van verontreinigde waterbodems geïntensifieerd worden tegen 2020 en waarbij een voorstel voor een ondersteunend financieringsmechanisme voor waterbodems wordt opgemaakt.

OD38. Ontsluiten en aanbieden van kwalitatieve informatie met betrekking tot bodemverontreiniging

Medio 2016 bevestigden reeds 65 gemeenten dat de gemeentelijke inventaris van risicogronden volledig uitgewisseld is. Extra inspanningen worden geleverd om de uitwisseling van de inventaris van risicogronden van gemeenten met een grondwaterbeschermingszone en in het bijzonder de informatie van actieve risico-inrichtingen te maximaliseren. Nadien streef ik naar een versnelde vervollediging van de gemeentelijke inventaris.

Een aanpak voor de responsabilisering van de erkende bodemsaneringsdeskundigen is lopende. Daarvoor voorzie ik in aanpassingen van het wetgevend kader en een voorstel voor aanpassingen aan de bodemwetgeving. De betrokken federaties worden gesensibiliseerd voor de toepassing van het nieuwe audit- en controlesysteem. De praktische implementatie van het auditsysteem wordt uitgewerkt en geïmplementeerd.

In functie van een betere opvolging en handhaving van de verplichting tot oriënterend bodemonderzoek en tot bodemsanering wordt de focus op de meest kwetsbare en risicovolle locaties gelegd.

OD39. Actief de bodem beschermen tegen verlies van organische stof, erosie, verdichting en afdichting

De uitvoering van het aangepaste maatregelenpakket erosie bij het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid startte op 1 januari 2016. De uitvoering, de resultaten en de doelmatigheid van de bijgestuurde GLB-randvoorwaarden erosie worden vanaf 2016 gemonitord. De eerste resultaten zullen in 2017 gerapporteerd worden en de maatregelen worden desgevallend bijgestuurd. De nieuwe erosiegevoeligheidskaart werd opgemaakt.

268 landbouwers sloten een beheerovereenkomst af voor de beheerdoelstelling erosie, op ruim 2.400 ha erosiegevoelige percelen.

Via de huidige inrichtingsprojecten worden erosiebeperkende maatregelen voorzien waar nodig.

De bedrijfsadviseurs van de VLM formuleerden aan 278 landbouwers schriftelijke aanbevelingen om het organische stof-gehalte (OS) in de bodem aan te vullen.

Ik evalueer de financiële ondersteuning van de gemeentelijke erosiebestrijdingsmaatregelen en vereenvoudig een aantal praktische uitvoeringsmodaliteiten van het Erosiebesluit. Ik start bijkomend onderzoek op over de sedimentaangroei in erosiepoelen en buffergrachten. Ik bereid een brochure voor met sensibiliserende maatregelen om bodemverdichting te voorkomen of te milderen. Via de continue inzet van bedrijfsplanners, bedrijfsadviseurs en erosiecoördinatoren blijf ik investeren in een stimulerend en sensibiliserend beleid waarin landbouwers voortdurend worden aangemoedigd om duurzaam te werken. Het tegengaan van verdere bodemverharding pak ik ook aan vanuit het gericht verhogen van het ruimtelijk rendement in de reeds bestaande bebouwde omgeving (OD18).

OD40. Een kader scheppen voor duurzaam beheer van de ondergrond met het oog op een milieuveilige en efficiënte valorisatie van natuurlijke rijkdommen

Voor de opsporing en winning van diepe aardwarmte moeten het aangepaste decreet Diepe Ondergrond en het uitvoeringsbesluit via een vergunningenstelsel rechtszekerheid bieden aan potentiële investeerders. Het aangepaste decreet Diepe Ondergrond voorziet ook in een Structuurvisie Diepe Ondergrond met het oog op een planmatig en duurzaam beheer ervan. De resultaten van de VLAKO-referentietaak (Vlaams Kenniscentrum Ondergrond) zoals geologische 3D-modellen van Vlaanderen en delfstoffenmodellen voor de Vlaamse primaire oppervlakedelfstoffen, werden via de Databank Ondergrond Vlaanderen ontsloten.

Bij het nastreven van een sterkere kennis van de ondergrond werd het gebied van het grensoverschrijdend (hydro)geologisch 3D-model in de grenszone met Nederland verruimd.

Voor zover ecologisch en economisch haalbaar wordt de zelfvoorzieningsgraad voor minerale grondstoffen gemaximaliseerd via de inzet van Vlaamse primaire oppervlakedelfstoffen en hun alternatieve materialen. Het belang van beide grondstofstromen ten opzichte van import komt tot uiting via het Monitoringsysteem Duurzaam Oppervlakedelfstoffenbeleid dat in 2017 de gegevens van 2015 zal genereren.

Met het oog op de Structuurvisie Diepe Ondergrond laat ik, samen met de collega, bevoegd voor energie voor wat geothermie betreft, een eerste inventarisatie opmaken van de mogelijkheden en het huidig gebruik van de diepe ondergrond. Ik bereid een samenwerkingsprotocol met de bevoegde federale ministers voor in functie van een vlotte informatie-uitwisseling met betrekking tot de federaal vergunde toepassingen in de Vlaamse ondergrond.

Via de verdere aansturing van het VLAKO wordt het beleidsondersteunend geologisch onderzoek verdergezet. De Databank Ondergrond Vlaanderen wordt informatica-technisch en inhoudelijk verder accuraat uitgebouwd.

Via het ERA-NET on Applied Geosciences laat ik nagaan hoe in een ruimere Europese context kan worden samengewerkt rond de thema's geo-energie, primaire grondstoffen, grondwater en data-infrastructuur.

OD41. Verdere vermindering van luchtverontreinigende emissies

Via de Belgische interventies bij de onderhandelingen droeg ik bij tot het bereiken van een akkoord over de richtlijn betreffende de Nationale Emissieplafonds (NEC). Ik liet nieuwe VLAREM-bepalingen over stofhinder door bouwwerken goedkeuren door de Vlaamse Regering en sensibiliseerde hierover uitgebreid via de vakpers.

Ik bereid de Vlaamse implementatie van de NEC-richtlijn voor in samenwerking met de betrokken sectoren en het middenveld. Ik zet de lopende besprekingen met de industriële sectoren en de landbouwsector verder over concrete maatregelen om emissies naar de lucht te verminderen. De resultaten zullen in VLAREM of in de individuele vergunningen worden opgenomen. Ik werk aan een nieuw NEC-emissiereductieprogramma met maatregelen om de emissies van stationaire en mobiele bronnen te verminderen voor de zichtjaren 2020, 2025 en 2030, dat geïntegreerd wordt met het luchtkwaliteitsprogramma dat Vlaanderen moet opstellen.

OD42. Lokale luchtkwaliteit verbeteren in hotspotzones zoals stedelijke gebieden, industriegebieden en landbouwzones

Ik voerde het Vlaams Luchtkwaliteitsplan en het lokaal plan voor Antwerpen verder uit. Samen met de stad Gent en het havenbestuur stelde ik het nieuwe actieplan voor met 58 nieuwe initiatieven voor de Gentse Kanaalzone en de agglomeratie Gent. Ik legde een evaluatie van het Vlaams Luchtkwaliteitsplan voor aan de Vlaamse Regering.

In het kader van de lage-emissiezones maakte ik werk van de uitbouw van een databank met nummerplaatgegevens zodat de eerste lage-emissiezone in Vlaanderen begin 2017 van start kan gaan in Antwerpen.

Mede als gevolg van de actieplannen werden in 2015 de grenswaarden voor fijn stof op alle meetposten gerespecteerd. Rekening houdend met de evaluatie van de huidige plannen werk ik aan een nieuw geïntegreerd luchtbeleidsplan dat zowel een emissiereductieprogramma zal bevatten in uitvoering van de nieuwe NEC-richtlijn (Nationale Emissieplafonds) als een luchtkwaliteitsplan in uitvoering van de Europese richtlijn Luchtkwaliteit.

OD43. Verhogen van de lokale leefkwaliteit

Het voorbije jaar nam ik stappen om onze leefkwaliteit te verbeteren door tegelijkertijd kansen te creëren voor de natuur en de belevingswaarde te verhogen voor mensen.

Voor een beter begrip van het Vlaamse tuinareaal, deed ik een voorstudie naar de ontwikkeling van een tuinmonitor waarbij alle kansen, knelpunten en stakeholders onder de loep werden genomen. In navolging hiervan, wens ik de ontwikkeling van de tuinmonitor op te starten, samen met een wervend stakeholderproces.

Ik liet studenten landschaps- en tuinarchitectuur hun kennis van ontwerp en ecologie toepassen op sites die lokale overheden, bedrijven en bedrijventerreinbeheerders ter beschikking stellen. Het scholenproject rond bedrijven en biodiversiteit betreft volgend

schooljaar ook de studenten Groenmanagement. Het doel is om te vermijden dat een ontwerp niet te beheren of moeilijk aan te leggen is, of dat het beheer de finaliteit van het ontwerp ondergraaft.

Samen met enkele bedrijven en andere organisaties uit België en Nederland startte ik het Interregproject 2B Connect op waarin ik overheden en bedrijven enthousiasmeer om hun terreinen open te stellen voor natuurontwikkeling en -verbinding. Volgend jaar wil ik via 2B Connect een eerste reeks bedrijventerreinen biodivers inrichten en zo een rolmodel laten zijn voor andere.

Ik startte een pilootproject met drie gemeenten die groene functionele belevingstrajecten voor fietsers en wandelaars uitstippelen en plannen. Zodra het instrument hiervoor op punt staat, promoot ik het actief bij lokale overheden, zodat het interessanter wordt om voor functionele verplaatsingen de fiets te nemen of te voet te gaan.

Ten slotte verken ik mogelijkheden om in een gemeente met een minimale financiële inspanning onderbenutte inrichtingen om te vormen tot kleine oases van groen, water en rust en voorzie ik een vorming voor lokale overheden over de uitbouw van groenblauwe netwerken (OD67).

OD44. Blootstelling aan overmatig geluid, geur of licht verminderen

In 2016 zijn op mijn voordracht de verschillende geluidsactieplannen in uitvoering van de Europese richtlijn omgevingslawaaï (Luchthaven Brussel-Nationaal, agglomeraties Antwerpen, Gent en Brugge) na een publieke raadpleging door de Vlaamse Regering definitief goedgekeurd. Voor wegen en spoorwegen worden de geluidsactieplannen voorbereid op basis van de resultaten van het openbaar onderzoek. Ik maak, samen met de bevoegde collega's, werk van de uitvoering van de goedgekeurde geluidsactieplannen. Ik start met de derde fase van de uitvoering van de richtlijn omgevingslawaaï. In 2017 zullen nieuwe geluidsbelastingskaarten voor de belangrijke infrastructuren op basis van referentiejaar 2016 worden opgemaakt.

Ik liet codes van goede praktijk opmaken en publiceren met betrekking tot de geuroverlast van asfaltproductiebedrijven en met betrekking tot de lokale geur-, rook- en geluidsoverlast van kleinschalige damp- en luchtafvoersystemen.

De studiedag 'geluidsnormen voor muziekactiviteiten – 3 jaar later' bracht de inzichten en ervaringen van verschillende stakeholders met de regelgeving voor muziekactiviteiten in beeld. Ik werk aan de optimalisering van de regelgeving en handhaving rond gehoorschade door muziekactiviteiten, rekening houdend met de resultaten van de studiedag en het advies van de VHRM.

Met de uitreiking van een kwaliteitslabel voor de Kalmthoutse Heide creëerde ik een grensoverschrijdend stiltegebied. Mede door het bestendigen van al bestaande stiltegebieden wordt zo het areaal aan erkende stiltegebieden uitgebreid tot 7.

OD45. Kwantificeren en verminderen van de impact van milieuverstoring op de gezondheid met specifieke aandacht voor de kwetsbare groepen in onze maatschappij

Ik finaliseerde het faseplan (de beleidsvertaling) voor de Humane Biomonitoringcampagne in de Gentse Kanaalzone en startte een nieuwe cyclus van het Vlaams Humaan Biomonitoringprogramma (VHBP) (2016-2020). Voor het thema gezond binnenmilieu startte ik onderzoek op naar de gezondheidsaspecten van groepsrenovatie in sociale woningbouw en de ontwikkeling van een online monitoringsysteem van binnenlucht. Ook in een breder

kader had ik aandacht voor sociaal kwetsbare groepen. Ik finaliseerde een pilootproject als concrete basis om milieu- en gezondheidsaspecten ook bij die doelgroep te ondersteunen. Ik zette ook verder in op het verspreiden en stimuleren van het gebruik van de praktijkgids voor gezond tuinieren, in samenwerking met de partnerorganisaties.

In 2017 blijf ik specifieke aandacht besteden aan een gezond binnenklimaat met de uitvoering van het projectplan binnenmilieu. Bijkomend zorg ik voor specifieke ondersteuning op maat van bouwprofessionelen om een gezond binnenklimaat verder te realiseren. Ik start een project om via een laagdrempelig aanbod de bevolking te sensibiliseren. Ik zet ook in op de verdere uitvoering van het VHBP, ook in een internationale context waarbij we Vlaamse expertise valoriseren. Verder ontwikkel ik indicatoren die de toegevoegde waarde van humane biomonitoring voor innovatie, beleid en maatschappij objectief kwantificeren.

OD46. Verankering en vrijwaring van natuur- en bosgebieden

Via een rollend programma werden in 2016 vijf nieuwe RUP's in het kader van AGNAS gestart. Tegelijk zijn diverse RUP's in hun eindfase aanbeland. Die legde ik voor om naar voorlopige en definitieve vaststelling te kunnen gaan. Nieuwe RUP's worden gestart om binnen de strategische lijnen van ruimtelijk beleid (OD18) verder invulling te geven aan de taakstelling voor afbakening van de natuurlijke en agrarische structuur (OD21). Daarbij geef ik aandacht aan het robuust maken en fijnmazig verbinden van natuurkernen in functie van het versterken van het Natura2000-netwerk, het VEN/IVON, de soortenbeschermingsprogramma's, het leveren van ecosysteemdiensten, de realisatie van erfgoedlandschappen en klimaatadaptatie.

Ik zet verder in op het definitief vaststellen van een kaart van de meest kwetsbare waardevolle bossen, het bijhorende ontbossingsverbod en de procedure voor afwijking op het verbod tot ontbossen.

De eerste pilotcases waarbij het instrument herverkaveling met planologische ruil wordt ingezet, komen in uitvoering. Op basis van de uitvoering van die pilotcases zal het instrument via het in opmaak zijnde instrumentendecreet geoptimaliseerd worden.

Met de verdere uitvoering van de landinrichtingsplannen binnen onder andere de Brugse Veldzone en de realisatie van de natuurcompensaties (Zeebrugge, A11) wordt verder ingezet op het behoud en de versterking van de natuur en op de ontsnippering van de open ruimte.

OD47. Het behoud en de ontwikkeling van meer en betere natuur in de nabije buurt van alle Vlamingen stimuleren

Vanuit het project 'Natuur in je Buurt' ondersteunde ik groenprojecten. Dankzij de campagne 'Pimp je Speelplaats' kunnen per jaar 25 scholen in Vlaanderen groene speelruimte ontwikkelen. Het vademecum 'Ontwerp' is afgewerkt en het Draaiboek Groenplan is geactualiseerd voorgesteld.

Er is een ruim aanbod van permanente en zomerspeelzones en vrij toegankelijke zones in bossen. In het kader van het masterplan Bivakplaatsen blijf ik inzetten op een gericht aanbod van speelzones in de nabijheid van bivakplaatsen en jeugdlokalen. In het Nationaal Park Hoge Kempen in Rekem werd gewerkt aan een pilootproject rond natuurbegraafplaatsen. Een nieuw pilootproject rond natuur en sport werd opgezet. Er werden vier projecten in de gemeentes Overijse, Wemmel, Sint-Genesius-Rode en Halle gesubsidieerd in het kader van het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel. De nieuwe

natuurbelevingswebsite www.natuurenbos.be ondersteunt de communicatie over het belevingsaanbod en –beleid.

Het project 'Natuur in je Buurt' wordt verder uitgevoerd. Ik werk aan een optimaal vraaggestuurde invulling van het natuurbelevingsaanbod en werk verder rond het thema sport en natuur. Er wordt gewerkt aan de ontwikkeling, uitwisseling en ter beschikking stellen van kennis en expertise voor de ondersteuning van het lokaal beleid en beheer van natuur in de buurt. Steden en gemeenten worden ondersteund bij het uittekenen van een doordacht groenbeleid met aandacht voor streekeigen groen en sierteelt. Ik zet verder in op het verruimen van het aanbod aan speelzones.

Onder meer via landinrichting, ruilverkaveling en natuurinrichting zet ik verder in op de realisatie van groene investeringen onder de vorm van parken en stadsrandbossen in verstedelijkte gebieden. Ik stel een plan van aanpak op voor de realisatie van 1.000 ha toegankelijk groen in de Vlaamse Rand door het maximaal openstellen van bestaande groengebieden in samenwerking met alle betrokken partijen en door het ondersteunen van de aankoop en de aanleg van nieuwe toegankelijke groene ruimte.

OD48. Werken aan het behoud, het herstel en de versterking van biodiversiteit en ecosystemen

In uitvoering van de Europese Biodiversiteitsstrategie werkte ik het afgelopen jaar een prioriteitenkader voor ecosysteemherstel in Vlaanderen uit. Daarin beschrijf ik via welke beleidskaders, processen en instrumenten het ecosysteemherstel van 15% tegen 2020 wordt gerealiseerd.

Ik zette in op de effectieve realisatie van Europese natuurdoelen (OD49) en de bevordering van de landschapsecologische verbinding tussen natuurgebieden, onder meer via de aanleg van ecoducten. De verdere uitbreiding van natuurreservaten en van private bossen met een uitgebreid beheerplan zorgden voor een stijging van de oppervlakte onder effectief natuurbeheer. Ik zet verder in op beheerovereenkomsten met landbouwers.

In 2017 wordt een programma uitgewerkt in overleg met de betrokken actoren om conform het Natuurdecreet te komen tot de aanduiding van bijkomende zones waar bosdoelen moeten worden gerealiseerd. Ook worden er managementplannen voor die zones opgemaakt. Het gaat hoofdzakelijk om doelen voor boshabitats en leefgebieden van soorten (via soortenbeschermingsprogramma's). De meest waardevolle historisch permanente graslanden in de Polders werden door de Vlaamse Regering definitief vastgelegd en zijn nu definitief beschermd. Het meerjarenprogramma voor de opmaak van soortenbeschermingsprogramma's (SBP) voorziet in 2016 de goedkeuring van SBP's voor de gladde slang, roerdomp, knoflookpad en heivlinder. Voor 2017 is de goedkeuring voorzien van SBP's voor bruine eikepage, drie vissoorten (beekprik, rivierdonderpad, kleine modderkruiper), vleermuizen (19 soorten), vroedmeesterpad, grauwe klauwier en hazelmuis. Ik start de uitvoering van de goedgekeurde SBP's. Voor boomkikker, kamsalamander, akkervogels en porseleinhoen wordt de opmaak van een SBP gestart in 2017. Ik startte ook de uitvoering van de goedgekeurde SBP's voor grauwe kiekendief en hamster door het aanstellen van coördinatoren, die in de projectgebieden zullen samenwerken met landbouwers, natuurbeheerders, jagers, landeigenaren, lokale besturen, ... Op het terrein zullen landbouwers vanaf 2017 nieuwe beheerovereenkomsten kunnen afsluiten ter bevordering van grauwe kiekendief en hamster. Het Soortenbesluit is geëvalueerd en geactualiseerd, onder andere rekening houdend met nieuw vastgestelde rode lijsten. Ik stel een Vlaamse lijst van invasieve exoten vast.

Op basis van een evaluatie met de betrokken partijen wordt een voorstel van aanpassing van de code van goede praktijk ter preventie van schade door inheemse soorten en het Soortenschadebesluit opgemaakt zodat schadegevallen op een meer uniforme en efficiënte manier kunnen behandeld worden.

Het doelpubliek voor de projectoproep voor de aankoop van te bebossen gronden breidde ik uit naar privépersonen en privaatrechtelijke rechtspersonen. In 2016 werd 1 miljoen euro gereserveerd voor die projectoproep. Ook in 2017 worden middelen vrijgemaakt ter ondersteuning van de verwerving van gronden voor nieuwe bosaanleg. De focus hierbij ligt op het realiseren van de Europese natuurdoelen en het versterken van stadsrandbossen of het verruimen van het lokaal aanbod aan toegankelijke natuur. Ik werk aan een spoor voor de besteding van de middelen uit het Bossencompensatiefonds door de Regionale Landschappen.

OD49. Voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen wordt tegen 2020 70% van de benodigde oppervlakte onder correct beheer gebracht en 16 habitats worden in een gunstige of verbeterde staat van instandhouding gebracht

Drie nieuwe S-IHD-rapporten en de daarop gebaseerde S-IHD-besluiten voor de Vogelrichtlijngebieden Peer, De Kuifeend en Beneden-Schelde werden een eerste maal goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Uiteraard integreerde ik in de laatste twee het beslist beleid in verband met Sigma en de ontwikkeling van de Antwerpse haven.

Het Vlaams Natura 2000-programma beschrijft op hoofdlijnen de taakstelling en maatregelen van het instandhoudingsbeleid op Vlaams niveau voor de komende zes jaar, evenals het budgettair kader hiervoor. Een voorontwerp is besproken met de betrokken actoren in 2016 en zal aan de Vlaamse Regering ter goedkeuring worden voorgelegd zodat het openbaar onderzoek kan starten.

Wat de passieve implementatie van de Europese natuurdoelen via de passende beoordeling gekoppeld aan de vergunningverlening betreft, wordt de voortoets uitgebreid en worden de praktische wegwijzers voor de andere effectgroepen naast 'eutrofiëring via lucht' en 'verzuring via lucht' uitgewerkt.

Via geïntegreerde beheerplannen en bijhorende subsidies en het volledig programma natuurinrichting zet ik verder in op de realisatie van Europese natuurdoelen. Recent keurde ik de natuurinrichtingsprojecten Torfbroek en Schuddebeurze goed. Ook in ruilverkavelings- en landinrichtingsprojecten, in overlap met Speciale Beschermingszones (SBZ) (de Merode, Schelde en Rupel, Gooik, Rijkvorsel-Wortel, Molenbeersel, Brugse Veldzone, Maasvallei,...), worden Europese natuurdoelen gerealiseerd. De ruilverkavelingsprojecten Zondereigen en Jesseren zijn reeds volledig gerealiseerd. Recent keurde ik het landinrichtingsproject van de Zwinpolders goed, zodat dit project volop in uitvoering kan gaan. Een IHD-grondenbank wordt operationeel.

OD50. Voor verzurende en vermestende stikstofdeposities wordt een programmatische aanpak ontwikkeld

In de aanloop naar de definitieve PAS, werd de werking van de administratieve stuur- en werkgroepen voortgezet. De EMAB-tool wordt geactualiseerd, waardoor de modelmatige benadering van de stikstofdeposities nauwkeuriger zal kunnen ingeschat worden.

Een voorstel voor een herziening van de toepassing van het significantiekader bij het vergunningenbeleid werd uitgewerkt, samen met een voorstel tot uitwerking van een definitieve PAS, waarbij een evenwichtige combinatie van brongericht generiek beleid,

brongericht vergunningenbeleid en effectief herstelbeleid werd uitgewerkt. Er werd een grotere rechtszekerheid gecreëerd via de verlengingsbepalingen voor de vergunningverlening.

Specifiek voor de landbouwsector werd verder onderzoek gedaan naar emissiereducerende maatregelen en technieken en werden de PAS-lijst en de online tool voor de berekening van de impactscore in het kader van het flankerend beleid en de vergunningverlening geactualiseerd en openbaar gemaakt. Nieuwe technieken kunnen aangemeld worden via een geëigende procedure. Het goedgekeurd flankerend beleid voor de bedrijven met de grootste impact werd gestart en de aanvragen worden door de landcommissies behandeld. Er wordt ook de nodige aandacht besteed aan de monitoring, de borging en de verdere juridische onderbouwing. Initiatieven worden genomen om de PAS voor te leggen aan een plan-MER-rapportage en een passende beoordeling. Op gebied van monitoring wordt er ingezet op accuratere metingen van en inzichten in de relevante polluenten, waarbij de resultaten van de metingen zullen gebruikt worden om de modellen te valideren. De opmaak van de gebiedsanalyses, waarbij per SBZ een ecologisch en economisch inzicht wordt verkregen in de problematiek, is gestart. De gebiedsanalyses worden gebruikt voor de prioritering van het herstelbeleid, zowel op perceelsniveau als op landschapsniveau. In overleg met terreineigenaars en –beheerders start ik de uitvoering van het herstelbeleid. Verder onderzoek naar emissiereducerende maatregelen en technieken stimuleer ik.

SD7. Vlaanderen op weg zetten naar een kringlooeconomie

OD51. Het Vlaams Materialenprogramma realiseert de transitie duurzaam materialenbeheer

De inzichten en ervaringen van het Vlaams Materialenprogramma werden benut bij de opmaak van de Visienota 2050 en de vormgeving van het clusterbeleid. Voor de transitieprioriteit Circulaire Economie (CE) zet ik, samen met de collega, bevoegd voor economie, in op een doorgroei naar een Vlaams Programma CE. Het legt slimme linken tussen de diverse relevante beleidsthema's en geeft daarmee ook invulling aan de Visie 2050 van de Vlaamse Regering en het pakket CE van de Europese Commissie. Daarin is het sluiten van (materiaal)kringlopen de basis en zoeken we antwoorden op de uitdaging van (toekomstige) schaarste aan materialen, voeding, water, ruimte en energie, en op een bijdrage aan het Vlaams Klimaatbeleid (OD53).

Op basis van de resultaten uit het eerste stakeholderoverleg zal ik een rollend meerjarenprogramma opzetten, dat zowel op inhoud als op governance ingaat en in samenspraak met de stakeholders regelmatig wordt geactualiseerd. Aanvullend komt er jaarlijks een meer gefocust inhoudelijk programma dat in 2017 ingaat op mogelijke thema's als de circulaire stad, circulair aankopen en business modellen in de CE.

Vlaanderen blijft een internationale sleutelrol opnemen, met het oog op een transitie naar een circulaire economie zowel binnen als buiten Vlaanderen.

De inhoudelijke coördinatie gebeurt via een publiek-privaat platform ondersteund door een transitie-manager en een multidisciplinair operationeel team, inclusief de inkanteling van de vzw Plan C hierin.

Het Vlaams Programma CE zal het langetermijnbeleid verder vertalen in valorisaties op kortere termijn aan de hand van een samenhangend en geïntegreerd aanbod van activiteiten: gedragen visievorming, het begeleiden van innovatieve projecten en het verbinden van pionierende ondernemers en organisaties. Dit wordt ondersteund met een competitiviteitsversterkend en innovatie-georiënteerd beleid (zoals het

speerpuntclusterbeleid) en met gerichte beleidsrelevante onderzoeksopdrachten. We kiezen voor een nieuw onderzoekssteunpunt rond circulaire economie dat zal focussen op de socio-economische meerwaarde daarvan, en meer bepaald op het meten van de voortgang, de economische effecten en de systeemveranderingen die hiermee gepaard gaan.

Voor een sterke maatschappelijke integratie van de principes van CE zal het verruimde programma CE inzetten op het verbinden van organisaties en initiatieven die van onderuit mee kunnen werken aan deze transitie. Door de initiatieven van middenveldorganisaties, lokale besturen en individuele burgers te ondersteunen, door ervaringen uit te wisselen en dit leerplatform aan te vullen met lessen uit eerdere op transitie gerichte projecten kunnen we de impact voor Vlaanderen vergroten.

OD52. De hoeveelheid restafval van burgers en bedrijven vermindert verder

Het beleidsplan voor huishoudelijke afvalstoffen en vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen (UP HA) werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering en moet leiden tot een verdere reductie van de hoeveelheid restafval. Ik voorzie in een geïntegreerde aanpak op maat van lokale besturen voor afvalpreventie, selectieve inzameling en de aanpak van zwerfvuil. Samen met de kustgemeenten maak ik ook een kustprogramma op.

Met diverse steden zijn onderhandelingen gestart of reeds afgerond voor het afsluiten van een samenwerkingsverband. Om duurzaam materialenbeheer aan te moedigen, zijn innovatieve projecten van en met lokale besturen gestart en voorzie ik ook nieuwe calls.

In het kader van het UP HA optimaliseer ik de selectieve inzameling van diverse afvalstromen. Ik onderzoek de mogelijkheden voor textiel en voor meubelen en het sluiten van de materiaalketen voor luiers en incontinentiemateriaal. Inzake de bijkomende inzameling van kunststoffen is gestart met een aantal proefprojecten met het oog op de uitbreiding van de inzameling van plastic verpakkingen. Ik onderzoek de verwerkings- en recyclagemogelijkheden voor bioplastics. Inzake microplastics werken we mee aan de uitvoering van het Regional Action Program van de Oslo Paris Convention for the Protection of the Marine Environment of the North-East Atlantic (OSPAR). Om de inzameling van bedrijfsrestafval verder te professionaliseren, onderzoek ik een kwaliteitsborgingssysteem voor inzamelaars van bedrijfsrestafval dat gelijkaardig is aan huisvuil. De inzameling van GFT/huisvuil op een (mini)recyclagepark maak ik wettelijk mogelijk.

Inzake eindverwerking voorzie ik een evaluatie van de gewijzigde heffingen. De formulering van de stortverboden in het VLAREMA wordt geëvalueerd en afgestemd met de heffingen.

Een uitvoeringsplanning voor Enhanced Landfill Mining is opgesteld met aandacht voor de valorisatiemogelijkheden en de ontwikkeling van een beslissingsondersteunend model, mogelijke verfijning van het beleidsinstrumentarium en proefprojecten.

In samenwerking met Fost Plus en VVSG maakte ik een nieuw operationeel plan op voor de strijd tegen zwerfvuil en sluikstorten. Ter bestrijding van het zwerfvuil sloot ik in 2016 ook een overeenkomst met Fost Plus, Comeos en Fevia. Er wordt voorzien in extra maatregelen, een uitbreiding van het Netheidsnetwerk en een aanpak voor specifieke doelplaatsen en locaties.

OD53. Via samenwerking materiaalkringlopen sluiten en kringlooeconomie stimuleren

Het onderzoek naar de toepassing van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, de inzet van milieubeheersovereenkomsten (MBO) en de werking van de beheersorganismen

vormen onderdeel van een grondige evaluatie van het instrument en de toepassing ervan. Waar opportuun voorzie ik de nodige aanpassingen. Daarnaast wordt bekeken welke nieuwe MBO's kunnen worden afgesloten en bestaande al dan niet worden verlengd.

Ik voorzie een nieuwe erkenning voor Val-I-Pac met bijkomende engagementen naar selectieve inzameling van verpakkingsafval.

Ik verhoog het bewustzijn rond ecodesign en duurzaam ondernemen door het aanbieden van bestaande tools in het onderwijs en nieuwe praktijkcases aan de kmo's. Ik voorzie een plan van aanpak voor de reductie van de milieu-impact van tien reeds geselecteerde sleutelproducten met een specifieke impact en potentieel voor ecodesign. De Ecodesign Awards voor studenten en professionals worden jaarlijks uitgereikt. Er is gestart met de ontwikkeling van een instrument waarmee Vlaamse bedrijven advies kunnen krijgen om hun afvalbeheer te optimaliseren en de bedrijfsvoering meer circulair te maken.

Het symbioseplatform moet bedrijven beter in staat stellen nieuwe afzetmarkten te vinden voor nieuwe gerecycleerde grondstoffen. Een pilootproject is uitgevoerd en een voorstel van beheer en financiering opgesteld.

Ik maakte werk van de digitalisering van het behandelen van aanvragen van grondstofverklaringen. Na een testfase is het de bedoeling dat producenten vanaf 2017 een aanvraag kunnen indienen via het online webloket. Ook zal een loket voor de erkenning van depollutiecentra van afgedankte voertuigen in 2016 in productie gaan.

Een inventaris van opportuniteiten om meer metalen te recupereren uit elektrische en elektronische apparatuur, batterijen en voertuigen is opgesteld. Ik start een proefproject en stimuleer kennisuitwisseling op productniveau met nauwe betrokkenheid van de kenniscentra. Ik veranker de inzameling en verwerking van economisch waardevolle metalen in de wetgeving en steun Europese projecten ter zake. Ook voorzie ik onderzoek naar het weglekken van metalen uit de materiaalkringloop. Om de afzetmarkt voor kunststofrecyclaten te stimuleren, wordt een case 'recycled content' voor kunststofrecyclaat uitgewerkt. Ten slotte werk ik binnen het kader Integraal Waterbeleid een aanpak uit om bagger- en ruimingsspecie maximaal nuttig toe te passen.

In 2017 laat ik methodieken ontwikkelen, analyses uitvoeren en cases uitwerken om de klimaatvoordelen van duurzaam materialenbeleid meer in detail in te schatten. We zullen de klimaatdoelstellingen vertalen naar doelstellingen voor een circulaire economie en die onderdeel laten uitmaken van de klimaatvisie 2050 en het klimaatplan 2021-2030.

Ik zorg ervoor dat binnen het strategisch programma handhaving de inspanningen worden verhoogd inzake controles op grondverzet en om illegale afvalactiviteiten en -stromen aan banden te leggen. Een specifiek jaarlijks programma voor terreincontroles wordt opgesteld in samenspraak met de stakeholders.

OD 54. Op een duurzame en geïntegreerde manier omgaan met biomassa(rest)stromen

Via het, in overleg met de collega, bevoegd voor energie, goedgekeurde actieplan 'Duurzaam beheer van biomassa(rest)stromen 2015-2020' wil ik de preventie, de selectieve inzameling en de recyclage van biomassa(rest)stromen verder stimuleren. Zo werd voor de houtstromen een duurzaamheidskader uitgewerkt. Dat vormt de basis voor een wettelijk initiatief of een formeel sectorakkoord tussen de overheid en de gebruikers van houtstromen. De resultaten van het MIP-project Opt-I-Sort worden vertaald in de regelgeving om zo op een duurzame manier de recyclage van houtafval te laten toenemen. Ook actualiseer ik in 2017 de biomassa-inventaris via een marktanalyserapport.

Ik gaf mee uitvoering aan de roadmap voedselverlies 2015-2020. Zo werden onder meer in samenwerking met Vlaco de consumenten op milieu-events actief geïnformeerd over voedselverlies en de aanpak ervan (OD2). Er is een lerend netwerk geïnstalleerd voor lokale besturen en er werd gewerkt aan een kostenefficiënte monitoring (nulmeting) van voedselverlies die maximaal voortbouwt op bestaande gegevens.

Het UP HA (zie OP 51) bepaalt dat vanaf 2021 selectieve inzameling van organisch-biologisch afval (OBA) verplicht wordt voor grote en middelgrote OBA-producenten. Voor de kleinere OBA producenten wordt de haalbaarheid onderzocht in proefproject(en).

OD55. We bouwen en verbouwen materiaalbewust in Vlaanderen

Het beleidsplan 'Materiaalbewust bouwen in kringlopen' is in uitvoering. Proefprojecten voor het uittesten en verfijnen van de standaardprocedure voor de sloopopvolging zijn afgerond. In de loop van 2017 wordt Tracimat operationeel waarbij de nodige ondersteuning wordt voorzien. Ik voorzie in een platform gericht op het identificeren van behoeften en van de beschikbare kennis en ervaring. In dat verband werk ik mee aan het Europees project FISSAC. Ook zorg ik voor het verplichten van de sloopinventaris en het behalen van een sloopattest afgeleverd door een erkende sloopbeheerorganisatie voor werven van meer dan 1.000 m³.

Met het oog op een modal shift van de weg naar de waterweg, voorzie ik medewerking aan het project Distribouw. Binnen het Europese project REPAIR wordt meegewerkt aan een model dat ons in staat moet stellen om de logistiek van aan- en afvoer van goederen en afvalstoffen beter te organiseren.

Over de ontwikkeling van een tool voor Milieuverantwoord Materiaalgebruik in de Bouw (MMG) zijn de nodige afspraken gemaakt tussen de verschillende gewesten. In 2017 lanceer ik die tool ter verbetering van materiaalprestaties van gebouwen.

Om veranderingsgericht (ver)bouwen in de praktijk te brengen via demonstratie- en realisatieprojecten, richtte ik een Living Lab op. Het potentieel van veranderingsgerichte bouwprojecten op bepaalde blackfields wordt nagegaan. In het kader van het strategisch project om asbest en asbesthoudende materialen op versnelde wijze te verwijderen, zal ik scenario's uitwerken en beleidsinstrumenten uittesten. Voor de aanpak van scholen is een verfijnde inventarisatie in opmaak. Er wordt een samenwerkingsprotocol afgesloten met de nutsleidingbeheerders in de regio Kapelle-op-den-Bos en Willebroek en omliggende gemeenten.

SD8. Naar een klimaatvriendelijke samenleving

OD56. Uitvoeren en versterken korte termijn klimaatbeleid

Het Klimaatbeleidsplan wordt verder uitgevoerd. In aanloop naar de klimaattop in Parijs sloot ik met mijn collega-ministers eind 2015 een Belgisch klimaatakkoord omtrent de uitvoering van het energie- en klimaatpakket voor de periode 2013-2020. In dat kader engageerde het Vlaamse Gewest zich tot een reductie van onze non-ETS uitstoot van 15,7% in 2020 ten opzichte van 2005. In 2016 werd dit klimaatakkoord verankerd in een ontwerp van samenwerkingsakkoord.

Op de derde Vlaamse Klimaattop van 19 april 2016 werd het traject gestart om de uitstoot van broeikasgassen op korte en lange termijn te verminderen. Via klimatrondetafels per vakminister en sectorale werkgroepen per thema werden concrete engagementen uitgewerkt en werden de bouwstenen gelegd voor een Vlaamse Klimaatvisie op lange

termijn (OD57). Ik heb zelf de klimaatrondetafels “landbouw en visserij” en “omgeving en natuur” georganiseerd. Daarnaast onderzocht ik de mogelijke bijdrage van de circulaire economie en nam ik initiatieven om de uitstoot van N₂O- en F-gassen op korte termijn te verminderen, met onder andere het Vlaams actieplan reductie uitstoot van F-gassen 2015-2020. Met het voortgangsrapport bij het Vlaams Klimaatbeleidsplan, dat de stand van zaken en de uitdagingen van het Vlaams klimaatbeleid gedetailleerd beschrijft, werd een informatiebasis gelegd voor deze versterking van het Vlaams klimaatbeleid.

In 2016 zette ik de inhoudelijke ondersteuning van het lokaal klimaatbeleid verder. Om lokale projecten in de kijker te zetten reik ik jaarlijks een klimaatprijs uit. Dit jaar start ook de opmaak van een Vlaamse Klimaateffectenatlas. Die atlas zal de huidige en toekomstige effecten van klimaatverandering en de impact ervan interactief in kaart brengen, en kan een belangrijke hulp zijn bij het identificeren van de meest kwetsbare zones in Vlaanderen en de uitwerking van lokaal klimaatadaptatiebeleid. Tijdens de Vlaamse Klimaat- en Energietop op 1 december 2016 zal een stand van zaken opgemaakt worden van de door stakeholders en overheden ingediende engagementen. Ik sluit er samen met mijn collega's een Vlaams Klimaatpact af.

Ik maak via een voortgangsrapport 2017 opnieuw een stand van zaken omtrent de uitvoering van het Vlaams mitigatieplan 2013-2020 en de versterking hiervan op basis van de resultaten van de Vlaamse klimaatoppen en de inhoud van het Vlaams klimaatpact.

De aan het Vlaamse Gewest toegewezen Belgische veilingopbrengsten van het EU ETS worden overgeschreven naar het Vlaams Klimaatfonds. De Vlaamse Regering zal de klimaatmiddelen uit het Vlaams Klimaatfonds, samen goed voor 324,2 miljoen euro, voor de periode 2016-2019 als volgt besteden: 262 miljoen euro gaat naar gebouwen (80 miljoen euro voor sociale woningen, 54 miljoen euro voor schoolgebouwen, 59 miljoen euro voor overheidsgebouwen, 23 miljoen euro voor de welzijnssector, 13 miljoen euro voor cultuurhuizen, 25 miljoen euro voor wijkrenovatie & ondersteuning energie-autonome gemeenten, 8 miljoen euro voor landbouwfaciliteiten), 25,2 miljoen euro gaat naar mobiliteit (3,2 miljoen euro voor milieuvriendelijke wagens en laadinfrastructuur Vlaamse overheid, 22 miljoen euro voor vergroening bussen De Lijn), 12 miljoen euro gaat naar lokale besturen en 25 miljoen euro wordt vrijgemaakt voor internationale klimaatfinanciering.

Ik bestendig de implementatie van het EU ETS in Vlaanderen en zorg voor een nauwgezette opvolging van de uitvoering van het Vlaams F-gasactieplan 2015-2020.

OD57. Evolueren naar een koolstofarm Vlaanderen tegen 2050

Om de opmaak van de Vlaamse Klimaatvisie 2050 en het klimaatluik van het geïntegreerde energie- en klimaatplan 2021-2030 te kunnen aanvatten, legde ik het te volgen traject vast, en startte ik de eerste stakeholderconsultaties op in het kader van de Vlaamse klimaatop. Om tot een goede afstemming te komen tussen het klimaat- en energieluik van dit geïntegreerde plan werd gewerkt aan een gezamenlijke modelleringsaanpak.

Tegelijkertijd maakte ik binnen de schoot van de Nationale Klimaatcommissie en ENOVER werkafspraken met de andere verschillende entiteiten voor de opmaak van een Belgisch geïntegreerd energie- en klimaatplan 2021-2030, met doorkijk tot 2050.

Op Europees niveau volgde ik nauwgezet de onderhandelingen over de verdeling van de 2021-2030 non-ETS doelstellingen (Effort Sharing Regulation (ESR)) tussen de lidstaten, en die over de herziening van het Europese Emissiehandelssysteem (EU ETS) vanaf 2021.

In overleg met relevante actoren werden mogelijke beleidsinstrumenten voor het faciliteren van afvang en transport van CO₂, met het oog op de geologische opslag ervan en het gebruik ervan in productieprocessen, uitgewerkt.

Een studieopdracht werd afgewerkt om de rol van ruimtelijke ordening in de energie- en klimaattransitie te concretiseren.

In 2017 draag ik verder bij tot de opmaak van een ontwerp van Belgisch geïntegreerd energie- en klimaatplan 2021-2030. In functie daarvan worden de klimaatrondetafels en sectorale werkgroepen in het kader van de Vlaamse klimaatop afgerond en wordt een derde Vlaamse Klimaat- en Energietop georganiseerd.

De onderhandelingen omtrent de hervorming van het EU ETS en de verdeling van de Europese non-ETS targets 2021-2030 (ESR) worden afgerond. Op Europees niveau zal ik me verder inzetten opdat die processen zouden leiden tot een stabiel en attractief investeringsklimaat voor koolstofarme technologieën.

SD9. Het omgevingsbeleid wordt wetenschappelijk onderbouwd. We stimuleren de doorwerking van het omgevingsbeleid in relevante beleidsvelden en sectoren

OD58. We stemmen de Vlaamse beleidsplannen, rapporten en programma's op elkaar af en integreren waar mogelijk

Het BRV (OD18) wil een ruimtelijk kader aanbieden waarbinnen elke sector zijn beleid kan voeren, zodat de ruimtelijke interactie het geheel aan sectoren versterkt. Om dat te kunnen bereiken, zette het beleidsproces rond het Witboek BRV in op het ambtelijke forum en bilateraal overleg, afgestemd met andere beleidsplannen en waar mogelijk geïntegreerd. Bij de verdere uitwerking van het BRV blijft die afstemming prioritair. Ik werk samen met mijn collega bevoegd voor Mobiliteit en Openbare Werken om het ontwerp mobiliteitsplan Vlaanderen en het BRV op elkaar af te stemmen.

De stappen die in 2015 zijn gezet om het ruimtelijke en het energiebeleid beter te integreren kregen verder vorm. In het kader van het Renovatiepact leidde dat in juni 2016 tot een conceptnota over het wegwerken van knelpunten bij energierenovatie. Vanuit het Renovatiepact zal aan de Vlaamse Regering een voorstel gedaan worden voor de invoering van een energieprestatie-eis of score voor bestaande gebouwen in 2050 en een pad om deze woningen in 2050 tot op dat niveau te brengen, met het oog op het behalen van de lange termijn klimaatdoelstellingen. De voorgestelde maatregelen op ruimtelijk vlak zijn al deels in uitvoering en worden mee opgenomen in het BRV. Ook op het vlak van de fast lane, het "windplan", werd verder gewerkt. De resultaten en inzichten worden meegenomen in de verdere operationalisering van het BRV en de omzendbrief ter zake en in het energiepact. Ook met dat laatste, zet ik in op een optimale integratie.

In april 2016 werd de derde Vlaamse Klimaatop gehouden, de start voor de opmaak van een lange termijn klimaatvisie (OD56 en OD57). Via de verschillende klimaatrondetafels en werkgroepen zet ik in op afstemming tussen lopende processen.

Vanuit mijn bevoegdheden landbouw, leefmilieu en natuur wordt een aantal interdepartementale werkgroepen opgericht. Zo volgt de interdepartementale werkgroep voedselverlies de roadmap voedselverlies (OD2) verder op en verzekert de afstemming met Vlaamse initiatieven. De interdepartementale werkgroep bio-economie actualiseert het bestaande actieplan verder en stemt maximaal af met de transitie naar een circulaire economie (OD51).

OD59. Proactieve sector- en grensoverschrijdende ruimtelijke samenwerking

Met grensoverschrijdende samenwerking rond ruimtelijke ontwikkeling ondersteun ik socio-economische en fysiek-ruimtelijke logica's over bestuurlijke grenzen heen om onze concurrentiepositie ruimtelijk te versterken. Zo bed ik Vlaanderen sterker in in onder meer de Europese stedelijk-economische ruimte, de Europese energienetwerken en in de aanpak van de klimaatuitdaging.

Ik zet me in om de (ruimtelijke) relaties met de omliggende regio's en landen aan te halen en ruimtelijke ontwikkeling over grenzen heen af te stemmen. Daarvoor onderhoud en versterk ik de relaties met het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest in het kader van het Intergewestelijk Informatieforum Ruimtelijke Ordening en het Territoriale Ontwikkelingsprogramma (T.OP) rond de Brusselse Noordrand en met Frankrijk in het kader van projectwerking in het kustgebied en in de Eurometropool rond Kortrijk-Lille.

Met Nederland werk ik verder samen aan het versterken van de fysiek-ruimtelijke relaties en het afstemmen van ruimtelijk strategisch beleid. Onder meer vanuit de gedeelde inzichten uit de studie Lage Landen en de taakstelling vanuit het ruimtelijk beleid werk ik aan een samenwerkingsagenda rond ruimtelijke ontwikkeling.

Ik werk verder samen met het Nederlandse Kadaster, het Ministerie van Noordrijn-Westfalen en de Waalse collega's rond kennisuitwisseling over landinrichting, kavelruil, grondenbanken en innovatieve technieken ter zake en ga na of grensoverschrijdende kavelruil tot de mogelijkheden behoort. In mei 2016 ondertekende ik samen met mijn Waalse collega het samenwerkingsprotocol voor grensboeren in het kader van mesttransporten. Ik onderzoek of met Frankrijk ook dergelijke mogelijkheden bestaan.

OD60. Verminderen van de milieu-impact van de transportsector

Om de milieu-impact van de transportsector te verminderen werkte ik, na de eind 2015 gerealiseerde vergroening van de BIV en de jaarlijkse verkeersbelasting, mee aan het expertenpanel Verkeersleefbaarheid/Natuur en Milieu van het Mobiliteitsplan Vlaanderen, gaf ik insteek aan het Vlaams kader voor stedelijke distributie en werkte ik mee aan het actieplan Clean Power for Transport voor de uitrol van schone brandstofttechnologieën (elektriciteit, CNG, LNG) voor wegvoertuigen en binnenvaartuigen. Via de ecoscore-indicatoren volgde ik de vergroening van het Vlaamse wagenpark op. De resultaten zijn reeds zichtbaar. De vergroening van het wagenpark is ingezet.

Samen met mijn collega's, bevoegd voor financiën en mobiliteit, werk ik de vergroening van de verkeersbelastingen voor bestelwagens uit als sluitstuk voor de vergroening van de verkeersbelastingen.

Samen met mijn collega, bevoegd voor mobiliteit, zorg ik er voor dat het Mobiliteitsplan Vlaanderen een antwoord biedt op de uitdagingen inzake klimaat en luchtkwaliteit. Ik ondersteun mijn collega, bevoegd voor energie, bij de uitrol van het actieplan Clean Power for Transport. Ik zorg hierbij telkens voor afstemming met het klimaatluik van het Vlaams geïntegreerd energie- en klimaatplan en het luchtbeleidsplan, die beiden in de loop van 2018 worden gerapporteerd aan de Europese Commissie.

OD61. De waarde van de natuur meenemen in beleidsbeslissingen

De eerste stedelijke versie van de natuurwaardeverkenner werd gelanceerd. Daarnaast werk ik aan het praktisch bruikbaar maken van de toepassing, met name het automatiseren

van de dataverzameling als een eerste stap in de richting van een ruimtelijk expliciet instrument.

Het Draaiboek Groenplan is verschenen (OD47). Dit instrument begeleidt lokale besturen op een laagdrempelige manier. Er blijft volop aandacht voor het gebruik van het ecosysteemdienstenconcept in ruimtelijke processen en in communicatie. Verder zet ik in op financiële impulsen die het ecosysteemdienstenconcept doorvertalen bij de inrichting van stadsdelen (zie OD 47).

Ook werk ik verder aan kennisopbouw en het ontwikkelen van praktisch bruikbare modellen en kaarten. Ik kijk daarbij specifiek uit naar de eindresultaten van NARA-B 2016 en van het onderzoeksproject ECOPLAN. Ik verwacht begin 2017 een praktisch bruikbaarere natuurwaardeverkenner en de eerste stappen op weg naar die ruimtelijk expliciete variant.

OD62. Extra kansen creëren voor natuur bij infrastructuur- en bouwwerken

De monitoring van het ecoduct Kempengrens en de realisatie van de faunapassages in de provincie Antwerpen (ter uitvoering van de instandhoudingsdoelstellingen) zijn gestart. Ook voor de faunapassages voorzie ik een monitoring.

Er werd een overeenkomst afgesloten met Infrabel voor een proefproject met schapenbegrazing. Daarnaast zette ik, samen met mijn collega, bevoegd voor openbare werken, stelselmatig stappen in het realiseren van diverse ontsnipperingsprojecten zoals ecoducten en -tunnels. Het project 'Groen in de Bouw' is inmiddels lopende. In de eerste periode wordt vooral ingezet op kennisuitwisseling en kennisverspreiding, onder meer door de organisatie van een startdag en een website.

Ook bij ruimtelijke overwegingen omtrent vergunningsaanvragen, milieueffectenrapportering of ruimtelijke uitvoeringsplannen neem ik natuur mee (OD 11). Meer en meer vormt natuur ook een (neven)doel op zich bij het ruimtelijk concept van een infrastructuur of bouwwerk, wat het maatschappelijk draagvlak voor de realisatie bevordert.

OD63. Een nieuw milieubeleidsplan (2016-2020) opstellen en de uitvoering initiëren

Ik onderzoek een bijsturing van het DABM met het oog op een verlaging van de planlasten.

OD64. Versterken van de kennisbasis voor het milieubeleid

Via de website vmm.be/milieurapport ontsluit ik een 200-tal milieu-indicatoren die continu worden geactualiseerd. Specifieke studies helpen de kennisbasis van het milieubeleid verder te ontwikkelen, zoals een verbeterde stedelijke hitte-indicator, een actualisatie van de externe kosten van transport en de berekening van de koolstofvoetafdruk van de Vlaamse consumptie.

In het domein van toekomstverkenningen werd aan de hand van een participatief proces een prototype voor een systeemdynamisch model voor Vlaanderen uitgewerkt. Als vervolg op het Megatrends-rapport van eind 2014 werd verder gedebatteerd met een brede waaier van stakeholders over hoe Vlaanderen slim kan omgaan met megatrends.

De volgende editie van de Milieuverkenning wordt voorbereid, waarvoor de nodige (systeem)modellen en tools verder worden ontwikkeld. Het lopende proces van horizonscanning moet de kans bieden om zogenaamde jokers (wildcards) en zwakke signalen (early warnings) beter in beeld te brengen en de impact van megatrends in Vlaanderen verder te onderbouwen.

OD65. Versterken van de kennisbasis voor het natuurbeleid

Het onderzoek naar remote sensing, omgevings-DNA en populatie-genetische technieken werd verdergezet. Deze technieken worden in de loop van deze legislatuur geïmplementeerd in de Natura 2000-monitoring. Onderzoek naar inheemse boomsoorten werd gestart, met aandacht voor klimaatadaptatiecapaciteit en ziekteresistentie. Ik werkte verder aan de operationalisering van een surveillancesysteem voor invasieve exoten. Natuur-gebaseerde oplossingen werden geconcretiseerd in onderzoek naar de implementatie van het concept ecosysteemdiensten (ESD) in het Vlaamse beleid. Zo werd een geoloket voor de ontsluiting van ESD-kaarten geopend. Maatschappelijke aspecten van de wildbeheersproblematiek werden onderzocht. In het kader van internationale samenwerking leidt het INBO onder andere het Europe's Ecosystem Research Network en coördineert het het Long Term Ecosystem Research Belgium. Daarenboven stimuleerde ik de verderzetting van onderzoek naar de milieucondities die nodig zijn voor duurzaam behoud, herstel en beheer van Europese habitats.

Ik blijf streven naar een kwaliteitsvolle en betrouwbare rapportering naar Europa door verder in te zetten op methodologieontwikkeling voor de monitoring van soorten en habitats. Het betreft onder meer monitoringsmeetnetten en -protocols, gestandaardiseerde leefgebiedbepalingen, en innovatieve opsporings- en opvolgingsmethoden. Daarbij is no Gold plating belangrijk. Ik focus verder ook op de systematische uitbouw van een geïntegreerd dataplatform. Biotische en abiotische informatie worden hierin progressief ontsloten voor de burger. Het zal het Vlaamse natuurbeleid transparanter maken, onder meer bij het objectief behandelen van passende beoordelingen. Het onderzoek naar de toestand van bossen en de capaciteit van bossen om klimaatverandering en andere milieudrukken te weerstaan, wordt verdergezet.

OD66. Verdere onderbouwing van het luchtbeleid

Een meetcampagne van ultrafijne deeltjes werd uitgevoerd rond de luchthaven in Zaventem. In samenwerking met de stad werden in Antwerpen drie extra meetstations in gebruik genomen. Een vierde bijkomend meetstation zal dit jaar operationeel zijn. Met die meetstations wordt getracht de impact van de Lage-Emissiezone (LEZ) op de luchtkwaliteit in te schatten. In Gent meet mijn administratie samen met de stad Gent de verkeerspolluent stikstofdioxide. Dergelijke projecten leveren een noodzakelijke input om de modellen performanter te maken en versterken de bewustmaking van de burger voor luchtkwaliteit. Er werden belangrijke verbeteringen aan het emissiemodel voor wegverkeer gerealiseerd (onder andere verkeerstatistieken, wagenpark). Het nieuwe model zal verder verwerkt worden in de tool Immission Frequency Distribution Model-traffic in functie van milieueffectrapporten. Ook het CAR-model zal worden geactualiseerd om de impact van het wegverkeer in stedelijke omgeving beter weer te geven. Het model dat de impact van industriële emissies op de luchtkwaliteit in kaart brengt, werd afgewerkt. Een nieuwe methodologie voor de emissieberekeningen van de luchtvaart werd ontwikkeld. Daarnaast zal ook een verdere optimalisatie van de emissie-inventaris gebouwenverwarming worden uitgevoerd. Die resultaten zullen ook leiden tot een verbetering van de inschatting van de emissies en van de luchtkwaliteit.

SD10. Interbestuurlijk samenspel in vertrouwen tussen bestuurskrachtige, verantwoordelijke partners**OD67. Consequente subsidiariteit**

Ik zette het afgelopen jaar actief in op Vlaamse afstemming omtrent mijn ruimtelijk beleid. Naast de afstemming in de gebiedsontwikkeling waren er 71 Atria en infodagen, 329 partneroverlegmomenten en 674 regelmatig actieve participanten op het Yammernetwerk. Ik organiseerde niet alleen Vlaamse atria maar ook beleidsatria om de lokale besturen proactief te betrekken bij belangrijke beleidsontwikkelingstrajecten. Ook liet ik atria op maat houden in het teken van cocreatie en de doorwerking ervan in de regelgeving. Doorheen het volgende jaar zet ik verder in op atria op maat en op beleidsatria in functie van versterking van de bovenlokale samenwerking en kennisdeling maar ook in functie van de beoogde breed gedragen beleidsontwikkeling, onder meer met betrekking tot ruimtelijk bedreigde bossen en bijkomende woongelegenheden. Ook zet ik verder in op afstemmingsoverleg met koepelorganisaties zoals VVP, VVSG en Vlinter.

De lokale initiatieven benaderde ik proactief vanuit onder meer de VIP-houding en de T.OP-werking. Ook op het vlak van de milieu-uitdagingen zette ik via concrete projecten in op het stimuleren en ondersteunen van lokale overheden. Zo lanceerde ik samen met de partners VVSG, Vlaco en KOMOSIE het Vlaams Netwerk van lokale besturen tegen voedselverlies. Ook voor de uitbouw van blauwgroene netwerken ondersteun ik lokale overheden, bijvoorbeeld via vorming. In 2017 maak ik werk van de opvolging van de implementatie van de omgevingsvergunning.

Momenteel zijn er 233 ontvoogde gemeenten (bijna 85% van de bevolking). Ik maak werk van de afronding van de ontvoogding.

Via de VCRO-wijzigingen en de aanpassing van de uitvoeringsbesluiten rond subsidies maak ik het mogelijk om subsidies beter in te zetten in functie van nieuwe maatschappelijke ruimtelijke uitdagingen, een versterkt interbestuurlijk samenspel en de gebiedsgerichte realisatie op het terrein (OD19). Om in te spelen op de klimaatveranderingen voorzie ik middelen voor lokale klimaatinitiatieven en bekijk ik met VVSG hoe lokale overheden verder inhoudelijk ondersteund kunnen worden.

OD68. Bouwen aan bestuurskracht

Met de invoering van de Omgevingsvergunning neemt de bestuurskracht van de lokale besturen toe. Ik werkte dan ook een flankerend beleid uit met onder andere vormingstrajecten voor lokale omgevingsambtenaren en een subsidiebesluit voor de gemeenten die instappen. De deelname aan de bestuurskrachtmeting voor landelijke gemeenten werd voor 28 gemeenten afgerond.

Het technisch-wetenschappelijk onderzoek naar de declassering van bepaalde ingedeelde activiteiten rondde ik af vanuit de optiek een grotere bevoegdheid toe te kennen aan de gemeenten. De declassering van bepaalde ingedeelde activiteiten zal worden doorgevoerd met een volgende VLAREM-trein.

In november 2015 bracht de eerste handhavingsnetwerkdag de handhavingsactoren milieu en ruimtelijke ordening van de verschillende bestuursniveaus samen met oog op kennisdeling en versterkte samenwerking. Mede op basis van een veldbevraging naar de handhavingstopics die de lokale overheden als prioritair ervaren, stel ik in het najaar 2016 de jaarlijkse prioriteiten voor handhaving voor. In 2017 zet de VHRM verder in op

kennisopbouw en partnerschap, onder andere via de organisatie van een studiedag inzake klantgericht handhaven.

OD69. Naar een geïntegreerde omgevingsadministratie

De inkanteling van de op Ruimtelijke Ordening en op Onroerend Erfgoed gerichte diensten van de afdeling Inspectie van het Agentschap Inspectie RWO in het departement LNE vond op 1 september 2016 plaats. De op Wonen gerichte dienst van het agentschap Inspectie RWO werd ingekanteld in het agentschap Wonen-Vlaanderen. De terbeschikkingstelling van het personeel aan de respectievelijke entiteiten ging in op 1 januari 2016.

Verder besliste ik in april 2016 tot het samengaan van beide departementen in de zin van het Vlaamse Regeerakkoord. Er vinden geen wijzigingen plaats aan de taakafbakeningen tussen departementen en agentschappen, tenzij er consensus kan worden gevonden over optimalisatievoorstellen. Om die beslissing uit te voeren, werd een ambtelijke taskforce opgericht bestaande uit de beide betrokken secretarissen generaal en de voorzitters van het managementcomités van de beleidsdomeinen LNE en RWO. Wetgevingstechnisch laat ik het departement LNE opnemen in het departement RV. In diezelfde beweging verandert het departement RV van naam naar departement Omgeving. Tegelijkertijd wordt er een Beleidsdomein Omgeving opgericht, gevormd door het samengaan van het nieuwe departement Omgeving en de huidige agentschappen binnen LNE en RWO. Eind september 2016 werd het voorbereidend regelgevend werk voor het samengaan van beide departementen en de vorming van het Beleidsdomein Omgeving technisch afgerond. De management- en ondersteunende processen worden tegen het licht gehouden met het oog op afstemming. Alle werkzaamheden zijn gericht op een operationeel Omgevingsdepartement op 1 april 2017.

OD70. Installatie van een Bouwmeestercollege

Samen met de nieuwe Bouwmeester en zijn team bekijk ik hoe de samenwerking optimaal vorm kan krijgen, onder andere met betrekking tot pilootprojecten en het door mijn administratie gecoördineerde Labo Ruimte (OD 71).

OD71. Omgevingsadministratie als kennis- en expertisecentrum

In 2016 breidde ik de onderzoeksagenda van het departement RV uit met de evaluatieopdrachten in de zogenaamde OMEGA-agenda (Onderzoek, Monitoring en Evaluatie). Ik hecht veel belang aan de opdracht waarbij in 2017 onder andere de effectiviteit van het ruimtelijke instrumentarium inzake leegstaande en/of verwaarloosde bedrijfsruimten wordt nagegaan.

Binnen LABO Ruimte werkte ik in 2016 mee aan het onderzoek naar strategieën die op een duurzame en innovatieve wijze hernieuwbare energie kunnen integreren in ons landschap. Ik werk actief mee aan het onderzoekstraject 'Circulaire stad van morgen' in en rond Antwerpen. Dit onderzoekstraject wil nieuwe inzichten genereren om ruimte te bieden aan de Vlaamse transitieprioriteiten.

Samen met mijn collega, bevoegd voor energie, heb ik een monitoringssysteem opgezet voor grote windturbines in Vlaanderen, waarbij de milieu- en RO-component van deze dossiers kunnen geanalyseerd worden in het kader van het Fast-Lane project.

Inzake beleidsopvolging en -evaluatie wordt actief meegewerkt aan overheidsbrede initiatieven, zoals de opmaak van een evaluatie-agenda en kennisdeling.

De oprichting van een omgevingsdepartement kan aanleiding geven om, in samenwerking met entiteiten van het nieuwe beleidsdomein, werk te maken van het opmaken van een kader en een prioriteitenprogramma voor kennisopbouw, beleidsopvolging en -evaluatie op korte en langere termijn.

OD72. Klantvriendelijk, evenwichtig en oplossingsgericht

Ik zet verder in op gerichte communicatie en sensibilisering. Ik lanceerde reeds sensibiliseringscampagnes om gezinnen op een gezonde manier te laten tuinieren, minder pesticiden te gebruiken, om meer leven te geven aan de bijen, om voedselverliezen te beperken en om zich bewust te worden van het belang van een gezonde en goede bodem. Scholen en bedrijven riep ik op om aandacht te hebben voor het klimaat. Ik zet de verschillende campagnes verder en vraag aandacht voor de verschillende thema's op specifieke sleutelmomenten en zet daarbij maximaal in op sociale media en digitale communicatie. Ik lanceer een website die steden en gemeenten toont welke ruimtelijke maatregelen ze kunnen nemen om met de gevolgen van de klimaatverandering om te gaan. Diversiteit en gelijke kansen zijn ingebed in de ondernemingsplannen van mijn administratie. In het HR-beleid is er aandacht voor de inzet van kansengroepen, zowel bij nieuwe indiensttredingen als bij de in dienst zijnde personeelsleden. Via een diversiteitsscan werd het interne diversiteitsbeleid geëvalueerd. Ook werkte ik mee aan de opmaak van doelstellingenkaders en bijhorende actieplannen voor het externe gelijkekansenbeleid en het integratiebeleid. Deze werden door de Vlaamse Regering goedgekeurd. De samenstelling van advies- en bestuursorganen wordt gemonitord via de VLIOM-databank.

Ik blijf inzetten op een radicaal digitale aanpak (OD9, 68). In 2016 werd het in verschillende steden en gemeenten mogelijk om via het Omgevingsloket digitale aanvragen en meldingen voor stedenbouwkundige vergunningen in te dienen. Ook de digitalisering van de dossieropvolging, onder andere voor vergunningen en erkenningen en de handhaving van die laatste, liet ik uitbreiden. Ten behoeve van burgers en lokale besturen werd de bestaande website uitgebreid met een extra rubriek van veel gestelde vragen. In 2017 zet ik verder in op digitale dienstverlening en streef ik naar samenhang in de verschillende aangeboden diensten, informatiebronnen en digitale toepassingen. Bij de inwerkingtreding van de omgevingsvergunning zijn digitale advisering en afhandeling daarvan ook mogelijk. In 2017 wordt de milieuvergunningenwegwijzer geëvalueerd in het licht van de evolutie van de omgevingsvergunning. Tot dan blijft hij online om startende zelfstandigen op weg te helpen met hun vergunning. Ik verwacht de afronding van de implementatie van een dossieropvolgings- en handhavingssysteem voor erkenningen.

3 Bijlagen

Bijlage 1: Uittreksel uit regelgevingsagenda

Dit is een uittreksel uit de regelgevingsagenda met informatie aangevuld tot op 28/09/2016. Meer actuele en meer uitgebreide informatie over deze initiatieven kunt u te allen tijde raadplegen in de regelgevingsagenda op www.regelgevingsagenda.bestuurszaken.be

Regelgevingsagenda Beleidsnota Omgeving 2014-2019

[502 - Omgevingsbeleid geïntegreerd op Europese beleidskaders](#)

REGELGEVINGSPROJECTEN

[Instemmingsdecreet m.b.t. de wijzigingen van de tekst en bijlagen van het protocol inzake zware metalen van 1998 bij het verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, aangenomen in Genève op 13 december 2012](#)

Omschrijving:

Instemming met verdragswijzigingen en bevestiging keuze inzake aanvaarding van verdragswijzigingen

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

Het dossier werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering in eerste lezing op 16/09/2016.

[Decreet houdende wijziging van diverse bepalingen over vliegtuigexploitanten van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid](#)

Omschrijving:

Dit decreet beoogt het bestaande DABM aan te passen teneinde dit in lijn te brengen met EU-verordening 421/2014, die een aantal afwijkingen van richtlijn 2003/87/EG voorziet met het oog op de tenuitvoerlegging tegen 2020 van een internationale overeenkomst die op de emissies van de internationale luchtvaart één marktgebaseerde maatregel toepast.

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

Na de goedkeuring door het Overlegcomité van het gerelateerde samenwerkingsakkoord en het inwinnen van de noodzakelijke adviezen heeft de Vlaamse Regering dit dossier voor de tweede keer goedgekeurd op 01/07/2016 (VR 2016 0107 DOC.0709) en voor verdere behandeling ingediend bij het Vlaamse Parlement.

Instemmingsdecreet samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijke Gewest betreffende de uitvoering van de verordening (EG) NR. 1221/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 25/11/2009 inzake de vrijwillige deelneming van organisaties aan een communautair milieubeheer- en milieuauditsysteem (EMAS), en tot intrekking van verordening (EG) NR. 761/2001 en van de beschikkingen 2001/681/EG en 2006/193/EG van de Commissie

Omschrijving:

SWA heeft tot doel een coherente uitvoering van de EMAS-Verordening binnen België.

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Kleine afwijking

Duiding bij status:

De ondertekening van het samenwerkingsakkoord verloopt moeizaam en wellicht is een nieuwe goedkeuring VR vereist.

Instemming met Protocol betreffende strategische milieueffectrapportage bij het VN/ECE-Verdrag van Espoo inzake milieueffectrapportage in grensoverschrijdend verband (Kiev, 2003)

Omschrijving:

Instemming met het Protocol

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Nog niet gestart

Duiding bij status:

Administratieve voorbereidingsfase.

Decreet houdende instemming met de wijzigingen van de bijlagen II en III bij het Verdrag van Parijs van 22 september 1992 inzake de bescherming van het marien milieu van de Noordoostelijke Atlantische Oceaan, aangenomen te Oostende op 29 juni 2007

Omschrijving:

Verlenen van instemming met wijzigingen bestaand milieu- of zeeverdrag (thema's: bodem, CCS, klimaat)

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

De tweede principiële goedkeuring VR vond plaats op 03/06/2016.

Decreet tot wijziging van het DABM, OVD, VCRO e.a. tot omzetting van richtlijn 2014/52/EU

Omschrijving:

Omzetting van de richtlijn 2014/52/EU tot herziening van de project-m.e.r.-richtlijn

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

Het voorontwerp van decreet tot wijziging van het Decreet Algemene Bepalingen inzake Milieubeleid (DABM), het decreet betreffende bodemsanering en bodembescherming en het decreet betreffende complexe projecten, werd op 1 juli 2016 door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurd met het oog op adviesvraag aan de Raad van State. De adviestermijn van de Raad van State verstrijkt op 19 augustus 2016. Het is de bedoeling om het politiek traject tijdig af te ronden tegen de inwerkingtreding van de omgevingsvergunning.

*Instemmingsdecreet m.b.t. Verdrag van Minamata inzake kwik***Omschrijving:**

Instemming met het verdrag met inbegrip van de zgn. anticipatieve goedkeuring van aanvullende bijlagen

Meest recente**status:**

- 2016 - Q3

Nog niet gestart

Duiding bij status:

Administratieve voorbereidingsfase.

*Decreet houdende instemming met de wijziging van artikel 6 van het protocol van 1996 bij het verdrag inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen van 1972, aangenomen te Londen op 30 oktober 2009***Omschrijving:**

Verlenen van instemming met wijziging aan bestaand milieu- of zeeverdrag (thema's: bodem, CCS, klimaat)

Meest recente**status:**

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

De tweede principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering vond plaats op 03/06/2016.

*Instemmingsdecreet m.b.t. wijzigingen van de tekst en de bijlagen I, II, III, IV, VI en VIII van het protocol van Aarhus van 24 juni 1998 inzake persistente organische stoffen bij het verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, aangenomen door Beslissingen 2009/1 en 2009/2 op 18 december 2009 te Genève***Omschrijving:**

Instemming met verdragswijziging en bevestiging keuze inzake aanvaarding van verdragswijzigingen

Meest recente**status:**

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

Het dossier werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering in eerste lezing op 16/09/2016.

*Instemmingsdecreet m.b.t. wijzigingen aan de tekst en de bijlagen I en II tot IX en de toevoeging van nieuwe bijlagen X en XI, van het protocol bij het verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, ter bestrijding van verzuring, eutrofiëring en ozon op leefniveau, ondertekend te Göteborg in 1999 ("protocol van Göteborg"), aangenomen in Genève op 4 mei 2012***Omschrijving:**

Instemming met verdragswijzigingen en bevestiging keuze inzake aanvaarding van verdragswijzigingen

Meest recente**status:**

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

Het dossier werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering in eerste lezing op 16/09/2016.

Decreet houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest

Omschrijving:

Omzetting Richtlijn 2013/2/EU: opnemen van een voorbeeldenlijst van verpakkingen en niet-verpakkingen

Meest recente

status:

● 2016 - Q2

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Afgerond t.e.m. publicatie in B.S.

Omzetting wijzigingen Drinkwaterrichtlijn

Omschrijving:

Wijziging van het Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2002 houdende reglementering inzake de kwaliteit en levering van water, bestemd voor menselijke consumptie ter omzetting van Richtlijn (EU) nr. 2015/1787 van de Commissie tot wijziging van de bijlagen II en III bij Richtlijn 98/83/EG van de Raad betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water

Meest recente

status:

● 2016 - Q3

Nog niet gestart

Duiding bij status:

Administratieve voorbereidingsfase.

Samenwerkingsakkoord van 16 oktober 2015 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 2 september 2013 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende het opnemen van luchtvaartactiviteiten in de regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap overeenkomstig Richtlijn 2008/101/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG teneinde ook luchtvaartactiviteiten op te nemen in de regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap

Omschrijving:

Dit samenwerkingsakkoord beoogt het bestaande samenwerkingsakkoord aan te passen teneinde dit in lijn te brengen met EU- verordening 421/2014, die een aantal afwijkingen van richtlijn 2003/87/EG voorziet met het oog op de tenuitvoerlegging tegen 2020 van een internationale overeenkomst die op de emissies van de internationale luchtvaart één marktgebaseerde maatregel toepast

Meest recente

status:

● 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

Na de goedkeuring door het Overlegcomité en het inwinnen van de noodzakelijke adviezen heeft de Vlaamse Regering dit dossier voor de tweede maal goedgekeurd op 01/07/2016 (VR 2016 0107 DOC.0710) en voor verdere behandeling ingediend bij het Vlaamse Parlement.

Voorontwerp van decreet houdende instemming met het Internationaal Verdrag van 1973 ter voorkoming van verontreiniging door schepen, opgemaakt te Londen op 2 november 1973 (MARPOL), en met de wijzigingen aan dat verdrag

Omschrijving:

MARPOL en zijn protocollen kennen een vereenvoudigde wijzigingsprocedure voor de technische regels die in de bijlagen bij het verdrag vervat zitten.

Omdat er rechtsonzekerheid is ontstaan omtrent de opneming in de Belgische interne rechtsorde van een aantal wijzigingen, voorziet dit ontwerp van decreet in een regeling voor alle wijzigingen uit het verleden en voor de wijzigingen die in de toekomst zouden worden aangenomen.

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

Het dossier is op 25/05/2016 bezorgd aan het kabinet voor eerste principiële goedkeuring.

Instemmingsdecreet inzake het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijke Gewest betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken (Omzetting Seveso III-richtlijn)

Omschrijving:

Op basis van de bijzondere wet is een Samenwerkingsakkoord (SWA) noodzakelijk. Het nieuwe SWA is een eerste stap in de omzetting van de nieuwe Seveso III-richtlijn. Het vormt een actualisering van een eerder SWA. Het heeft tot doel een coherente uitvoering van de Europese regelgeving betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn. Op ambtelijk niveau wordt het nieuwe SWA voorbereid in de Samenwerkingscommissie van het huidige SWA.

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Het instemmingsdecreet is gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 30/05/2016.

Decreetwijziging ter omzetting van de verplichtingen i.k.v. het SWA betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken

Omschrijving:

Decreet ter uitvoering van een aantal gewestelijke aangelegenheden opgenomen in samenwerkingsakkoord

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

Wijziging openbaarheidsdecreet via verzameldecreet, voor de eerste maal goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 15/07/2016. Het ligt nu bij de adviesraden voor advies.

Instemmingsdecreet m.b.t. de Overeenkomst van Parijs, besloten op 12 december 2015 te Parijs

Omschrijving:

De Overeenkomst van Parijs is een nieuw mondiaal klimaatakkoord. Met het oog op ratificatie is er een instemming met toetreding door België nodig.

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

De eerste principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering vond plaats op 15/07/2016.

Voorontwerp van decreet houdende instemming met het Protocol tot wijziging van de Benelux-Overeenkomst op het gebied van de jacht en de vogelbescherming, gedaan te Brussel op 17 februari 2016

Omschrijving:

Wijziging van de Benelux-Overeenkomst beperkt het toepassingsgebied tot de eigenlijke uitoefening van de jacht. Verder wordt rekening gehouden met de bevoegdheid van de drie gewesten in België inzake jacht en met de wijziging, in 2008, van het Verdrag van 1958 tot instelling van de Benelux Economische Unie

Meest recente status:

● 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

De eerste principiële goedkeuring vond plaats op 17/06/2016.

Decreet houdende instemming met het verdrag inzake het Europees bosseninstituut

Omschrijving:

Met dit verdrag werd het EFI (European Forest Institute) opgericht, met als doel het verrichten van onderzoek op pan-Europees niveau naar bosbeleid, met inbegrip van de milieuaspecten, de ecologie, het meervoudig gebruik enz.

Meest recente status:

● 2016 - Q3

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Het decreet van 03/06/2016 is gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 08/07/2016.

Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de verdeling van reductie-doelstellingen uit het geamendeerde protocol van Göteborg

Omschrijving:

Dit samenwerkingsakkoord bekrachtigt de verdeling van de inspanningen tussen de federale overheid en de drie gewesten van de Belgische reductiedoelstellingen die zijn opgenomen in het geamendeerde protocol van Göteborg. Het betreft reductiedoelstellingen voor SO₂, NO_x, PM_{2,5}, NH₃ en NMVOS.

Meest recente status:

● 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

Goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 20/05/2016 en op 16/09/2016 en door het Overlegcomité op 06/07/2016.

Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor de periode 2013-2020

Omschrijving:

Verdeling van de inspanningen voor de periode 2013-2020 tussen de gewesten en de federale overheid

Meest recente status:

● 2016 - Q3

Kleine afwijking

Duiding bij status:

De eerste principiële goedkeuring door de VR moet nog gebeuren. De uitwerking van de teksten in overleg met de andere overheden is nog lopende.

Instemmingsdecreet m.b.t. 1° het Internationaal Verdrag inzake de voorbereiding op, de bestrijding van en de samenwerking bij olieverontreiniging, gedaan te Londen op 30 november 1990 en 2° het Protocol inzake de voorbereiding op, de bestrijding van en de samenwerking bij de voorvallen van verontreiniging door schadelijke en potentieel gevaarlijke stoffen, gedaan te Londen op 15 maart 2000

Omschrijving:

Instemming met toetreding door België

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

De eerste principiële goedkeuring door de VR vond plaats op 20/05/2016.

SD3 - Eenvoudige en doeltreffende instrumenten

REGELGEVINGSPROJECTEN

Integratie en coördinatie waterwetgeving in decreet integraal waterbeleid

Omschrijving:

Stroomlijning en afstemming

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

De regelgevingsprocedure zal in het najaar starten.

Actualisering wetgeving Polders en Wateringen

Omschrijving:

Nieuwe structuren voor integraal waterbeheer en moderner bestuur

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Nog niet gestart

Duiding bij status:

Administratieve voorbereidingsfase.

Instemmingsdecreet inzake het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijke Gewest betreffende de coördinatie van het beleid inzake invoer, uitvoer en doorvoer van afvalstoffen (EVOA)

Omschrijving:

SWA vormt een actualisering van een eerder SWA; heeft tot doel een coherente uitvoering van de Europese regelgeving rond grensoverschrijdende afvaltransporten, rekening houdend met de nieuwe bevoegdheidsverdeling sinds de zesde Staatshervorming.

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

De UICL van 19/09/2016 heeft het samenwerkingsakkoord goedgekeurd. Het dient nu door alle bevoegde ministers ondertekend te worden.

Actualisering wet onbevaarbare waterlopen**Omschrijving:**

Modernisering

Meest recente**status:**

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

Administratieve voorbereidingsfase.

Aanpassing decreet landinrichting**Omschrijving:**

Verbetering aan het decreet landinrichting

Meest recente**status:**

- 2016 - Q3

Nog niet gestart

Duiding bij status:

De administratieve voorbereiding is gestart. De bedoeling is om via het “instrumentendecreet” een beperkte aanpassing aan het decreet landinrichting door te voeren. Een voorontwerp van het instrumentendecreet wordt verwacht eind 2016.

Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning**Omschrijving:**

Verbeteringen en aanpassingen onder meer met het oog op digitalisering

Meest recente**status:**

- 2016 - Q3

Nog niet gestart

Duiding bij status:

Het regelgevingstraject is nog niet opgestart.

Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten inzake leefmilieu, wat betreft een aanpassing aan de evolutie van de techniek (VLAREM-trein 2015/Zomertrein)**Omschrijving:**

VLAREM en VLAREL aanpassen aan de evolutie van de techniek

Meest recente**status:**

- 2016 - Q3

Gerealiseerd

Duiding bij status:

De VLAREM-trein 2015/Zomertrein werd definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 18/03/2016 en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 26/08/2016.

VLAREM-trein 2016**Omschrijving:**

VLAREM en VLAREL aanpassen aan de evolutie van de techniek

Meest recente**status:**

- 2016 - Q3

Nog niet gestart

Duiding bij status:

Het regelgevingstraject is nog niet opgestart.

Decreetswijziging(en) waarbij de plan-milieueffectrapportageverplichtingen en andere effectbeoordelingsverplichtingen geïntegreerd worden in het planningsproces voor ruimtelijke uitvoeringsplannen

Omschrijving:

Decreetswijziging(en) waarbij de planmilieueffectrapportageverplichtingen en andere effectbeoordelingsverplichtingen geïntegreerd worden in het planningsproces voor ruimtelijke uitvoeringsplannen

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Gerealiseerd

Duiding bij status:

De decreetswijzigingen zijn op 22/06/2016 door het Vlaams Parlement goedgekeurd. Bekrachtiging en afkondiging van het decreet door de Vlaamse Regering vond plaats op 01/07/2016. De publicatie in het Belgisch Staatsblad vond plaats op 19/08/2016.

Subsidies rioleringen

Omschrijving:

Vereenvoudigingsproject, lastenverlaging betrokken overheden/instaties

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

Administratieve voorbereidingsfase.

Grond- en pandenbeleidsplan / Grond- en pandenbeleidsplan

Omschrijving:

Opmaken van Grond- en pandenbeleidsplan, integratie bewerkstelligen van alle ruimtelijke instrumenten in één ruimtelijk instrumentendecreet

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Vervangen

Duiding bij status:

Meegenomen in traject richting instrumentendecreet

Omgevingsplanning / Integratie van sectorale aspecten in het ruimtelijk planproces

Omschrijving:

Uitwerking van een verruimd en nieuw instrument omgevingsplanning, waarin ook planningsinstrumenten van de beleidsvelden natuur, water, onroerend erfgoed ... betrokken worden. Zo wordt de impact van het plan op de omgeving volledig geïntegreerd bekeken.

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

Decreet dd. 01.07.2016 tot integratie van de plan-MER in RUP-procedure is goedgekeurd. Concept richting omgevingsplanning wordt verder uitgewerkt

Vereenvoudigde aanpassingsprocedure verouderde voorschriften / Vereenvoudigde aanpassingsprocedure verouderde inrichtings- en beheersvoorschriften

Omschrijving:

Vereenvoudigde procedure om verouderde inrichtings- of beheersvoorschriften aan te passen

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

Opgenomen in de codextrein die een eerste maal principieel werd goedgekeurd op de VR van 15.07.2016

Decreet inzake buurtwegen / Decreet inzake buurtwegen (modernisering van de bestaande Wet op de Buurtwegen)

Omschrijving:

Modernisering van de bestaande Wet op de Buurtwegen, met oog voor een meer logische taakverdeling, eenvoudige procedures en de noodzakelijke rechtsbescherming. Het decreet vormt het kader voor de actualisatie van de Atlas der Buurtwegen en biedt een optimale bescherming van de bestaande of in gebruik zijnde functionele verbindingen.

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Nog niet gestart

Duiding bij status:

Parlementair initiatief

Aanpassing decreet tot bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten / Aanpassing decreet tot bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten

Omschrijving:

Bijstelling van het decreet tot bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten, m.o.o. het scheppen van een duidelijk kader waarbij maximaal gefocust wordt op een herbenutting van de gebouwen en de bedrijfsruimte in functie van nieuwe activiteiten. De leegstandsheffing wordt herwerkt tot een billijke heffing met soepele procedures en voldoende rechtsbescherming. De subsidieregeling wordt gefocust op hergebruik en herbestemming.

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

Meegenomen in traject richting instrumentendecreet

Integratie attesten woningen en gebouwen bij nieuwbouw, renovatie en overdracht / Multisectoraal onderzoek met het oog op de maximale integratie en vereenvoudiging van allerlei attesten (elektriciteit, riolering, EPB, afkoppeling water...) om de administratieve lasten en kosten voor de bouwheer (en de overheid) tot een minimum te beperken.

Omschrijving:

Multisectoraal onderzoek met het oog op de maximale integratie en vereenvoudiging van allerlei attesten (elektriciteit, riolering, EPB, afkoppeling water...) om de administratieve lasten en kosten voor de bouwheer (en de overheid) tot een minimum te beperken. Volgende sporen worden uitgewerkt: (1) geïntegreerde ontsluiting van informatie, (2) invoeren van een as-built attest/legaliteitsattest, (3) mogelijke integraties van attesten voor en na het bouwproces, (4) streven naar een unieke referentie.

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

ontwerp van conceptnota klaar voor agendering op VR in najaar 2016

Geïntegreerde vergunningsproces / Regelgeving met oog op behandeling en afweging van alle vergunningen (die nog door Vlaanderen moeten worden afgeleverd) in één dienst

Omschrijving:

Uitwerking van een geïntegreerde vergunningsverlening binnen de Vlaamse overheid, door alle vergunningen (die nog door Vlaanderen moeten worden afgeleverd) in één dienst te laten behandelen en geïntegreerd te laten afwegen. Geïntegreerde effectenanalyses, kosten-batenanalyses, internalisering van externe kosten... maken de gevolgen inzichtelijk en dragen bij tot het bepalen van maatschappelijke prioriteiten.

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Nog niet gestart

Duiding bij status:

Integratie van socio-economische vergunning in omgevingsvergunning is geregeld in decreet dd. 15/07/2016 betreffende integraal handelsvestigingsbeleid

Integratie natuurvergunning is opgenomen in de codextrein die een eerste maal principieel werd goedgekeurd op de VR van 15.07.2016

Opmaak ruimtelijke instrumentendecreet / Codex Grond-en Pandenbeleid / Opmaak van één ruimtelijke instrumentendecreet door opname van bestaande en verbeterde instrumenten en eventueel een eerste set van nieuwe instrumenten in een codex grond- en pandenbeleid

Omschrijving:

Opmaak van één ruimtelijke instrumentendecreet, dat wordt samengesteld uit het gamma van ruimtelijk instrumentarium, maar ook andere types van instrumenten die deze realisatiegerichtheid kunnen versterken zoals fiscale instrumenten, instrumenten uit het burgerlijk recht (contractbenadering, overeenkomsten,...), het landinrichtingsdecreet, de grond- en pandenbeleidsinstrumenten, evenals de harmonisering van de compenserende vergoedingen.

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

Conceptnota goedgekeurd door de VR op 13.05.2016

Besluit aankoopplicht (artikel 2.4.10 VCRO) / BVR tot bepaling van de nadere regelen inzake de aankoopplicht, vermeld in artikel 2.4.10 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening

Omschrijving:

Uitwerking van de nadere regelen inzake de aankoopplicht, vermeld in artikel 2.4.10 VCRO

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

Aanpassing aan regeling aankoopplicht opgenomen in de codextrein die een eerste maal principieel werd goedgekeurd op de VR van 15.07.2016. Daarna volgt BVR

Opstellen handhavingsprogramma ruimtelijke ordening / Opstellen handhavingsprogramma ruimtelijke ordening

Omschrijving:

Opstellen handhavingsprogramma ruimtelijke ordening - Strategische en operationele doelstellingen inzake handhaving ruimtelijke ordening

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Handhavingsprogramma werd goedgekeurd door het Vlaams Parlement op 18.12.2015

[Uitvoeringsbesluit complexe projecten / Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten](#)

Omschrijving:

BVR tot uitvoering van het decreet betreffende de complexe projecten

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Gerealiseerd

Duiding bij status:

BVR dd. 12.12.2014 tot uitvoering van decreet complexe projecten. Belgisch Staatsblad 21.01.2015.

Inwerkingtreding 1 maart 2015

[Harmonisering van bestaande compenserende vergoedingen \(kapitaalschade, planschade, gebruikerscompensatie\) / Harmonisering van bestaande compenserende vergoedingen \(kapitaalschade, planschade, gebruikerscompensatie\)](#)

Omschrijving:

Harmonisering van bestaande compenserende vergoedingen (kapitaalschade, planschade, gebruikerscompensatie)

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

Meegenomen in traject richting instrumentendecreet - conceptnota goedgekeurd op VR van 13.05.2016

[Herwerking van het besluit inzake de vorm en inhoud van RUPs - aanpassing typevoorschriften / Wijziging van het Besluit van de Vlaamse Regering van 11 april 2008 tot vaststelling van de nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen](#)

Omschrijving:

Herwerking van het uitvoeringsbesluit inzake de vorm en inhoud van RUPs om aangepaste typevoorschriften mogelijk te maken en onderzoek naar bestemmingsvoorschriften inzake bedrijvigheid (zoals het gedateerd onderscheid tussen KMO/industriële klasse I en II, regionale/lokale bedrijventerreinen en kantorenzones)

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Nog niet gestart

Duiding bij status:

Ontwerpbesluit tot aanpassing typevoorschriften wordt voorbereid. Eerste principiële goedkeuring VR wordt voorzien in najaar 2016

[Geïntegreerd vergunningsproces / Socio-economische vergunning, natuurvergunningen e.a. integreren in de omgevingsvergunning](#)

Omschrijving:

Bestaande vergunningen, zoals de socio-economische vergunning, kapmachting en natuurvergunning, worden geïntegreerd in de omgevingsvergunning.

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

Integratie van socio-economische vergunning in omgevingsvergunning is geregeld in decreet dd. 15/07/2016 betreffende integraal handelsvestigingsbeleid

Integratie natuurvergunning is opgenomen in de codextrein die een eerste maal principieel werd goedgekeurd op de VR van 15.07.2016

Uitvoeringsbesluiten handhaving omgevingsvergunning/Besluit(en) van de Vlaamse Regering betreffende de uitvoering van het decreet betreffende de handhaving van de omgevingsvergunning van 25 april 2014

Omschrijving:

Uitvoering van het decreet betreffende de handhaving van de omgevingsvergunning van 25 april 2014, ondermeer ivm meerwaarde

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Nog niet gestart

Duiding bij status:

ontwerpbesluit is in voorbereiding voor eerste agendering VR in najaar 2016

Verantwoord aansnijden woonuitbreidingsgebieden/Uitwerken regelgeving met het oog op het verantwoord aansnijden van woonuitbreidingsgebieden - systeem van verhandelbare bouwrechten

Omschrijving:

Verantwoord aansnijden van woonuitbreidingsgebieden en onderzoek systeem verhandelbare bouwrechten - waardevolle open ruimte maximaal vrijwaren - mogelijkheden creëren voor kwalitatief woonaanbod

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Nog niet gestart

Duiding bij status:

Ontwerp van regelgeving klaar voor eerste agendering VR najaar 2016

Verruiming proceswinsten decreet complexe projecten/Systematiek van het decreet complexe projecten doortrekken naar andere projectgedreven ruimtevragen

Omschrijving:

De systematiek van het decreet complexe projecten, na analyse en evaluatie, doortrekken naar andere projectgedreven ruimtevragen waarvoor een bestemmingswijziging nodig is

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Nog niet gestart

Duiding bij status:

conceptnota is in voorbereiding

Wijziging besluit rechtspleging Bestuursrechtscolleges/Afstemming van het uitvoeringsbesluit inzake de rechtspleging van de Vlaamse bestuursrechtscolleges met het gewijzigde decreet.

Omschrijving:

Afstemming van het uitvoeringsbesluit inzake de rechtspleging van de Vlaamse bestuursrechtscolleges met het gewijzigde decreet.

Meest recente

status:

- 2016 - Q3

Gerealiseerd

Duiding bij status:

BVR dd. 02/10/2015 wat betreft de bestuurlijke lus en diverse andere bepalingen

Wijziging titel XVI DABM - milieuhandhaving**Omschrijving:**

Verbeteringen en aanpassingen onder meer als gevolg van decretale evaluatie bestuurlijke dwangsom, alsook meer afstemming met decreet handhaving omgevingsvergunning.

Meest recente**status:**

- 2016 - Q3

Nog niet gestart

Duiding bij status:

Het regelgevingstraject is nog niet opgestart.

Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning**Omschrijving:**

Implementatie van het decreet betreffende de omgevingsvergunning (advisering, openbaar onderzoek, commissies, ambtenaren, ...)

Meest recente**status:**

- 2016 - Q1

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Gepubliceerd in Belgisch Staatsblad op 23/02/2016.

Elektronische aangifte waterheffingen**Omschrijving:**

Aangifte voor waterheffingen vanaf aanslagjaar 2017 verplicht via het elektronisch heffingenloket dat operationeel is sinds aanslagjaar 2016

Meest recente**status:**

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

Eerste principiële goedkeuring door VR in september 2016.

SD4 - Dynamisch, gebiedsgericht en realisatiegericht ruimtelijk ontwikkelingsbeleid

REGELGEVINGSPROJECTEN

Beleidsplan Ruimte Vlaanderen | Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, met bijhorende VCRO wijziging**Omschrijving:**

1. Opmaak lange termijn beleidsvisie op ruimtelijke ontwikkeling en herdenken instrumentarium van de ruimtelijke beleidsplanning 2. Uitvoeren korte termijn acties: a) signaalgebieden, b) Woonuitbreidingsgebieden, c) Energielandschappen, d) Strategisch aaneengesloten landbouwgebieden

Meest recente**status:**

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

Nieuw systeem beleidsplanning en aantal korte termijn acties opgenomen in codextrein die eerste maal principieel werd goedgekeurd door de VR op 15.07.2016

SD6 - De milieukwaliteit van de leefomgeving verhogen

REGELGEVINGSPROJECTEN

Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2011 tot uitvoering van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond en tot wijziging van diverse besluiten**Omschrijving:**

Besluit van de Vlaamse Regering in overeenstemming brengen met het decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond, nadat het decreet zal zijn aangepast.

Meest recente**status:**

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

De eerste principiële goedkeuring door de VR vond plaats op 20/05/2016 (VR PV 2016/22 - punt 0021).

BVR Mestdecreet-VLAREME 1 (derogatie-mestverwerking-vervoer)**Omschrijving:**

Eerste deel van het VLAREME dat betrekking heeft op derogatie, mestverwerking en vervoer

Meest recente**status:**

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

Principieel goedgekeurd voor zomerreces. Momenteel wordt advies bij de Raad van State ingewonnen.

Voorontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord betreffende de uitvoering en financiering van de bodemsanering van tankstations en gasolietanks voor verwarmingsdoeleinden en tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming (SWA BOFAS)**Omschrijving:**

Het SWA voorziet de oprichting, het financieringsmechanisme en de werking van een fonds voor de financiering van bodemsanering van bodemverontreiniging veroorzaakt door gasolietanks voor verwarmingsdoeleinden. De wijziging van het Bodemdecreet omvat de invoeging van een nieuwe afdeling in het Bodemdecreet, die een aparte vereenvoudigde procedure beschrijft voor bodemonderzoek en -sanering van gronden die zijn aangemeld bij het zogenaamde 'stookolietankfonds'

Meest recente**status:**

- 2016 - Q3

Bij te sturen

Duiding bij status:

Onderhandelingen met federale regering en de gewesten verloopt moeizaam.

Decreet houdende wijziging van diverse bepalingen van het Bodemdecreet van 27 oktober 2006**Omschrijving:**

Optimalisatie van het bodembeleid en zijn decretaal instrumentarium

Meest recente**status:**

- 2016 - Q3

Kleine afwijking

Duiding bij status:

Vertraging omwille van timing adviesvraag IF (zomerreces).

Wijzigingen van het VLAREBO van 14 december 2007, wat betreft optimalisatie bodembeheer

Omschrijving:

Uitvoering van het (nog goed te keuren) decreet tot wijziging van het Bodemdecreet, wat betreft de optimalisatie bodembeheer.

Meest recente

status:

● 2016 - Q3

Nog niet gestart

Duiding bij status:

Het wetgevingsproces voor het basisdecreet is nog lopende.

Decreet tot wijziging van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond, wat betreft het invoegen van een hoofdstuk over het opsporen en het winnen van aardwarmte en een hoofdstuk over een structuurvisie inzake de diepe ondergrond

Omschrijving:

Toevoegen van een luik betreffende de opsporing en winst van aardwarmte

Meest recente

status:

● 2016 - Q2

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Het decreet is gepubliceerd in Belgisch Staatsblad op 06/05/2016.

Tariefregulering integrale drinkwaterprijs

Omschrijving:

Regionaliseren drinkwaterprijs en regulering integrale waterprijs.

Meest recente

status:

● 2016 - Q3

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Het MB is gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

Goedkeuringsbesluit tweede stroomgebiedbeheerplannen en maatregelenprogramma

Omschrijving:

Vastleggen tweede stroomgebiedbeheerplannen en maatregelenprogramma (beleidskader en actieprogramma)

Meest recente

status:

● 2016 - Q2

Gerealiseerd

Duiding bij status:

goedkeuringsbesluit is gepubliceerd in Staatsblad op 3 februari 2016

Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten inzake leefmilieu

Omschrijving:

Dit wijzigingsbesluit wijzigt voornamelijk titel II van het VLAREM, maar ook het VLAREL en het Milieuhandhavingsbesluit. De wijzigingen situeren zich op drie vlakken:

1. De alignering met de Europese richtlijn 2002/49/EG inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaai naar aanleiding van het actieplan omgevingslawaai voor de luchthaven Brussel-Nationaal
2. De omzetting van de Europese richtlijn 2015/1480 tot wijziging van diverse bijlagen bij de Richtlijnen 2004/107/EG en 2008/50/EG van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van de regels betreffende de referentiemethoden, de validatie van gegevens en de locatie van de bemonsteringspunten voor de beoordeling van de luchtkwaliteit
3. De invoering van een erkenningsverplichting voor het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden aan koelwagens en koelaanhangwagens die gefluoreerde broeikasgassen bevatten, dit in uitvoering van verordening 517/2014 en uitvoeringsverordening 2015/2067

Meest recente status:

- 2016 - Q3

Kleine afwijking

Duiding bij status:

Het ontwerpbesluit ligt momenteel voor ter principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering. Er werd ingeschat en opportuun geacht dat de principiële goedkeuring heden reeds een feit zou zijn, doch de agendering van het ontwerpbesluit heeft enige vertraging opgelopen.

Bescherming meest kwetsbare waardevolle bossen

Omschrijving:

De bescherming van de 'meest kwetsbare waardevolle bossen', als vermeld in artikel 90ter van het Bosdecreet van 13 juni 1990, wordt uitgewerkt aan de hand van drie uitvoeringsbesluiten: een BVR waarin een kaart van 'meest kwetsbare waardevolle bossen' voorlopig wordt vastgesteld, alsook nadere regels worden geïdentificeerd voor de criteria en de multicriteria-analyse om de bossen in kwestie, alsook nadere regels voor het voeren van openbaar onderzoek; een BVR waarin een kaart van 'meest kwetsbare waardevolle bossen' definitief wordt vastgesteld; een BVR met nadere regels voor het verlenen van een afwijking op het verbod tot ontbossing van de vastgesteld meest kwetsbare waardevolle bossen.

Meest recente status:

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

Het BVR betreffende de voorlopige vaststelling werd principieel goedgekeurd door de VR op 03/06/2016. Het BVR nadere regels werd principieel goedgekeurd door de VR op 01/07/2016.

SD7 - Vlaanderen op weg zetten naar een kringlooeconomie

REGELGEVINGSPROJECTEN

Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (VLAREMA 6)

Omschrijving:

Er wordt een wijziging aan Vlarema voorzien met het oog op o.m. een betere selectieve inzameling van kunststoffen bij bedrijven

Meest recente status:

- 2016 - Q3

Nog niet gestart

Duiding bij status:

In voorbereiding.

BVR tot wijziging van het VLAREMA van 17 februari 2012, VLAREM II van 1 juni 1995 en het Milieuhandavingsbesluit van 12 december 2008 (VLAREMA 5)

Omschrijving:

Er worden diverse bepalingen in het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen gewijzigd. Er wordt bovendien voorzien in de omzetting van: 1° richtlijn 2015/1127 van de Commissie van 10 juli 2015 tot wijziging van bijlage II bij Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen; 2° het besluit van de Commissie van 18 december 2014 tot wijziging van Beschikking 2000/532/EG betreffende de lijst van afvalstoffen overeenkomstig Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad; 3° richtlijn (EU) 2015/2087 van de Commissie van 18 november 2015 houdende wijziging van bijlage II van Richtlijn 2000/59/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende havenontvangstvoorzieningen voor scheepsafval en ladingresiduen.

Meest recente**status:**

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

Het BVR is definitief goedgekeurd op 23/09/2016.

SD8 - Naar een klimaatvriendelijke samenleving

REGELGEVINGSPROJECTEN

Instemmingsdecreet m.b.t. de Overeenkomst van Parijs, besloten op 12 december 2015 te Parijs**Omschrijving:**

De Overeenkomst van Parijs is een nieuw mondiaal klimaatakkoord. Met het oog op ratificatie is er een instemming met toetreding door België nodig.

Meest recente**status:**

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

De eerste principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering vond plaats op 15/07/2016.

SD10 - Interbestuurlijk samenspel in vertrouwen tussen bestuurskrachtige, verantwoordelijke partners

REGELGEVINGSPROJECTEN

Decreet houdende wijziging van diverse decreten ingevolge de integratie van de opdrachten van het agentschap Inspectie RWO in het departement Leefmilieu, Natuur en Energie en het agentschap Wonen-Vlaanderen**Omschrijving:**

De integratie van het Agentschap inspectie RWO in het departement LNE kadert in de fusie tussen de beleidsdomeinen RWO en LNE. Deze fusie moet uitmonden in de oprichting van een nieuw beleidsdomein Omgeving. Het takenpakket, het personeel en de middelen van het Agentschap Inspectie RWO worden verdeeld onder verschillende entiteiten, de regeling hiervoor is te vinden in dit voorontwerp van decreet. Huidig initiatief zorgt ervoor dat in de VCRO een opdeling wordt gemaakt tussen de inkomsten en uitgaven uit respectievelijk de handhaving onroerend erfgoed en de handhaving ruimtelijke ordening. Voor beide materies wordt bovendien bepaald dat de inkomsten enkel mogen worden aangewend voor de uitgaven in de desbetreffende materie.

Meest recente**status:**

- 2016 - Q3

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Decreet ivm inkanteling werd goedgekeurd op 04.05.2016, staatsblad dd. 02.06.2016.

Inwerkingtreding 01.09.2016

Transitie naar een Omgevingsadministratie/Realisatie van een nieuw beleidsdomein omgeving dat de huidige beleidsdomeinen LNE en RWO verenigt**Omschrijving:**

Realisatie van een nieuw beleidsdomein omgeving dat de huidige beleidsdomeinen LNE en RWO verenigt en die oplossingsgerichtheid en klantvriendelijkheid voorop stelt

Meest recente**status:**

- 2016 - Q3

Op schema

Duiding bij status:

Eerste ontwerp tot aanpassing van regelgeving is in voorbereiding

Bijlage 2: overzicht van de wijze waarop gevolg werd gegeven aan de resoluties en moties van het Vlaams Parlement tijdens de legislatuur

Voorstel van resolutie betreffende de beperking van het gebruik van milieuschadelijke stoffen in de sportvisserij en het promoten van milieuvriendelijke alternatieven

– vraagt de Vlaamse Regering binnen haar bevoegdheden, het gebruik van ecologische alternatieven in de praktijk van de sportvisserij te promoten en alle actoren die betrokken zijn bij de sportvisserij, te sensibiliseren in verband met de problemen en de schadelijke gevolgen van het gebruik van loodzinkers.

In de brochure 'Vislijn', het infoblad over de openbare visserij, zal een artikel opgenomen worden waarin het gebruik van alternatieven voor lood in de binnenwateren gepromoot wordt. Op die manier wordt de hengelsport gesensibiliseerd over deze problematiek. Deze brochure wordt aan elke hengelaar die een Vlaams visverlof aanschaft bezorgd.

Deze brochure verschijnt jaarlijks 1 maal. De redactie voor 2017 is reeds afgerond, waardoor deze publicatie pas in de editie 2018 zal gebeuren.

Motie tot besluit van het op 3 december 2014 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over het Vlaamse klimaatbeleid

Zie beleidsbrief Omgeving 2015-2016

Motie tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Omgeving 2014-2019

Zie beleidsbrief Omgeving 2016-2019

Motie tot besluit van het op 25 februari 2015 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de recente regeringsbeslissingen met betrekking tot het dossier Uplage Machelen

Zie beleidsbrief Omgeving 2015-2016

Bijlage 3: Inhoudelijke rapportering over de opvolging van de aanbevelingen van het Rekenhof

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen
DAB Minafonds: uitgaven van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie, rekeningenboek over 2011 36 (2012-2013) Nr.1	1. Het decreet en de uitvoeringsbesluiten inzake de subsidiëring aan de erkende natuur- en milieuverenigingen vergen een grondige herziening. <i>Het decreet en de uitvoeringsbesluiten inzake de subsidiëring aan de erkende natuur- en milieuverenigingen werden grondig herzien. Het decreet van 29 april 1991 tot vaststelling van de algemene regelen inzake de erkenning en de subsidiëring van de milieu- en natuurverenigingen werd gewijzigd door het decreet houdende diverse bepalingen inzake omgeving, natuur en energie van 18 december 2015. (BS 29/12/2015, hoofdstuk 30, pagina 80049) en het Besluit van de Vlaamse Regering houdende de erkenning en subsidiëring van milieu- en natuurverenigingen van 18 december 2015, (B.S. 29.12.2015);</i>
DAB Minafonds: uitgaven van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), rekeningenboek over 2013 36 (2014-2015) Nr.1	1. Het reglementair kader voor de subsidies aan de lokale besturen ter bevordering van de afvalpreventie en selectieve inzameling van afvalstoffen vergt herziening, bijsturing en aanvulling. <i>Er werd prioriteit gegeven aan het vastleggen van de beslissing over ontwerpdocs in de vorm van een ministerieel besluit (MB), zoals aanbevolen door het Rekenhof. Deze werkwijze werd vanaf 01.01.2015 geïmplementeerd voor alle nieuwe dossiers. In de MB's worden de modaliteiten voor verdere behandeling van de subsidiedossiers bepaald (overeenkomstig het verslag van het onderzoek).</i> <i>De andere wijzigingen aan het reglementair besluit (definities, begripsafbakeningen, ...) staan op stapel. Een voorstel van aangepast subsidiebesluit met de aanbevolen wijzigingen werd opgemaakt en zal in de loop van het 2^e semester aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd.</i> 2. De OVAM dient de procedure van subsidietoekenning aan de lokale besturen en voor haar vroege kredietvastlegging te wijzigen voor een efficiëntere kredietaanwending. <i>Het voorstel van de OVAM om aan de aanbeveling tegemoet te komen kreeg nog geen groen licht van de Inspectie van Financiën die momenteel vasthoudt aan de werkwijze om bij goedkeuring van ontwerp het volledige bedrag vast te leggen. De OVAM zal dit verder bespreken met de Inspectie van Financiën.</i> 3. De OVAM dient voor de subsidiëringen van kringloopcentra en ophalers van dierlijk afval te zorgen voor een strikte toepassing of een herziening van de termijnen. <i>Voor de kringloopcentra heeft de OVAM de termijnen voor de berekening en uitbetaling van de subsidies herbekeken en aangepast in haar voorstel van nieuw besluit. Na advies van de Raad van State wijzigde de Vlaamse Regering op 1 juli 2016 definitief dit erkennings- en subsidiebesluit van de kringloopcentra. Overeenkomstig de aanpak in het milieurecht wordt voortaan ook gewerkt met een erkenning voor onbepaalde duur in plaats van vijf jaar.</i> <i>De strikte toepassing van de termijnen wordt echter ook bemoeilijkt door ontbrekende en onduidelijke gegevens waardoor de OVAM bijkomende inlichtingen moet opvragen bij de centra. Dit verlengt de deadlines. De finale cijfers voor subsidie deel 2 werden dit jaar eind augustus bepaald.</i> <i>Wat de ophaling van dierlijk afval betreft, werd de factuur voor het 4e kwartaal steeds betaald in het begin van het volgende jaar. Om voortaan</i>

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen
	<i>de factuur van het laatste kwartaal te kunnen aanrekenen in het juiste boekjaar, is een éénmalige inhaalbeweging noodzakelijk met hieraan gekoppeld een éénmalig bijkomend vereffeningskrediet op de basisallocatie LC012. De OVAM heeft de correcte aanrekening nog niet kunnen doorvoeren in 2015 en bij de begrotingsaanpassing 2016. We verwijzen hierbij naar het antwoord op het verslag van het Rekenhof m.b.t. Algemene Rekening 2014 (p.3): voor werkingssubsidies aan niet te consolideren instellingen wordt binnen het ministerie momenteel de aanrekening volgens moment kasuitgave gevoerd. Hoewel een strikte toepassing van ESR inderdaad met zich meebrengt dat de aanrekening anders moet gebeuren, zou dit correcties vergen in de mate dat er achteraf afrekeningen gebeuren. Gecombineerd met het gegeven dat de huidige aanrekening globaal gezien niet veel afwijkt van de correcte ESR-matige boeking aangezien de saldi over de jaren heen wordt uitbetaald, zijn de administratieve lasten die gepaard gaan met deze wijziging in aanrekeningsregels in de feite niet te verantwoorden, gelet op de beperkte meerwaarde.</i> 4. De OVAM en de DAB Minafonds dienen de doorlooptijden van de subsidiedossiers in te korten en de documentenstroom efficiënter te organiseren. <i>In overleg met het kabinet werd door de OVAM een nieuwe regeling in gebruik genomen met het oog op een vlottere doorstroming van dossiers. Terwijl vroeger alle dossiers ter goedkeuring werden voorgelegd aan het kabinet gebeurt dat momenteel enkel nog voor ontwerpdocs en uitzonderlijk gunningsdossiers waarvoor een bijkomende vastlegging dient te gebeuren die groter is dan 10% van het oorspronkelijk vastgelegde bedrag. Alle andere gunningdossiers en eindbetalingsdossiers worden volledig binnen de OVAM afgehandeld. Op die wijze werd de totale doorlooptijd van de dossiers aanzienlijk ingekort, voor uitbetalingsdossiers zelfs met 40 % t.o.v. de gemiddelde doorlooptijd in 2013. Daarnaast vraagt de OVAM de uitbetalingsdossiers nu ook actief op bij de lokale besturen zodat de uitbetaling van de subsidies veel sneller op de vastlegging kan volgen. De rapportering door de DAB Minafonds aan de OVAM over de toekenning en de uitbetaling van de subsidies gebeurt nu elektronisch zodat de doorlooptijd van de dossierstroom merkbaar ingekort is.</i>
Bescherming en herstel van de grondwatervoorraden 37-D (2014-2015) Nr.1	Aan de minister bevoegd voor Omgeving en aan de Vlaamse Regering beveelt het Rekenhof aan: 1. Met het oog op de tijdige realisatie van de doelstellingen van het Europees en Vlaams waterbeleid, het vergunningen- en heffingenbeleid verder te differentiëren in functie van de toestand van de grondwaterlichamen in alle grondwatersystemen. <i>Met de goedkeuring van de 2de generatie stroomgebiedbeheerplannen eind 2015 werden ook de herstelprogramma's voor grondwaterlichamen in een ontoereikende kwantitatieve toestand bekrachtigd. De herstelprogramma's vormen sindsdien de basis voor een gebiedsgerichte en gedifferentieerde advisering en in beroep stelling bij vergunningen voor grondwaterwinningen. In het komende beleidsjaar wordt er gestreefd naar een maximaal respecteren van de principes van de herstelprogramma's door alle betrokken actoren en dit door een sensibilisering van de aanvragers, een consequente advisering en opvolging van de vergunning.</i> <i>In het komende beleidsjaar worden tevens de heffingsfactoren voor de heffingsperiode 2018-2023 vastgelegd. Deze zullen gebiedsgericht</i>

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen
	<i>gedifferentieerd zijn in functie van de toestand van de watervoerende laag waaruit het grondwater onttrokken wordt en de in de herstelprogramma vastgestelde actiegebieden.</i> 2. De heffingengebieden zo te bepalen dat een eenduidige consolidatie op het niveau van de grondwaterlichamen mogelijk is. Dat moet leiden tot een gericht heffingenbeleid en een betere evaluatie van de impact van de heffing op het verbruik en de toestand van de grondwaterlichamen. <i>Het nieuwe kader voor het heffingenbeleid zal bijgevolg maximaal aansluiten bij het in de stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021 goedgekeurde grondwaterbeleid en de continuïteit voor de huidige planperiode verzekeren. De grondwaterheffing voor het verbruiksjaar 2017 (heffingsjaar 2018) zal voor het eerst gebeuren volgens dit nieuwe kader.</i> 3. Het grondwatervergunningenbeleid beter te verankeren in regelgeving. Dat zal de afdwingbaarheid door de vergunningverleners en de rechtszekerheid voor de aanvragers bevorderen. <i>In de 2de generatie stroomgebiedbeheerplannen werden herstelprogramma's opgenomen. Één van de luiken van de herstelprogramma's is een aangepast adviseringsbeleid in actiegebieden voor grondwaterlichamen in ontoereikende kwantitatieve toestand. In het volgende beleidsjaar zal onderzocht worden of het wenselijk is om specifieke gebiedsgerichte voorwaarden via de sectorale bepalingen te verankeren in Vlarem.</i> 4. Te overwegen om bij de berekening van de heffing uit te gaan van de plaats en het volume van het verbruik in plaats van de gebruikersgroep, opdat de heffing de gebruikers gericht zou sturen naar een lager verbruik en naar minder verbruik in grondwaterlichamen in ontoereikende toestand. De vaststelling van de heffing vergt een realistische onderbouwing. <i>Zowel het huidige als het geplande (zie punt 1 en 2) heffingsbeleid komt reeds maximaal tegemoet aan deze aanbeveling.</i> Aan de VMM beveelt het Rekenhof aan: 5. De uitvoering van de maatregelen om de grondwaterlichamen in een kwantitatief goede toestand te krijgen permanent op te volgen en periodiek bij te sturen. Zij dient de toestand van de grondwaterlichamen daarbij correct te bepalen en de resultaten regelmatig te rapporteren. <i>Tijdens het komende beleidsjaar en ook gedurende de ganse planperiode van de kaderrichtlijn Water, zal de opvolging van het maatregelenprogramma verzekerd worden via het jaarlijks Wateruitvoeringsprogramma (WUP). Dit jaarverslag zal enerzijds een stand van zaken geven van de uitvoering van de maatregelen en acties. Voor wat betreft grondwaterkwantiteit wordt er een beknopte rapportering voorzien van de toestand van de grondwaterlichamen (met specifieke focus voor de actiegebieden) in het jaarlijkse WUP. Er zal bovendien in het komend beleidsjaar een tussentijdse evaluatie gemaakt worden, waarbij de evolutie van de grondwaterpeilen alsook de grondwaterkwaliteit sinds 2012 (referentiejaar beoordeling tweede generatie SGBP) wordt besproken. De maandelijkse rapportering over het freatische grondwater via de grondwaterstandsindicator, zal worden verdergezet. Er wordt bovendien gestart met de verbetering van deze indicator, vooral voor wat betreft de visualisatie van de resultaten en het gebruiksgemak voor de eindgebruikers. Voor het gespannen grondwater werd in het voorbije</i>

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen
	<i>jaar een methode ontwikkeld om de evolutie van de grondwaterpeilen op te volgen. De resultaten van de grondwaterstand zullen vanaf het komend beleidsjaar gepubliceerd worden via DOV (Databank Ondergrond Vlaanderen).</i> 6. Het vergunningenbeleid transparanter uit te voeren door duidelijke richtlijnen. Een aanzet hiertoe is al vervat in de ontwerp stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021. Een systematische opvolging van meldingen, aanvragen, adviezen en vergunningen door de VMM moet verantwoording op het niveau van de grondwaterlichamen beter mogelijk maken. <i>Door de herstelprogramma's zal het vergunningenbeleid transparanter worden. Via DOV is er nu reeds een systematische opvolging van meldingen en vergunningen mogelijk, met koppeling aan het betrokken grondwaterlichaam. Het bestaande instrumentarium wordt verder geëvalueerd en verbeterd.</i> <i>Via de grondwaterspecifieke delen bij de stroomgebiedbeheerplannen en de daarin opgenomen herstelprogramma's is het vergunningenbeleid transparant en consulteerbaar. Bovendien werd reeds in het afgelopen beleidsjaar een campagne opgestart om alle betrokken actoren maximaal te informeren en te sensibiliseren. Deze campagne loopt ook in het nieuwe beleidsjaar nog verder.</i> <i>Zeker met de invoering van de omgevingsvergunning in het nieuwe beleidsjaar, waarbij permanente vergunningen mogelijk worden, is een goede opvolging van de verleende vergunningen cruciaal. Hierop wordt dan ook maximaal ingezet. DOV biedt hiervoor de nodige instrumenten en met de nieuwe ontwikkelingen zullen de analysemogelijkheden van de vergunde toestand en de relatie met andere factoren nog verbeteren.</i> 7. Werk te maken van een koppeling van de huidige databanken, opdat evaluaties mogelijk worden van het vergunningen- en heffingenbeleid, het verbruik van de verschillende soorten water en de impact op de grondwaterlichamen. <i>Een functionele analyse hieromtrent is gestart en zal gefaseerd uitgevoerd worden.</i> <i>In de functionele analyse om het vergunningenluik van de databank ondergrond Vlaanderen te vernieuwen, wordt optimaal rekening gehouden met koppelingsmogelijkheden tussen de vergunningen- en heffingendatabanken. Ook worden binnen de bestaande databanken al acties ondernomen om deze zo goed als mogelijk op elkaar af te stemmen.</i> 8. Te onderzoeken in welke mate het grijswaterbesluit een toegevoegde waarde levert tegenover andere ondersteuningsinstrumenten of vergelijkbare instrumenten in andere beleidsdomeinen (bijvoorbeeld de ecologiepremie of de steunmaatregelen voor de landbouw). Een eventuele hervorming van het grijswaterbesluit of de integratie ervan in andere instrumenten moet expliciet gekoppeld zijn aan de impact op het herstel van de grondwaterlichamen in ontoereikende toestand en moet gebruikersvriendelijk zijn. <i>De mogelijke bijdrage van een 'vernieuwd' grijswaterbesluit en in het bijzonder de invoering van een ecologisch tarief voor grondwatergebruikers die momenteel hun grondwater onttrekken uit bedreigde en niet-freatische grondwaterlagen, werd door VMM onderzocht. Een evaluatie toont aan dat de nadelen die verbonden zijn aan de levering van drinkwater als proceswater aan een ecologisch tarief bepalend kunnen zijn voor de haalbaarheid, wenselijkheid en het succes van de maatregel. Daarenboven stellen we vast dat het veelal gaat om bedrijven met een kleine grondwaterwinning waardoor ook andere</i>

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen
	<i>maatregelen mogelijk een (meer) haalbaar en kosten-baten efficiënt alternatief kunnen bieden voor een levering van drinkwater en die bovendien meer inspelen op de noden van de betreffende bedrijven en duurzamer zijn. In het komende beleidsjaar zal de piste om in te zetten op een mix van maatregelen op maat van het individuele bedrijf via een inhoudelijke en/of financiële ondersteuning verder worden onderzocht.</i>
Ontbossing en compensatie 37-D (2015-2016) Nr.1	1. Rekening houdend met het principiële ontbossingsverbod, dient de minister te onderzoeken of zich geen bijkomende of verdergaande maatregelen opdringen om tot een daadwerkelijke compensatie van ontbossingen te komen. Verschillende pistes zijn mogelijk, bijvoorbeeld de verdere beperking van de ontbossingsmogelijkheden (bijvoorbeeld beperken van de decretale uitzonderingsgronden) of een aanpassing van de compensatieregeling, bijvoorbeeld bevoordelen van compensatie in natura ten opzichte van de financiële compensatie, ingrijpen op de compensatiefactor of het bedrag van de bijdrage, aanpassen van de subsidiëring van de doelgroepen, ... 2. De minister moet werk maken van de knelpunten in de aankoopdossiers en toezien op de implementatie van het actieplan in uitvoering van de evaluatie door het ANB van de aankopen. 3. De minister dient, rekening houdend met de knelpunten die uit de bevraging van de lokale besturen naar voren kwamen, een reglementair kader uit te werken voor de toekomstige projectoproepen, met ontvankelijkheidsvoorwaarden en beoordelingscriteria, die een uniforme beoordeling van ingediende projecten garanderen. 4. De minister dient te onderzoeken of een afwijking mogelijk is voor de plafonnering van de te gebruiken middelen van het Bossencompensatiefonds. 5. De minister dient de omzendbrief over de toplaag zonevrije bossen uit te vaardigen. 6. Het ANB moet een uniforme advisering van de aanvragen waarborgen. Het is wenselijk een beoordelingskader op te maken voor het instellen van hoger beroep als de vergunningverlener het ANB-advies niet naleeft. 7. Het ANB dient de kwaliteitsaudits op de naleving van de interne richtlijnen te reactiveren. 8. De dossiergegevens dienen volledig en juist geregistreerd, intern uitgewisseld, afgestemd en gecontroleerd te worden binnen het ANB, zodat er meer zekerheid is dat de compensatieplicht steeds en volledig wordt uitgevoerd. Een koppeling tussen de Ontbossingsdatabank en de boekhouding (Orafi n boekhoudstelsysteem) is wenselijk met het oog op een correcte gegevensuitwisseling. 9. Het ANB dient het administratieve proces bij de verwerking van de financiële compensatievoorstellen te uniformiseren, rekening houdend met het principe van duidelijke functiescheiding en met een vorm van eerstelijnscontrole. 10. Het ANB dient de uitvoering van de compensatie in natura tijdig te controleren en, met het oog op de controle na 5 jaar, te attesteren. 11. Het ANB dient de databanken voor de aankoop van gronden, de registratie van het patrimonium en de opvolging van de beheerwerken zoveel mogelijk af te stemmen of te integreren, zodat het goed zicht heeft op de stand van de

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen
	aankopen van gronden en van de bebossing ervan. Het ANB moet kwaliteitscontroles uitvoeren op de data-invoer in deze databanken. <i>De elf bovenstaande aanbevelingen met betrekking tot ontbossing en boscompensatie zijn verwerkt in een actieplan dat als bijlage 3.1. werd toegevoegd</i>

Bijlage 3.1: Actieplan – audit Bossencompensatie Rekenhof

Actiefiche – aanbeveling 1

Doelstellingen/resultaten:

- Strenger ontheffings- en vergunningenbeleid: minder ontbossingen
- Verhogen van aandeel compensatie in natura
- Meer effectieve bebossing op het terrein
- Accuraat zicht op bebossingsgraad in Vlaanderen
- Actueel en volledig zicht op bosbalans
- Minder illegale ontbossingen

Acties/instrumenten:

1. Laag meest kwetsbare bossen
 - vaststelling meest kwetsbare waardevolle bossen – voor zomerreces '16
 - alleen afwijking door beslissing VR mogelijk
 - omzendbrief: steden & gemeentes als vergunningverlenende overheid belangrijke rol
 - interne dienstrichtlijn aanpassen en opvolgen
2. Verhogen aandeel compensatie in natura
 - ontbossingen meer dan 3ha alleen in natura – actueel beleid
 - onderzoek potentieel van verhandelbare bossencompensatierechten – 12/2016
 - compensatiebedrag verhogen: indexering – actueel beleid
3. Effectiviteit van de besteding van het bossencompensatiefonds
 - vergoeding van grondwaardeverlies mogelijk maken: ontwerp besluit van de Vlaamse Regering
 - addendum bij overeenkomst met de provincies voor bebossingsprojecten - link met aanbeveling 4 – juni 2016 - projectvoorstellen tegen 30/9/16
 - bemiddelingspremie voor intermediären die vraag en aanbod samenbrengen: addendum bij overeenkomst provincies voor werking Bosgroepen en Regionale Landschappen – november 2016
 - Opvolgen van resultaten projectoproep (zie bij aanbeveling 3)
4. Boswijzer
 - Nieuwe stuurgroep gepland.
 - Verbetering van het instrument door betere uitgangsgegevens (voorbeeld hoogtemodel) te gebruiken.
5. Bosbalans – april 2017
 - Eenduidige boekhouding ontbossing/bebossing
 - Evenwicht ontbossing en compensatie: zichtbaar in databank + evolutie op het terrein
6. Inzetten op relatiebeheer lokale besturen

Het Agentschap voor Natuur en Bos richtte een nieuwe entiteit relatiebeheer op. Ze verzorgen de relaties met de lokale besturen en zetten in op

 - het motiveren en ondersteunen van lokale besturen om gronden te bebossen – inclusief bekendmaking van de projectoproep
 - gesprekken met besturen waarvan ze aanvoelen dat ze het niet-bindende advies van het Agentschap naast zich meer leggen
7. Handhaving
 - Wetgevend initiatief: Voorstel termijnwijziging geldigheid van kapmachtiging: 3 jaar in plaats van 5 jaar (momenteel seponeren parketten omwille van overschrijden redelijke termijn)

- Prioriteit in het handavingsplan voor illegale kappingen - lopend beleid binnen mogelijkheden van personeelsbezetting.

Actiefiche – aanbeveling 2

Doelstellingen/resultaten:

- Gelinkt met algemene audit aankopen: vlotter verloop van het aankoopproces
- Volledige besteding van de middelen uit het bossencompensatiefonds (samen met projectoproep)
- Aankopen voor bosuitbreiding worden maximaal met het bossencompensatiefonds betaald
- Effectieve bebossing van de aangekochte percelen:
 - o Zicht krijgen op bebossingsmogelijkheden reeds aangekochte percelen
 - o Uitvoeren van bebossing opnemen in planning
 - o Nieuwe percelen: percelen zo max mogelijk bebosbaar + bebossing na redelijke termijn
- Versterken van de meerwaarde van de compenserende bebossingen:
 - o Maximaal inzetten op bosuitbreiding binnen SBZ (zorgt eveneens voor verkleinen zoekzones)
 - o Visie op stadsrandbossen in kader van recreatie en klimaatbuffering

Acties/instrumenten:

1. Algemeen verbeteren en stroomlijnen van aankoopproces (interne audit) :
 - Wijziging aankoopproces en uniform afwegingskader – uitgevoerd
 - Samenwerkingsovereenkomst met de dienst Vastgoedakten afgesloten 22/3/16
 - Betere organisatie en afstemming databanken en opvolgsystemen – december 16
2. Bestedingsplan voor opgebouwde reserve – zie aanbeveling 5
3. Procedure en registratie effectieve bosuitbreiding eigen terreinen
 - Bebossing uitvoeren zodra mogelijk in functie van overeenkomsten (link met aanbeveling 11)
 - Correcte registratie uitvoering (compenserende) bebossing fonds
 - Nieuwe aankopen met middelen bossencompensatiefonds: richtlijnen voor redelijke termijn bebossing (voorstel 4 jaar) – september 2016

Actiefiche – aanbeveling 3

Doelstellingen/resultaten:

- o reglementair kader voor projectoproepen – rekening houdend met de impact van criteria op mogelijke projecten
- o uniforme beoordeling van de projecten garanderen
- o voldoende en kwaliteitsvolle ingediende projecten: centen én ha
- o opvolging van de effectieve verwervings- en bebossingsresultaten
- o link met aanbeveling 1: mogelijkheid andere besteding van de middelen

Acties/instrumenten:

1. Projectoproep 2016
 - gelanceerd op 29 juni 2016
 - ondersteunende communicatie door relatiebeheerders van het agentschap
 - beoordelingscriteria opgenomen in de oproep + beoordeling door 1 jury
 - projecten ingediend tegen 30 september
2. Het reglementair kader van de projectoproep maakt deel uit van het BVR geïntegreerde natuurbeheer– januari 2017

3. Effectieve resultaten projectoproep
 - opvolging aankopen en bebosning op het terrein van de afgelopen jaren en nieuwe projectoproep
 - uitwerken systeem van terreincontrole effectieve bebosning – geïntegreerd systeem opvolging eigen terreinen en derden (link met aanbeveling 10)

Actiefiche – aanbeveling 4

Doelstellingen/resultaten:

- historische reserve van bossencompensatiefonds vrijmaken
- volledig vastleggen van het beschikbare budget
- overeenkomsten met de regionale landschappen
- jaarlijks budgettair evenwicht van het fonds zodat er geen nieuwe achterstand wordt opgebouwd
- ESR-neutraliteit: structurele uitzondering indien budgettair evenwicht niet gehaald wordt

Acties/instrumenten:

1. Reserve eenmalig vrijmaken
 - VR heeft saldo van 7,7 mio euro vrijgegeven voor besteding in 2016
 - Maximale vastlegging op 2016 door
 - Projectoproep
 - Overeenkomst provincies
 - Eigen aankopen
2. Overeenkomsten provincies – cfr aanbeveling 1
 - Momenteel in onderhandeling
 - Inhoudelijke opvolging: effectief resultaat bebosning + proces voor opvolging (cfr. Aanbeveling 3 - resultaat projectoproep)
3. Jaarlijks budgettair evenwicht
 - Jaarlijkse besteding van de inkomsten incl. evaluatie en bijsturing voorgaande jaren in functie van budget – vanaf 2017
 - Sluit aan bij sluitende inhoudelijke compensatiebegroting van bosbalans (aanbeveling 1)
4. Structurele oplossing ESR-evenwicht
 - Voorstel decreetswijziging bepleiten bij begrotingsminister (opgenomen in actieplan voor aanbeveling 2)

Actiefiche – aanbeveling 5

Maakt deel uit van actiefiche bij aanbeveling 1 –

Momenteel (30 juni 2016) ligt de ontwerpversie voor bij de Raad van State.

Actiefiche – aanbeveling 6 en 7

Doelstellingen/resultaten:

- Uniforme adviesverlening
- Transparant proces met voldoende eerste-lijns-kwaliteitscontrole
- Systematische kwaliteitscontroles uitvoering interne richtlijn

Acties/instrumenten:

1. Interne richtlijn actualiseren – september 16
 - Rekening houdend met resultaten van acties aanbeveling 1 en met eerste-lijns-controle
 - Gestandaardiseerde werkwijze, inclusief gebruik van adviessjablonen
 - Onder de aandacht brengen van de dossierbehandelaars en hun leidinggevende
2. Beoordelingskader instellen van hoger beroep
 - Naar aanleiding van beleid over PAS en passende beoordeling is beoordelingskader ontworpen – beschikbaar, goedgekeurd op 23/5/2016
 - Opvolgen van de vergunningen en conform beoordelingskader al dan niet beroep aantekenen - ingewerkt in algemene processen – september 2016
3. Interne controle kwaliteit – vanaf september 16
 - Eerste lijns-controle door leidinggevende
 - Steekproeven op naleven van de richtlijn met gestandaardiseerd verslag van de resultaten.

Actiefiche – aanbeveling 8 en 9**Doelstellingen/resultaten:**

- Volledig en correcte geregistreerde gegevens in ontbossingsdatabank en boekhoudsysteem
- Zekerheid over de volledigheid van de uit te voeren financiële compensatieplicht
- Correcte aanrekening op basis van afgeleverde vergunningen
- Functiescheiding beslissing en financiële uitvoering van compensatie

Acties/instrumenten:

1. Interne richtlijn -
 - Correcte registratie in de databank – inclusief op te zetten automatische controles
2. Proceshertekening AVES– financiën
 - Functiescheiding beslissing- registratie en uitvoering in financieel systeem – september 2016
 - Nieuw uitgetekend proces: eerstelijnscontrole direct leidinggevende – september 2016
 - Boeken vast recht op basis van lijst verleende vergunningen – uitsturen van overschrijvingsformulier door financiële cel (na vergunning)
 - Automatische koppeling databanken met orafin wordt opnieuw bekeken bij nieuwe databank (2017) maar in het procesontwerp worden nu de nodige controles ingebouwd zodat volledigheid van invoer in orafin gegarandeerd wordt.
3. Databank: geactualiseerde ontbossingsdatabank operationeel tegen april 2017

Actiefiche – aanbeveling 10**Doelstellingen/resultaten:**

- Volledig en tijdige controle van de dossiers
- Volledige en tijdige attestering van de dossiers
- Volledige en tijdige controle na 5 jaar
- Nauwgezette opvolging van de effectieve bebossingskwaliteit op het terrein
- Aantal geslaagde bebossingen neemt toe
- Handhaving draagt bij aan een effectieve uitvoering op het terrein

Acties/instrumenten:

1. Interne richtlijn en proces-opvolging voor controle van dossiers – september 16
2. Sensibiliseren vergunningverlenende overheden voor opvolgen van uitvoering van vergunningsvoorwaarden – via entiteit Relatiebeheer
3. Handhaving: dossiers die na laatste controle niet in orde worden bevonden, worden via gestandaardiseerd proces systematisch gemeld en opgevolgd door natuurinspectie. – actueel beleid

Actiefiche – aanbeveling 11**Doelstellingen/resultaten:**

- Volledig en correct zicht op aankopen van gronden en de bebossing ervan
- Tijdige en correcte besteding van de middelen van het fonds (link met aanbeveling 2)

Acties/instrumenten:

1. Update huidige databank – september 2016
 - Inventaris en aanvullen ontbrekende gegevens in huidige databank
 - Analyse van de bebossingsstatus op het terrein (incl. inschatting bebosbaarheid op termijn of niet)
 - Vervolledigen databank
 - Tegelijkertijd: aanvullende gegevens verzamelen van bebossing van gronden die niet verworven zijn met bossencompensatiefonds
2. Patrimoniumdatabank voor toekomstige registratie – operationeel april 2017
 - Aanvullen met gegevens aankoop bossencompensatiefonds, datum bebossing en % oppervlakte bebossing
 - Automatische controles inbouwen en opvolgen
 - Systematisch periodieke steekproef

Bijlage 4: overzicht van de wijze waarop gevolg werd gegeven aan de arresten van het Grondwettelijk Hof en van het Hof van Justitie waarin Vlaamse decreten werden vernietigd of ongrondwettig of strijdig met het EU-recht werden bevonden.

In haar arrest van 11 juni 2015 met nr. 88/2015 oordeelde het Grondwettelijk Hof over de schending door artikel 47 van het Afvalstoffendecreet van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre zij, in tegenstelling tot de bepalingen betreffende andere heffingen van het Vlaamse Gewest, zoals de leegstandsheffingen, de heffing op de waterverontreiniging of de grondwaterheffing, niet voorziet in een van artikel 1080 van het Gerechtelijk Wetboek afwijkende regeling. Deze bepaling heeft tot gevolg dat er geen toelating wordt verleend aan een eiser om een beroep te doen op een “gewone” advocaat om een cassatieberoep in te stellen inzake een afvalstoffenheffing. Er moest bijgevolg beroep worden gedaan op een advocaat bij het Hof van Cassatie.

Het Grondwettelijk Hof besliste dat artikel 47 van het afvalstoffendecreet van 2 juli 1981, zoals het van toepassing was voor de wijziging ervan bij het decreet van 22 december 2006, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schond.

In het ontwerpdecreet houdende diverse bepalingen inzake omgeving, natuur en landbouw (Verzameldecreet 2016) dat op 15 juli 2016 een eerste maal door de Vlaamse Regering is goedgekeurd, worden de nodige wijzigingen doorgevoerd aan het Materialendecreet om deze eenvormig te maken met de Vlaamse Codex Fiscaliteit en om aan het arrest tegemoet te komen, dit teneinde nieuwe prejudiciële vragen te vermijden maar dan betrekking hebbende op het Materialendecreet.

Met arrest nr. 57/2016 van 28 april 2016 vernietigde het Grondwettelijk Hof de artikelen 40 t.e.m. 43 en 45 t.e.m. 48 alsook het artikel 78 van het Vlaamse Gewest van 9 mei 2014 tot wijziging van de regelgeving inzake natuur en bos. Deze bepalingen maken deel uit van of houden verband met de planmatige omkadering van het instandhoudingsbeleid, een onderafdeling die met voormeld decreet werd toegevoegd aan afdeling 4 van hoofdstuk V van het decreet Natuurbehoud. Het merendeel ervan bepaalt de inhoud, de opmaak en de vaststelling van het Vlaams Natura 2000-programma, de managementplannen Natura 2000 en de managementplannen als bedoeld in artikel 48, §1 van het decreet Natuurbehoud. Andere voorzien in de ontwikkeling van een programmatische aanpak ter vermindering van één of meer milieudrukken. De vermelde artikelen werden vernietigd omdat ze niet voorzien in de inspraak voor het publiek, noch de Vlaamse Regering machtigen daarin te voorzien, in de gevallen waarin deze ‘plannen en programma’s’ niet het voorwerp uitmaken van een milieueffectbeoordeling of milieueffectrapportage overeenkomstig het decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid (DABM). Aldus maken ze volgens het Grondwettelijk Hof een schending uit van artikel 23 van de Grondwet in samenhang gelezen met artikel 7 van het verdrag van Aarhus. Aan de eigenlijke inhoud van de vernietigde bepalingen neemt het Grondwettelijk Hof geen aanstoot, enkel dus aan de omstandigheid dat niet in alle gevallen is voorzien in een vorm van voorafgaande inspraak voor het publiek die voldoet aan de vereisten van artikel 7 van het verdrag van Aarhus.

De inhoud van vernietigde bepalingen zal daarom opnieuw in het decreet Natuurbehoud worden ingevoegd. Om tegemoet te komen aan de garantie van inspraak van het publiek gedurende de voorbereiding van alle vermelde plannen en programma’s, wordt daarbij voorzien in een procedure van openbaar onderzoek in de gevallen waarin voor de plannen of programma’s in het kader van het bedoelde instandhoudingsbeleid geen plan-milieueffectenrapport moet worden opgemaakt met toepassing van artikel 4.2.3 van het DABM. Deze reparatie zal gebeuren via het ontwerpdecreet houdende diverse bepalingen inzake omgeving, natuur en landbouw (Verzameldecreet 2016) dat op 15 juli 2016 een eerste maal door de Vlaamse Regering is goedgekeurd.

Er zijn geen arresten van het Hof Van Justitie waarin binnen mijn bevoegdheden een Vlaams decreet strijdig werd bevonden met het EU-recht en waaraan nog gevolgen zouden moeten worden gegeven.